

CMI – Center za metodologijo in informatiko
FDV – Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
[http:// www.ris.org](http://www.ris.org)
email: info@ris.org

RIS 2002/2003 - Gospodinjstva

DIGITALNA PISMENOST #41

Povzetek: Mednarodna raziskava *Adult Literacy and Lifeskills Survey* (ALL) nadaljuje serijo OECD raziskav o pismenosti odraslih. V tokratno raziskavo je bil pilotno vključen tudi modul o digitalni pismenosti. V Sloveniji se je izvedel le modul digitalne pismenosti (december 2002, telefonska anketa populacije 10-75 let). Primerjava Slovenije z ostalimi državami bo možna v letu 2004, ko bodo znani vsi rezultati (<http://www.ets.org/all/>).

- Analiza kaže na to, da sta mobilni telefon (84%) in bankomat (70%) najbolj uporabljani IKT tehnologiji. Sledi osebni računalnik (61%), kjer je 76% uporabnikov interneta. Računalnik se najpogosteje uporablja za pisanje (81%) in igranje igrice (64%).
- Na delovnem mestu osebni računalnik uporablja 69% delovno aktivnih. Med njimi jih 64% uporablja osebni računalnik vsaj 25% delovnega časa.
- Tretjina delovno aktivnih uporabnikov računalnika je v zadnjem letu začela uporabljati nove programe in od teh se jih je 59% moralo naučiti tudi novih veščin.
- Polovica delovno aktivnih uporabnikov računalnika se je v zadnjih 12 mesecih seznanila z novo strojno opremo, od teh se jih je tretjina morala naučiti novih veščin.
- Dobra polovica (57%) gospodinjstev ima osebni računalnik, od tega dve tretjini (66%) dostop do interneta.
- 44% uporabnikov računalnikov je začelo uporabljati osebni računalnik zaradi lastnih interesov, dobra tretjina (36%) zaradi svojega dela, 17% pa zaradi šole oziroma izobraževanja. Ženske so v primerjavi z moškimi začele uporabljati računalnik predvsem zaradi svojega dela in manj zaradi osebnih interesov.
- V povprečju aktivni uporabniki računalnika, uporabljajo računalnik doma 27 ur mesečno.
- Polovica (52%) ne-uporabnikov računalnika ne čuti potrebe po uporabi, le 20% ne-uporabnikov pričakuje uporabo v naslednjih 12 mesecih.. Kot najkoristnejši vir za uvajanje se ocenjuje družinske člane in prijatelje.

Ljubljana, julij 2003

*Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Center za metodologijo in informatiko, Projekt RIS
email: info@ris.org, URL: http://www.ris.org/*

*Naročnik raziskave:
Ministrstvo za informacijsko družbo, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Cilji raziskovalni program "Konkurenčnost Slovenije"*

*Projekt:
"Evalvacija uporabe IKT pri poučevanju in učenju" V5-0651-02
Številka pogodbe: 3311-02-828651*

DIGITALNA PISMENOST

Avtorji: Vasja Vehovar, Boris Kragelj, Suzana Kašnik, Tina Zupanič

Ljubljana, julij 2003

GLAVNE UGOTOVITVE

V decembru 2002 je bila izvedena reprezentativna telefonska anketa RIS ($n=1,752$, 10-75 let), v kateri je bila podrobno analizirana tudi digitalna pismenost Slovencev. Povzamemo lahko naslednje:

- Respondenti največ uporabljajo mobilni telefon (84%) in bankomat (70%). Manj pa uporabljajo kalkulator, fiksni telefon z namenom informiranja, osebni računalnik (61%) in internet (47%). Fiksnege telefona z namenom nakupovanja nikoli ne uporablja kar 89% respondentov.
- Več kot polovica respondentov je že uporabljala osebni računalnik (61%).
- Večji delež moških v primerjavi z ženskami je že uporabljal osebni računalnik (64% vs. ženske 47%). Uporaba osebnega računalnika z višino izobrazbe narašča, torej višja kot je raven izobrazbe, večji je delež tistih, ki so že uporabili osebni računalnik (nedokončana OŠ - 0%, končana OŠ - 30%, poklicna šola - 48%, srednja šola - 73%, višja in visoka šola - 86%, magisterij, doktorat – 100%). Podobna, le obrnjena slika je vidna v pregledu naselij, in sicer se v tem primeru delež uporabe osebnega računalnika zmanjšuje z manjšanjem velikosti naselja, torej manjše kot je naselje, manjši je delež tistih, ki so že uporabili osebni računalnik (Ljubljana, Maribor – 71%, drugo mestno naselje – 66%, primestno naselje – 60%, vaško naselje – 55%). Posebej je potrebno poudariti tudi delež šolajočih, ki so že uporabili osebni računalnik, in sicer je ta delež kar 98%, kar kaže na to, da če ne drugje, se šolajoče osebe seznanijo z osebnim računalnikom v šolah.
- Velika večina (94%) uporabnikov osebnega računalnika, je osebni računalnik uporabljala pred manj kot enim letom, v tem tednu pa je uporabljala osebni računalnik 77% respondentov.
- 81% uporabnikov osebnega računalnika, je osebni računalnik vsaj občasno uporabljalo za pisanje in urejanje računov, sledi uporaba osebnega računalnika za igranje računalniških iger (64%) ter uporaba osebnega računalnika za pridobivanje informacij s CD-jev ali DVD-jev (60%), temu sledi uporaba osebnega računalnika za učenje (54%) ter uporaba osebnega računalnika za urejanje grafov, slik, predstavitev (45%) ter za urejanje osebnega koledarja ali urnika (29%). Najmanj pogosto osebni računalnik uporabljajo za druge namene (npr. glasba, projektiranje, ipd.), vodenje računov, statistične analize in programiranje oz. pisanje računalniških programov, in sicer našteje uporabe osebnega računalnika vsaj občasno uporablja manj kot 25% uporabnikov osebnega računalnika.
- Med uporabniki osebnega računalnika je več kot 3/4 uporabnikov interneta (76%).
- 15% respondentov je že uporabljalo osebni računalnik, niso pa uporabljali interneta, 46% jih je uporabljalo računalnik in internet, 39% pa jih osebnega računalnika še ni uporabljalo.
- Večji delež uporabe interneta je podobno kot pri deležu uporabe osebnega računalnika med mlajšo in šolajočo populacijo, prav tako pa delež uporabe interneta narašča z višanjem izobrazbe (končana OŠ - 47%, poklicna šola - 65%, srednja šola - 82%, višja in visoka šola - 89%, magisterij, doktorat – 86%).
- Med uporabniki interneta je 98% takih, ki so slednjega uporabljali pred manj kot enim letom, 74% pa v tem tednu.

- V tipičnem mesecu so respondenti najpogosteje uporabljali internet za splošno brskanje (88% ga uporablja vsaj občasno). Sledijo uporaba interneta za splošno izobraževanje (71%), za branje novic in trenutnih dogodkov (68%), za iskanje informacij o potovanjih ali vremenu (61%), za iskanje ali shranjevanje glasbe (41%), za branje on-line poročil ali dokumentov (33%), za iskanje vladnih informacij (29%), za iskanje zdravstvenih informacij (27%). Presenetljivo je dejstvo, da samo 26% respondentov vsaj občasno uporablja internet za pošiljanje elektronske pošte, enak odstotek respondentov pa uporablja internet vsaj občasno za branje on-line revij.
- Med delovno aktivnimi uporabniki osebnega računalnika in interneta, jih je na delovnem mestu v zadnjih 12 mesecih računalnik uporabljalo več kot 2/3 (69%). Uporaba računalnika z višanjem izobrazbe narašča, namreč višja kot je izobrazba, večji je delež tistih, ki uporabljajo računalnik na delovnem mestu.
- Najmanj pogosto internet respondenti uporabljajo za poslušanje radia, bančništvo, nakupovanje, igranje iger z drugimi ter druge namene, in sicer našteje uporabe interneta vsaj občasno uporablja manj kot 24% respondentov.
- V zadnjih 12 mesecih je 75% delavno aktivnih respondentov uporabljalo računalnik na delovnem mestu.
- 42% respondentov uporablja osebni računalnik na svojem delovnem mestu, vsaj 50% delovnega časa, 64% respondentov pa uporablja osebni računalnik na delovnem mestu vsaj 25% delovnega časa.
- Med delovno aktivnimi uporabniki osebnega računalnika in interneta, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu, je približno tretjina v zadnjih 12 mesecih na novo začela uporabljati računalniške programe (npr. Corel Draw, Microsoft Office, Windows 98 ipd.) ali njihove posodobitve (39%).
- Med delovno aktivnimi uporabniki osebnega računalnika in interneta, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu in so na novo začeli uporabljati računalniške programe (npr. Corel Draw, Microsoft Office, Windows 98 ipd.) ali njihove posodobitve, se jih je moralo skoraj 59% naučiti novih računalniških veščin, da so jih lahko uporabljali.
- Dodatnih računalniških veščin za uporabo novih računalniških programov, so se morali naučiti predvsem manj izobraženi oziroma delež učenja dodatnih računalniških veščin z nižanjem stopnje izobrazbe narašča.
- Med delovno aktivnimi uporabniki osebnega računalnika in interneta, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu in so na novo začeli uporabljati računalniške programe (npr. Corel Draw, Microsoft Office, Windows 98 ipd.) ali njihove posodobitve ter so se morali naučiti novih računalniških veščin za njihovo uporabo, jih je manj kot polovica v zadnjih 12 mesecih začela uporabljati novo računalniško strojno opremo (44%). Med vsemi delovno aktivnimi respondenti, pa je v zadnjih 12 mesecih 28% respondentov, ki na delovnem mestu uporabljajo osebni računalnik, uporabljalo novo strojno opremo.
- Dobra tretjina (32%) respondentov se je morala učiti novih računalniških veščin, da je lahko uporabljala novo strojno opremo.
- 74% respondentov pri svojem delu uporablja mobilni telefon, 67% kalkulator, manj kot polovica (45%) pa fax. Druge tehnologije respondenti uporabljajo v manjši meri. Ženske v primerjavi z moškimi pri delu pogosteje uporabljajo računalniško prodajne opreme npr. blagajne in fax, moški pa pri delu pogosteje uporabljajo računalniške

proizvodne ali oblikovalske sisteme (npr. CAD), industrijske robote, malenkostno več pa tudi kalkulatorje in mobilne telefone.

- 9% gospodinjstev ima samo namizni osebni računalnik, 1% pa samo »notebook«.
- Dobra polovica (57%) gospodinjstev ima osebni računalnik in od teh slabi dve tretjini (66%) tudi osebni dostop do interneta. Preko navadnega analognega modema dostopa do Interneta 65% uporabnikov računalnika, dobra petina (22%) preko ISDN-ja in desetina (10%) preko kableskega dostopa.
- V povprečju aktivni uporabniki računalnika, uporabljajo računalnik doma 27 ur mesečno.
- Samo doma uporablja osebni računalnik 14% respondentov, pri prijatelju doma pa 18% respondentov.
- Manj kot polovica (44%) respondentov, ki ima v gospodinjstvu računalnik, ga je začela uporabljati predvsem zaradi lastnih interesov, dobra tretjina (36%) zaradi svojega dela, 17% pa zaradi šole oziroma izobraževanja. Ženske so v primerjavi z moškimi začele uporabljati računalnik zaradi svojega dela in manj zaradi osebnih interesov. Zaradi šole in izobraževanja, pa sta oba spola začela uporabljati računalnik približno enakovredno.
- 38% uporabnikov računalnika pravi, da sta učenje s poskusi in napakami ter pomoč družinskih članov ali prijateljev zelo uporabna načina za delo z računalnikom. Najmanj uporabna pa sta bila tečaj, ki ga je financiral njihov delodajalec ter uporaba računalniških priročnikov oz. on-line pomoč, ki jim jo je posredoval izdelovalec.
- 22% respondentov bi raje videlo, da jim ne bi bilo potrebno uporabljati računalnika vsak dan.
- Dobra polovica (52%) uporabnikov računalnika se močno strinja, da s pomočjo računalnika lažje dobijo koristne informacije in dobri dve petini (43%), da s pomočjo računalnika naredijo več v krajšem času. Najmanj pa se strinjajo s trditvama, da bi raje videli, da jim računalnika ne bi bilo potrebno uporabljati vsak dan in da je z uporabljanjem računalnika njihovo življenje postalo stresno.
- Ženskam v primerjavi z moškimi računalniki bolj pomagajo pri doseganju poklicnih ciljev in komuniciranju z drugimi, manj žensk pa si v primerjavi z moškimi brez težav namesti ali posodobi programsko opremo.
- 21% neuporabnikov računalnika, ki v gospodinjstvu nima dostopa do interneta trdi, da jih zanima uporaba računalnika. Moške v primerjavi z ženskami bolj zanima uporaba računalnika kot tudi mlajše anketirance.
- Dobra polovica (52%) neuporabnikov računalnika ne čuti potrebe po uporabi računalnika, medtem ko je za 19% respondentov ovira za neuporabo računalnika cena.
- 79% respondentov, ki še niso uporabljali osebnega računalnika, se za njegovo uporabo ne zanima. 20% pa jih pričakuje, da bodo osebni računalnik uporabljali v naslednjih 12 mesecih. Pričakovanje uporabe računalnika v naslednjih 12 mesecih s starostjo upada.
- 20% neuporabnikov računalnika, ki v gospodinjstvu nima dostopa do interneta pričakuje, da bo v prihodnje uporabljala računalnik. 39% respondentov meni, da bo najkoristnejši vir informacij družinski član, 19% pa prijatelj.

KAZALO

1 Metodologija

Ugotovitve v poročilu temeljijo na podatkih, zbranih s telefonsko anketo, ki je bila izvedena v družbi CATI, v mesecu decembru 2002. Z metodo računalniško podprtega telefonskega anketiranja, je bilo anketiranih 1,752 posameznikov v starosti od 10 do 75 let, od tega je 700 respondentov odgovarjalo na blok vprašanj o digitalni pismenosti. Iz gospodinjstva so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne.

Modul vprašanj (potek anketnih vprašanj je v Priloga 1), ki se nanašajo na digitalno pismenost predstavlja del raziskave ALL (Adult Literacy and Lifeskills Survey) (www.ets.org/all/) in je bil izveden s privolitvijo izvajalcev omenjene raziskave. Angleška verzija vprašalnika je na strani <http://www.ris.org/si/ris99/docs/gospodinjstva/ALL2002.pdf>. Za razliko od slovenske raziskave, ki je obsegala populacijo od 10 do 75 let, pa je raziskava ALL obsegala populacijo v starosti od 16 do 65 let.

Ker gre pri podrobnejših analizah pogosto za majhno število enot, so v tabelah vpeljane naslednje oznake, ki jih velja upoštevati tudi, kadar niso eksplicitno zapisane:

- - *nesprejemljivo nenatančna ocena, navedena zgolj za ilustracijo (manj kot 10 enot)*
- (()) - zelo nenatančna ocena (med 10 in 20 enot)*
- () - nenatančna ocena (med 20 in 30 enot)*

Majhne celice torej služijo zgolj kot ilustracija, nikakor pa ne kot osnova za posplošeno trditev. Podrobnosti o interpretacijah pri majhnem številu podatkov so na predstavitveni strani, kjer je obravnavana tudi metodologija.

Na nekaterih mestih je za realno razumevanje podatkov navedena tudi standardna napaka ocene (SE). Upoštevati velja, da je običajni 95% interval zaupanja širok ± 2 SE, statistično značilna razlika dveh neodvisnih ocen s podobno standardno napako pa je 2.8 SE.

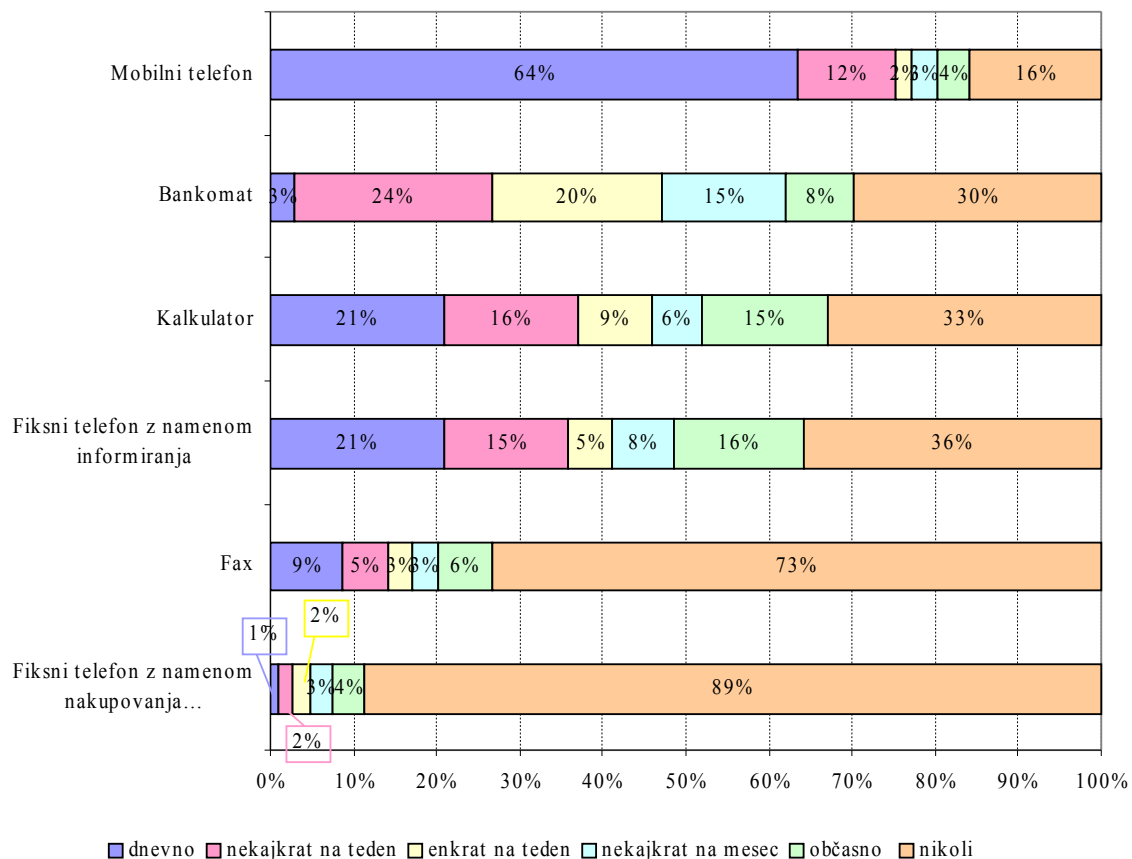
Pri uteževanju je bil na osnovi populacijskih podatkov o starosti, izobrazbi, spolu, regiji, naselju in statusu opravljen postopek prilagajanja kontrolnim spremenljivkam – *raking*. Poleg navedenih spremenljivk (margin) je bila upoštevana tudi interakcija spola in starosti ter izobrazbe in zaposlitvenega statusa. V vseh navedenih kontrolnih spremenljivkah se torej vzorec ujema s slovensko populacijo.

Ker se v raziskavi uporablja zelo specifična definicija uporabnikov Interneta, navajamo te definicije v prilogi 2.

2 Uporaba osebnega računalnika

2.1 Uporaba mobilnega telefona, kalkulatorja, faxesa, fiksnega telefona, bankomata

Na vprašanje »Kako pogosto ste v tipičnem mesecu uporabljali naslednje...?« je odgovarjalo 677 respondentov v starosti od 10 do 75 let. Dani odgovori so bili na skali od 1 do 6, kjer 1 pomeni dnevno, 6 pa nikoli.

Slika 1: Mobilni telefon, kalkulator, fax, fiksni telefon, bankomat (december 2002, n=677)

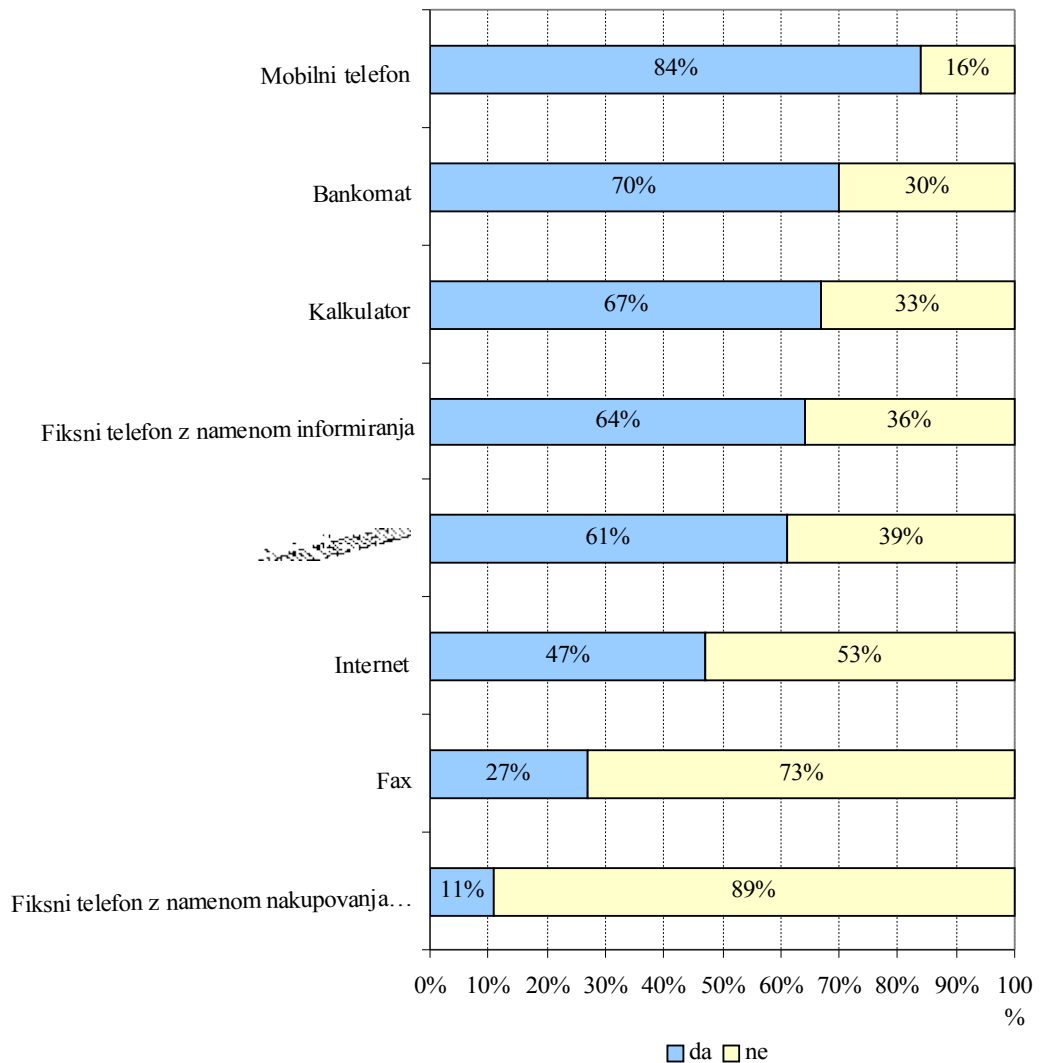
Na tem mestu velja poudariti, da so na vprašanje o uporabi osebnega računalnika odgovarjali vsi respondenti, medtem ko so na vprašanje o uporabi interneta odgovarjali samo tisti respondenti, ki so že uporabljali osebni računalnik.

Tabela 1: Mobilni telefon, kalkulator, fax, fiksni telefon, bankomat (december 2002, n=677)

	<i>1 - dnevno</i>		<i>2 - nekajkrat na teden</i>		<i>3 - enkrat na teden</i>		<i>4 - nekajkrat na mesec</i>		<i>5 - občasno</i>		<i>6 - nikoli</i>		<i>skupaj</i>
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Mobilni telefon	434	64	79	12	((14))	2	((18))	3	(27)	4	106	16	677
Kalkulator	144	21	106	16	60	9	43	6	99	15	224	33	677
Fax	59	9	37	5	((19))	3	(21)	3	44	6	497	73	677
Fiksni telefon z namenom informiranja	141	21	101	15	35	5	51	8	105	16	242	36	676
Fiksni telefon z namenom nakupovanja ali urejanja bančnih računov	7	1	((10))	1	((15))	2	((18))	3	(26)	4	601	89	677
Bankomat	((19))	3	162	24	139	20	100	15	56	8	202	30	677

V tipičnem mesecu so respondenti najpogosteje uporabljali mobilni telefon, in sicer v povprečju malo manj kot dvakrat tedensko oziroma vsaj občasno mobilni telefon uporablja kar 84% respondentov. Uporabi mobilnega telefona sledijo uporaba bankomata, ki ga vsaj občasno uporablja 70% respondentov, uporaba kalkulatorja, in sicer ga vsaj občasno uporablja 67% respondentov ter uporaba fiksnega telefona z namenom informiranja, ki ga vsaj občasno uporablja 65% respondentov. Najmanj pogosto so v tipičnem mesecu respondenti uporabljali fax, in sicer ga je vsaj občasno uporabljalo 26% respondentov ter fiksni telefon z namenom nakupovanja ali urejanja bančnih računov, ki ga je vsaj občasno uporabljalo 11% respondentov.

Glede na celotno populacijo v starosti od 10 do 75 let (1,700,000), vsaj občasno mobilni telefon uporablja 1,428,000 oseb, bankomat 1,176,000 oseb, kalkulator 1,125,600 oseb, fiksni telefon z namenom informiranja 1,092,000 oseb, fax 436,000 oseb ter fiksni telefon z namenom nakupovanja ali urejanja bančnih računov 184,800 oseb.

Slika 2: Uporaba mobilnega telefona, kalkulatorja, faxes, fiksnega telefona, bankomata, osebnega računalnika in interneta v tipičnem mesecu

Respondenti največ uporabljajo mobilni telefon (84%) in bankomat (70%). Manj pa uporabljajo kalkulator, fiksni telefon z namenom informiranja, osebni računalnik (61%) in internet (47%). Fiksnege telefona z namenom nakupovanja nikoli ne uporablja kar 89% respondentov.

Tabela 2: ¹Mobilni telefon, kalkulator, fax, fiksni telefon, bankomat – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=677)

	<i>Mobilni telefon</i>	<i>Kalkulator</i>	<i>Fax</i>	<i>Fiksni telefon z namenom informiranja</i>	<i>Fiksni telefon z namenom nakupovanja ali plačevanja računov</i>	<i>Bankomat</i>	n
	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	
	%	%	%	%	%	%	
SPOL							
moški	86.15	68.18	26.20	62.28	11.81	71.03	566
ženski	75.09	60.24	28.49	73.90	8.22	65.62	111
STAROST							
do 33 let	99.07	87.37	26.61	61.85	10.39	83.79	213
od 34 do 66 let	82.84	61.60	31.07	66.76	12.68	68.76	392
od 67 let naprej	48.87	34.99	2.04	57.03	5.76	37.25	72
IZOBRAZBA							
nedokončana OŠ	34.26	22.25	0	42.46	0	13.95	31
končana OŠ	72.53	38.74	3.21	51.23	3.71	54.99	103
poklicna šola	84.18	67.07	17.02	55.62	10.15	72.75	196
srednja šola	89.67	77.94	44.92	78.35	15.53	78.78	179
višja in visoka šola	92.81	76.81	60.52	90.02	23.68	89.94	70
magisterij, doktorat	89.01	87.90	83.16	67.96	5.72	94.15	6
REGIJA							
osrednja Slovenija	85.00	68.80	26.87	65.92	14.32	75.74	193
vzhodno štajerska (MB)	84.30	69.87	24.10	60.46	14.29	66.91	135
savinjska (CE)	86.83	67.01	18.02	66.86	6.22	63.25	87
gorenjska	85.83	69.72	38.32	72.51	12.03	74.99	73
goriška	77.50	51.30	33.12	60.86	8.04	66.06	44
obalna	79.59	64.70	31.89	60.91	4.12	65.71	49
dolenjska	85.32	68.82	24.50	60.12	13.78	59.77	52
Prekmurje	85.16	60.09	20.27	60.31	4.86	82.37	44
ZAPOSLOTVENI STATUS							
zaposlen (pri delodajalcu)	94.38	77.30	40.99	70.52	13.81	88.60	313
lastnik podjetja	100.00	93.77	92.50	84.02	26.34	78.75	12
obrtnik, samostojni podjetnik	98.69	89.19	43.00	74.46	28.08	58.27	26
samozaposleni strokovnjaki	51.86	100.00	100.00	51.86	0	51.86	2
svobodni poklici, pogodbeni delavci	100.00	46.36	46.36	72.56	72.56	100.00	2
nezaposlen	87.93	66.55	5.50	56.55	7.32	67.93	44
upokojenec	56.90	37.39	5.44	56.60	5.63	43.65	171
osnovnošolec, dijak, študent	98.39	84.08	15.79	56.85	8.31	67.11	91
vajenec, gospodinja, kmetovalec	57.48	27.46	4.02	54.75	4.02	26.94	17
delovno nezmožen - invalid	100.00	0	0	0	0	100.00	1
TIP NASELJA							
V Ljubljani ali Mariboru	86.15	74.17	35.21	70.71	15.20	74.72	120
drugo mestno naselje	87.73	70.88	30.66	68.21	10.09	73.94	175
primestno naselje	84.19	69.56	31.08	65.11	11.87	75.16	110
vaško naselje	81.41	59.99	18.24	58.27	9.95	63.63	272

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj posameznih kategorij se nakazuje, da v tipičnem mesecu mobilni telefon bolj pogosto uporabljajo:

- moški;

¹ manjša vrednost v tabeli pomeni večjo pogostost uporabe

- mlajši od 33 let ter ljudje v starosti od 34 do 66 let ;
- bolj izobraženi (srednja šola, višja in visoka šola, magisterij, doktorat);
- v pogledu regij – osrednja Slovenija, vzhodno štajerska (MB), savinjska (CE), gorenjska, dolenska, Prekmurje;
- zaposleni: zaposleni (pri delodajalcu), lastniki podjetja, obrtniki, samostojni podjetniki, svobodni poklici, pogodbeni delavci);
- osnovnošolci, dijaki, študentje.

Kalkulator v tipičnem mesecu bolj pogosto uporabljajo:

- mlajši od 33 let;
- bolj izobraženi (magisterij, doktorat);
- zaposleni (lastniki podjetja, obrtniki, samostojni podjetniki, samozaposleni strokovnjaki);
- osnovnošolci, dijaki, študentje.

Fax v tipičnem mesecu bolj pogosto uporabljajo:

- bolj izobraženi (magisterij, doktorat);
- zaposleni (lastniki podjetja, samozaposleni strokovnjaki).

Fiksni telefon z namenom informiranja v tipičnem mesecu bolj pogosto uporabljajo:

- bolj izobraženi (višja in visoka šola);
- lastniki podjetja.

Fiksni telefon z namenom nakupovanja ali urejanja bančnih računov v tipičnem mesecu bolj pogosto uporabljajo:

- svobodni poklici, pogodbeni delavci.

Bankomat v tipičnem mesecu bolj pogosto uporabljajo:

- mlajši od 33 let;
- bolj izobraženi (višja in visoka šola, magisterij, doktorat);
- v pogledu regij – Prekmurje;
- zaposleni (pri delodajalcu), svobodni poklici, pogodbeni delavci);
- delavno nezmožni - invalidi.

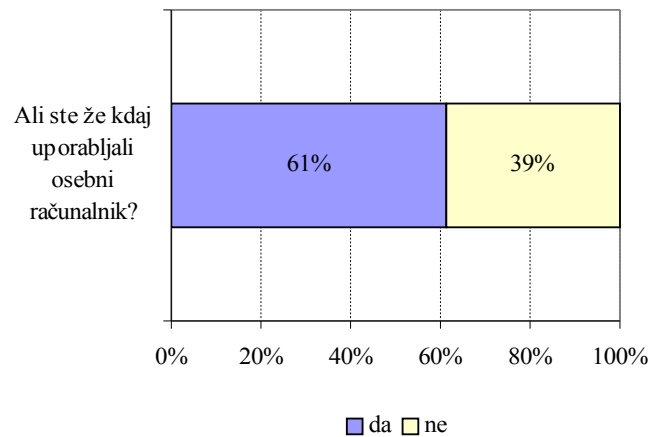
Internet v tipičnem mesecu najpogosteje uporabljajo²:

- mlajši od 33 let;
- bolj izobraženi (srednja šola, višja in visoka šola, magisterij, doktorat);
- v pregledu regij – obalna, vzhodno štajerska (MB), gorenjska, goriška, obalna, dolenska;
- zaposleni pri delodajalcu;
- lastniki podjetja, obrtniki, samostojni podjetniki;
- nezaposleni;
- osnovnošolci, dijaki, študentje;
- glede na tip naselja – Ljubljana in Maribor, drugo mestno naselje, primestno naselje.

2.2 Uporaba osebnega računalnika

² vrednosti so v tabeli 10

Na vprašanje »Ali ste že kdaj uporabljali osebni računalnik?« je odgovarjalo 677 respondentov.

Slika 3: Uporaba osebnega računalnika (december 2002, n=677)

Tabela 3: Uporaba osebnega računalnika (december 2002, n=677)

	<i>l - da</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	
Ali ste že kdaj uporabljali osebni računalnik?	415	61	677

Glede uporabe osebnega računalnika je 61% respondentov odgovorilo, da so ga že uporabljali.

Glede na celotno populacijo v starosti od 10 do 75 let je osebni računalnik že uporabljalo 1,024,800 oseb.

Tabela 4: Uporaba osebnega računalnika – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=677)³

	<i>Ali ste že kdaj uporabljali osebni računalnik?</i>		skupaj
	DA		
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
SPOL			
moški	363	64	567
ženski	52	47	110
STAROST			
do 33 let	187	87	214
od 34 do 66 let	222	57	392
od 67 let naprej	□7	10	72
IZOBRAZBA⁴			
nedokončana OŠ	□0	0	31
končana OŠ	31	30	103
poklicna šola	95	48	196
srednja šola	133	75	178
višja in visoka šola	60	86	70
magisterij, doktorat	□6	100	6
REGIJA			
osrednja Slovenija	127	66	193
vzhodno štajerska (MB)	76	56	135
savinjska (CE)	56	64	87
gorenjska	49	67	73
goriška	(22)	50	44
obalna	(28)	57	49
dolenjska	31	60	52
Prekmurje	(25)	57	44
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	229	73	313
lastnik podjetja	((12))	100	12
obrtnik, samostojni podjetnik	((17))	65	26
samozaposleni strokovnjaki	□2	100	2
svobodni poklici, pogodbeni delavci	□1	100	1
nezaposlen	(27)	61	44
upokojenec	35	20	171
osnovnošolec, dijak, študent	88	98	90
vajenec, gospodinja, kmetovalec	□4	24	17
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	85	71	120
drugo mestno naselje	115	66	175
primestno naselje	66	60	110
vaško naselje	149	55	273

Znotraj skupin se nakazuje, da so osebni računalnik že uporabljali predvsem:

- moški (64% vs. ženske 47%);
- mlajši od 33 let (87%) ter stari med 34 in 66 let (57%);
- bolj izobraženi (srednja šola, visoka in višja šola, magisterij, doktorat);

³ Naslednje oznake v tabeli pomenijo: • - nesprejemljivo nenatančna ocena, navedena zgolj za ilustracijo (manj kot 10 enot); (()) - zelo nenatančna ocena (med 10 in 20 enot); () - nenatančna ocena (med 20 in 30 enot)

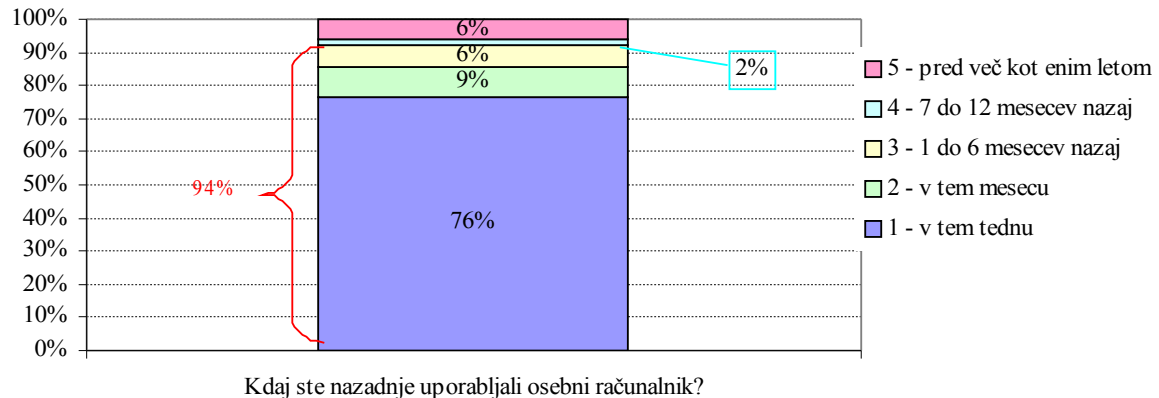
⁴ vprašanja o izobrazbi niso dobili osnovnošolci, dijaki in študentje, ker njihovo izobraževanje še ni zaključeno

- v pogledu regij – osrednja Slovenija, savinjska (CE), gorenjska;
- samozaposleni strokovnjaki;
- zaposleni (zaposleni (pri delodajalcu), lastniki podjetja, obrtniki, samostojni podjetniki, svobodni poklici, pogodbeno dela);
- nezaposleni;
- osnovnošolci, dijaki, študentje (98%);
- glede na tip naselja – Ljubljana, Maribor in druga mestna naselja.

Na tem mestu velja poudariti, da uporaba osebnega računalnika z višino izobrazbe narašča, torej višja kot je raven izobrazbe, večji je delež tistih, ki so že uporabili osebni računalnik. Podobna, le obrnjena slika je vidna v pregledu naselij, in sicer se v tem primeru delež uporabe osebnega računalnika zmanjšuje z manjšanjem velikosti naselja, torej manjše kot je naselje, manjši je delež tistih, ki so že uporabili osebni računalnik. Posebej je potrebno poudariti tudi delež šolajočih, ki so že uporabili osebni računalnik, in sicer je ta delež kar 98%, kar kaže na to, da se, če ne drugje, šolajoče osebe seznanijo z osebnim računalnikom v šolah.

2.3 Zadnja uporaba računalnika

Na vprašanje »Kdaj ste nazadnje uporabljali osebni računalnik?« je odgovarjalo 424 respondentov, in sicer so na to vprašanje odgovarjali samo tisti respondenti, ki so že uporabljali osebni računalnik.

Slika 4: Zadnja uporaba računalnika (december 2002, n=424)

Tabela 5: Zadnja uporaba računalnika (december 2002, n=424)

	1 - v tem tednu		2 - v tem mesecu		3 - 1 do 6 mesecev nazaj		4 - 7 do 12 mesecev nazaj		5 - pred več kot enim letom		skupaj	povprečna ocena
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Kdaj ste nazadnje uporabljali osebni računalnik?	324	77	40	9	(26)	6	8	2	(26)	6	424	1.52

Glede zadnje uporabe osebnega računalnika je 94% respondentov (uporabnikov osebnega računalnika) odgovorilo, da je uporabljalo le-tega pred manj kot enim letom., 77% pa v tem tednu.

Glede na celotno populacijo v starosti od 10 do 75 let, ki je osebni računalnik že uporabljala, pa je osebni računalnik pred manj kot enim letom uporabljalo 963,312 oseb, v tem tednu pa 789,096 oseb.

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj skupin se nakazuje, da so osebni računalnik najpogosteje uporabljali predvsem:

- mlajši od 33 let;
- bolj izobraženi (srednja šola, visoka in višja šola, magisterij, doktorat);
- v pogledu regij – obalna in gorenjska;
- lastnik podjetja, samozaposleni strokovnjaki, svobodni poklici, pogodbeno dela (1);
- osnovnošolci, dijaki, študentje;
- zaposleni (pri delodajalcu).

Čeprav je skala ordinalna in razdalje med kategorijami niso enake, kar je zahteva intervalnih spremenljivk za katere sploh lahko izračunavamo povprečja, ocenjujemo, da so spodnje ocene indikativne za razlike med sklopi. Tudi sicer se v družboslovju uporablja pogosto izračun povprečij za ocenjevanje razlik med ordinalnimi spremenljivkami.

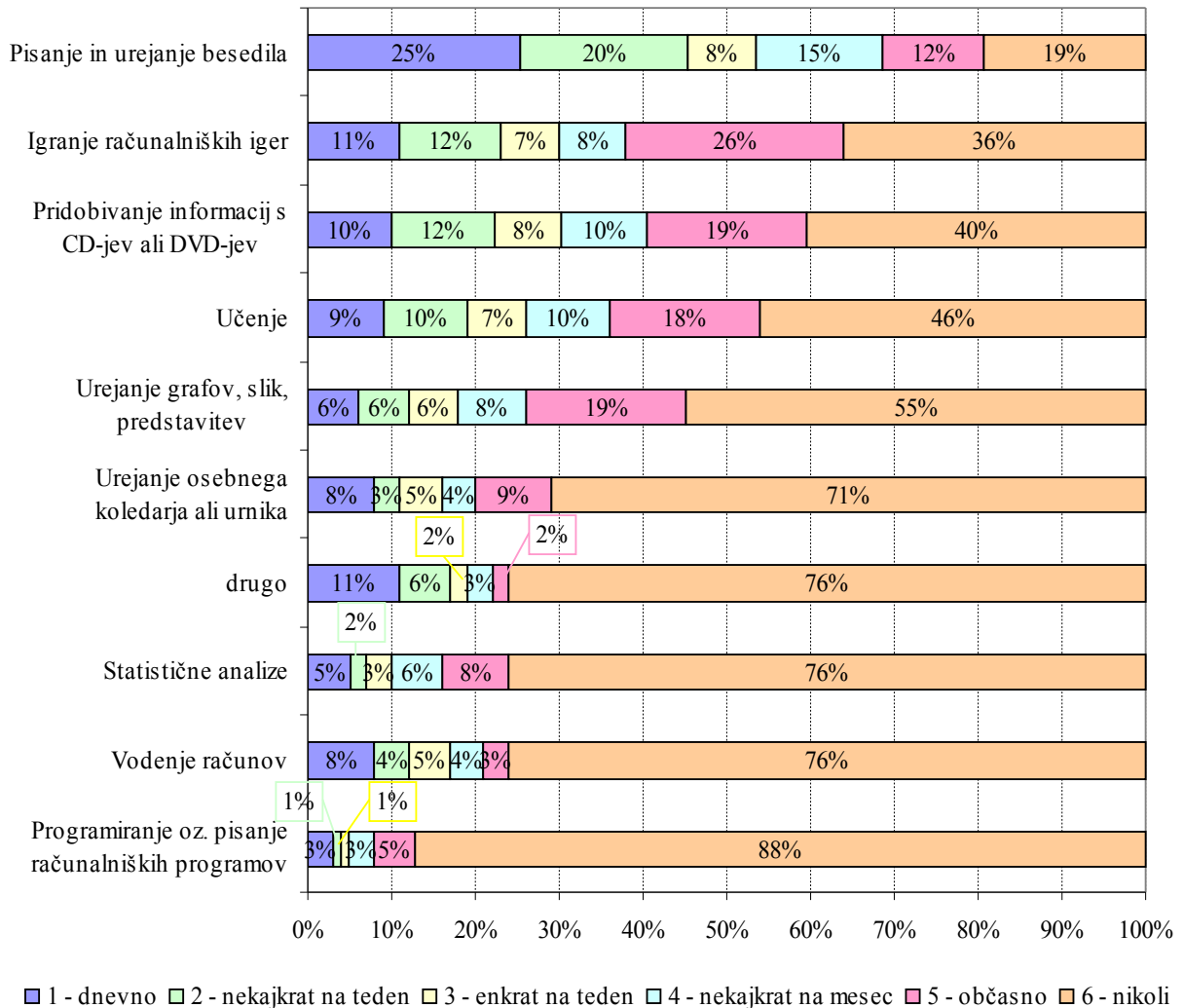
Tabela 6: ⁵Zadnja uporaba računalnika – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=424)

	<i>Kdaj ste nazadnje uporabljali osebni računalnik?</i>
	povprečna ocena na skali od 1 do 5
SPOL	
moški	1.48
ženski	1.82
STAROST	
do 33 let	1.32
od 34 do 66 let	1.66
od 67 let naprej	2.36
IZOBRAZBA	
končana OŠ	1.76
poklicna šola	1.93
srednja šola	1.46
višja in visoka šola	1.30
magisterij, doktorat	1.22
REGIJA	
osrednja Slovenija	1.55
vzhodno štajerska (MB)	1.62
savinjska (CE)	1.50
gorenjska	1.44
goriška	1.57
obalna	1.30
dolenjska	1.34
Prekmurje	1.69
ZAPOSLITVENI STATUS	
zaposlen (pri delodajalcu)	1.36
lastnik podjetja	1.00
obrtnik. samostojni podjetnik	1.51
samozaposleni strokovnjaki	1.00
svobodni poklici. pogodbeni dela	1.00
nezaposlen	2.13
upokojenec	2.92
osnovnošolec, dijak, študent	1.25
vajenec, gospodinja, kmetovalec	1.65
TIP NASELJA	
V Ljubljani ali Mariboru	1.55
drugo mestno naselje	1.43
primestno naselje	1.49
vaško naselje	1.59

⁵ manjša vrednost v tabeli pomeni večjo pogostost uporabe računalnika (1-v tem tednu, ..., 5-pred več kot enim letom)

2.4 Nameni uporabe osebnega računalnika

Na vprašanje »Kako pogosto ste ga v tipičnem mesecu uporabljali za...?« je odgovarjalo 420 respondentov, in sicer so na to vprašanje odgovarjali samo tisti respondenti, ki so že uporabljali osebni računalnik.

Slika 5: Nameni uporabe osebnega računalnika (december 2002, n=422)

Tabela 7: Nameni uporabe osebnega računalnika (december 2002, n=422)

	1 - dnevno		2 - nekajkrat na teden		3 - enkrat na teden		4 - nekajkrat na mesec		5 - občasno		6 - nikoli		skupaj
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Pisanje in urejanje besedila	106	25	83	20	35	8	63	15	52	12	81	19	421
Vodenje računov	32	8	((17))	4	(21)	5	((15))	4	((13))	3	321	76	420
Statistične analize	(20)	5	□7	2	((14))	3	(24)	6	36	8	317	76	419
Urejanje grafov, slik, predstavitev	(26)	6	(25)	6	(26)	6	34	8	79	19	230	55	420
Programiranje oz. pisanje računalniških programov	((13))	3	□6	1	□5	1	((11))	3	(22)	5	363	88	420
Urejanje osebnega koledarja ali urnika	34	8	((14))	3	(21)	5	((18))	4	36	9	297	71	420
Učenje	36	9	40	10	31	7	44	10	74	18	193	46	419
Pridobivanje informacij s CD-jev ali DVD-jev	42	10	51	12	34	8	42	10	80	19	169	40	418
Igranje računalniških iger	46	11	51	12	30	7	32	8	108	26	152	36	419
drugo	41	11	(24)	6	□8	2	((12))	3	□9	2	280	76	373

V tipičnem mesecu so respondenti najpogosteje uporabljali osebni računalnik za pisanje in urejanje besedila (vsaj občasno ga uporablja 81% respondentov). Sledijo uporaba osebnega računalnika za igranje računalniških iger (64%), za pridobivanje informacij s CD-jev ali DVD-jev (60%), za učenje (54%), za urejanje grafov, slik, predstavitev (45%), za urejanje osebnega koledarja ali urnika (29%). Najmanj pogosto osebni računalnik respondenti uporabljajo za druge namene (npr. glasba, projektiranje, ipd.), vodenje računov, statistične analize in programiranje oz. pisanje računalniških programov, in sicer našteje uporabe osebnega računalnika vsaj občasno uporablja manj kot 25% respondentov.

Glede na celotno populacijo uporabnikov osebnega računalnika v starosti od 10 do 75 let, je v tipičnem mesecu vsaj občasno osebni računalnik za pisanje in urejanje besedila uporabljalo 830,000 oseb, za igranje računalniških iger 655,800 oseb, za pridobivanje informacij s CD-jev ali DVD-jev 614,800 oseb, za učenje 553,300 oseb, za urejanje grafov, slik, predstavitev 461,100 oseb, za urejanje osebnega koledarja ali urnika 297,100 oseb, za druge namene (npr. glasba, projektiranje, ipd.), vodenje računov, statistične analize ter za programiranje oz. pisanje računalniških programov pa manj kot 256,200 oseb.

Tabela 8: Nameni uporabe osebnega računalnika – sociodemografski dejavniki – deleži (december 2002, n=422) (večji delež v tabeli pomeni večjo pogostost uporabe)

	Pisanje in urejanje besedila	Vodenje računov	Statistične analize	Urejanje grafov, slik, predstavitev	Programiranje oz. pisanje računalniških programov	Urejanje osebne koledarja ali urnika	Učenje	Pridobivanje informacij s CD-jev ali DVD-jev	Igranje računalniških iger	drugo	n
	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	uporabavsaj občasna	
SPOL											
moški	83.76	27.25	29.47	48.72	18.07	33.79	57.28	62.40	61.81	27.85	366
ženski	83.33	24.39	31.71	54.76	4.76	23.81	50.00	56.10	35.71	22.22	55
STAROST											
do 33 let	91.43	21.33	27.49	59.24	22.27	35.55	67.77	75.36	78.20	28.95	185
od 34 do 66 let	78.48	30.58	30.89	42.99	13.41	31.10	49.54	54.29	49.24	26.80	228
od 67 let naprej	92.31	30.77	33.33	41.67	25.00	41.67	58.33	33.33	25.00	18.18	7
IZOBRAZBA											
končana OŠ	56.00	12.00	4.17	25.00	4.17	8.33	29.17	37.50	75.00	25.00	35
poklicna šola	62.63	14.29	9.28	24.74	7.22	22.68	36.46	47.92	64.58	25.56	98
srednja šola	85.47	33.92	29.07	40.12	13.95	27.91	50.58	54.97	56.40	21.48	133
višja in visoka šola	92.86	40.00	56.00	66.67	22.22	51.59	65.87	73.81	38.89	33.64	61
magisterij, doktorat	100.00	46.67	60.00	86.67	40.00	46.67	73.33	66.67	26.67	26.67	6
REGIJA											
osrednja Slovenija	88.07	29.71	31.03	53.71	15.43	34.29	56.32	63.79	52.30	25.00	130
vzhodno štajerska (MB)	82.52	30.10	34.95	48.54	23.30	38.83	57.28	65.05	66.99	24.18	78
savinjska (CE)	84.29	23.19	24.64	56.52	17.39	36.23	59.42	63.77	71.01	29.69	58
gorenjska	78.46	26.15	26.15	43.08	18.46	24.62	53.85	63.08	61.54	34.48	49
goriška	84.00	16.00	36.00	48.00	8.00	24.00	60.00	52.00	44.00	38.10	22
obalna	91.89	29.73	27.03	45.95	18.92	32.43	54.05	59.46	54.05	41.94	28
dolenjska	74.42	27.91	25.58	39.53	11.63	32.56	62.79	60.47	62.79	18.42	31
Prekmurje	76.47	17.65	26.47	41.18	14.71	26.47	50.00	48.48	64.71	20.69	25
ZAPOSILITVENI STATUS											
zaposlen (pri delodajalcu)	83.16	28.38	33.33	46.80	16.16	35.69	55.07	64.53	57.43	27.95	234
lastnik podjetja	95.24	66.67	66.67	66.67	14.29	42.86	66.67	66.67	23.81	22.22	12
obrtnik, samostojni podjetnik	72.73	63.64	27.27	27.27	13.64	18.18	45.45	59.09	36.36	22.73	17
samozaposleni strokovnjaki	100.00	33.33	33.33	66.67	0	33.33	66.67	0	0	33.33	2
svobodni poklici, pogodbeno dela	100.00	100.00	100.00	100.00	50.00	50.00	100.00	100.00	50.00	50.00	1
nezaposlen	73.08	8.00	12.00	44.00	4.00	28.00	28.00	60.00	76.00	26.09	28
upokojenec	73.02	24.19	23.33	34.43	16.39	26.23	39.34	28.33	39.34	20.34	37
osnovnošolec, dijak, študent	93.04	14.66	20.69	64.66	24.14	32.76	76.72	75.00	85.34	31.78	87
vajenec, gospodinja, kmetovalec	75.00	0	0	25.00	0	0	25.00	25.00	75.00	25.00	4
TIP NASELJA											

Digitalna pismenost – Junij 2003

V Ljubljani ali Mariboru	90.24	36.89	32.79	56.91	19.51	39.84	61.79	65.85	50.41	26.32	86
drugo mestno naselje	85.71	30.14	36.05	53.74	19.05	34.01	55.10	66.67	60.54	28.46	115
primestno naselje	80.00	26.60	30.11	47.31	18.28	33.33	60.87	61.96	64.13	32.10	69
vaško naselje	79.68	18.62	21.93	41.18	12.83	27.27	52.94	55.38	63.64	25.30	152

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj skupin se nakazuje, da so osebni računalnik najpogosteje uporabljali za pisanje in urejanje besedila predvsem:

- mlajši od 33 let in starejši od 67 let;
- bolj izobraženi (srednja šola, visoka in višja šola, magisterij, doktorat);
- v pogledu regij – osrednja Slovenija, vzhodna štajerska (MB), savinjska (CE), goriška, obalna;
- lastniki podjetja, samozaposleni strokovnjaki, svobodni poklici, pogodbeni dela;
- glede na tip naselja – Ljubljana in Maribor.

Osebni računalnik so najpogosteje uporabljali za vodenje računov predvsem:

- svobodni poklici, pogodbeni dela.

Osebni računalnik so najpogosteje uporabljali za statistične analize predvsem:

- svobodni poklici, pogodbeni dela.

Osebni računalnik so najpogosteje uporabljali za urejanje grafov, slik, predstavitev predvsem:

- bolj izobraženi (magisterij, doktorat);
- svobodni poklici, pogodbeni dela.

Osebni računalnik so najpogosteje uporabljali za učenje predvsem:

- zelo izobraženi (magisterij, doktorat);
- svobodni poklici, pogodbeni dela;
- osnovnošolci, dijaki, študentje.

Osebni računalnik so najpogosteje uporabljali za pridobivanje informacij s CD-jev ali DVD-jev predvsem:

-
- mlajši od 33 let;
- bolj izobraženi (višja in visoka šola);
- svobodni poklici, pogodbeni dela;
- osnovnošolci, dijaki, študentje.

Osebni računalnik so najpogosteje uporabljali za igranje računalniških iger predvsem:

- mlajši od 33 let;
- manj izobraženi (končana OŠ);
- osnovnošolci, dijaki, študentje;
- nezaposleni.

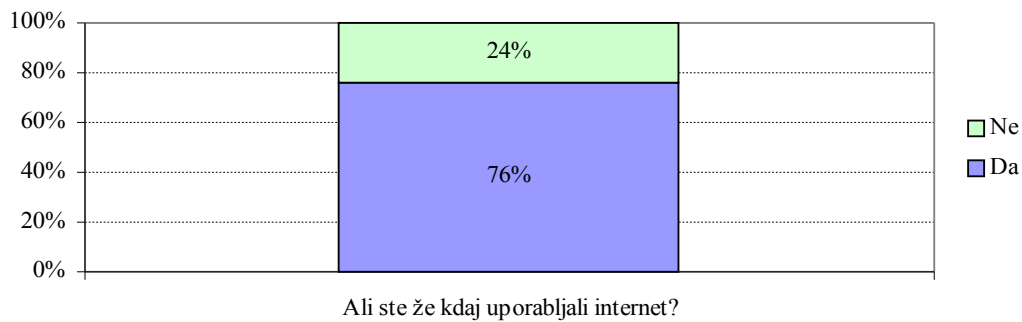
Uporaba osebnega računalnika za pisanje in urejanje besedil torej narašča z višanjem izobrazbe, in sicer višja kot je izobrazba, večja je uporaba računalnika v ta namen. Potrebno je poudariti tudi dokaj pogosto uporabo osebnega računalnika za pisanje in urejanje računov med zaposlenimi, kar je logična posledica dejstva, da je večina zaposlenih v stiku z računalnikom.

Kot logična posledica se uporaba osebnega računalnika za učenje izkaže med šolajočo populacijo (osnovnošolci, dijaki, študentje), ki pri učenju očitno vse bolj uporabljajo tudi osebni računalnik. Med omenjeno populacijo je tudi visoka uporaba osebnega računalnika za igranje računalniških iger.

3 Uporaba interneta

3.1 Uporaba interneta

Na vprašanje »Ali ste že kdaj uporabljali internet?« je odgovarjalo 419 respondentov, ki so že uporabljali osebni računalnik.

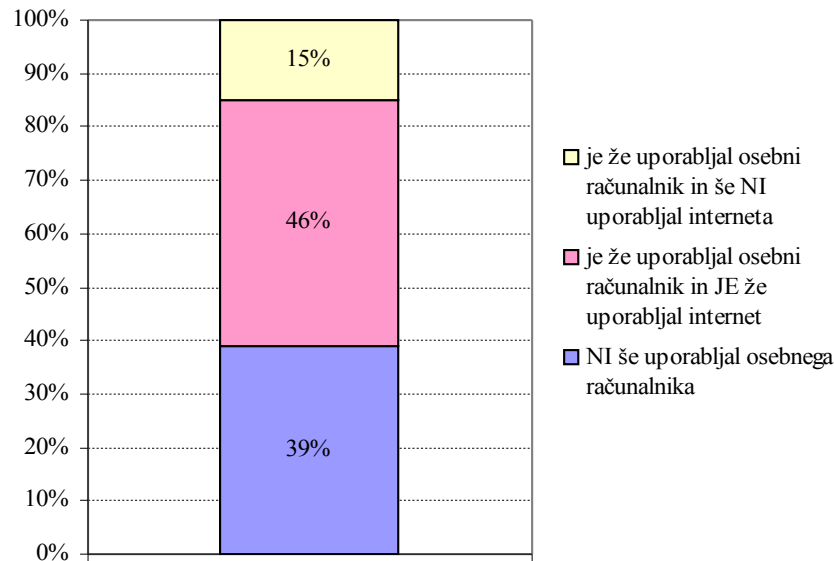
Slika 6: Uporaba interneta (december 2002, n=419)

Tabela 9: Uporaba interneta (december 2002, n=419)

	<i>l - da</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	
Ali ste že kdaj uporabljali internet?	320	76	419

Skupno je 76% respondentov je odgovorilo, da so že uporabljali internet.

Glede na celotno populacijo uporabnikov osebnega računalnika v starosti od 10 do 75 let uporablja internet 778,800 oseb.

Slika 7: Deleži uporabe oziroma neuporabe osebne računalnika in interneta

Skupno štiri desetine (39%) respondentov sploh še ni uporabljalo osebne računalnika, 15% jih je uporabljalo osebni računalnik a niso uporabljali interneta, 46% pa jih je uporabljalo računalnik in internet.

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj skupin se nakazuje, da so internet že uporabljali predvsem:

- mlajši od 33 let;
- bolj izobraženi (srednja šola, višja in visoka šola, magisterij, doktorat);
- v pogledu regij – obalna, vzhodna štajerska (MB), gorenjska, goriška, obalna, dolenska;
- zaposleni (pri delodajalcu);
- lastniki podjetja, obrtniki, samostojni podjetniki;
- nezaposleni;
- osnovnošolci, dijaki, študentje;
- glede na tip naselja – Ljubljana in Maribor, drugo mestno naselje, primestno naselje.

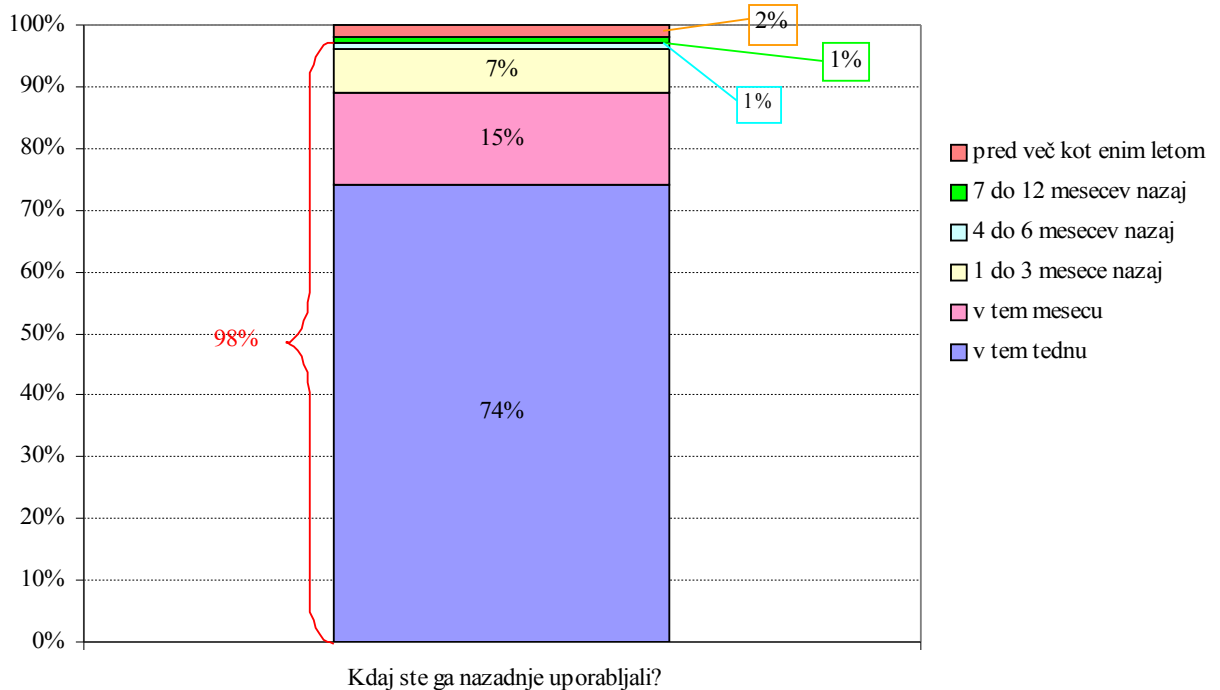
Večji delež uporabe interneta je podobno kot pri deležu uporabnikov osebne računalnika med mlajšo in šolajočo populacijo, kar je posledica obiskovanja izobraževalnih ustanov in tako seznanjanja z internetom. Prav tako pa tudi delež uporabe interneta narašča s stopnjo izobrazbe, torej višja kot je izobrazba večji delež te populacije uporablja internet.

Tabela 10: Uporaba interneta (»že uporabljal«) med uporabniki osebnega računalnika– sociodemografski dejavniki (december 2002, n=419)

	<i>Ali ste že kdaj uporabljali Internet?</i>		<i>skupaj</i>
	<i>DA</i>		
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
SPOL			
moški	278	77	363
ženski	42	75	56
STAROST			
do 33 let	163	88	186
od 34 do 66 let	154	68	226
od 67 let naprej	13	43	7
IZOBRAZBA			
končana OŠ	((16))	47	34
poklicna šola	62	65	95
srednja šola	109	82	133
višja in visoka šola	54	89	61
magisterij, doktorat	16	86	7
REGIJA			
osrednja Slovenija	100	78	128
vzhodno štajerska (MB)	63	80	79
savinjska (CE)	36	63	57
gorenjska	37	76	49
goriška	((19))	86	22
obalna	(26)	90	29
dolenjska	(23)	77	30
Prekmurje	((17))	68	25
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	185	79	233
lastnik podjetja	((12))	100	12
obrtnik, samostojni podjetnik	((12))	71	17
samozaposleni strokovnjaki	1	50	2
svobodni poklici, pogodbeni delavci	1	100	1
nezaposlen	(23)	85	27
upokojenec	((11))	31	35
osnovnošolec, dijak, študent	73	83	88
vajenec, gospodinja, kmetovalec	12	50	4
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	77	90	86
drugo mestno naselje	89	78	114
primestno naselje	46	70	66
vaško naselje	107	45	152

3.2 Zadnja uporaba interneta

Na vprašanje »Kdaj ste nazadnje uporabljali internet?« je odgovarjalo 320 respondentov, in sicer so na to vprašanje odgovarjali samo tisti respondenti, ki so že kdaj uporabljali internet.

Slika 8: Zadnja uporaba interneta med osebami, ki so že uporabljale internet (december 2002, n=320)

Tabela 11: Zadnja uporaba interneta osebami, ki so že uporabljale internet (december 2002, n=320)

	1 – v tem tednu		2 – v tem mesecu		3 – 1 do 3 mesecev nazaj		4 – 4 do 6 mesecev nazaj		5 – 7 do 12 mesecev nazaj		6 – pred več kot enim letom		skupaj
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Kdaj ste ga nazadnje uporabljali?	235	74	49	15	22	7	3	1	4	1	7	2	320

Skupno 98% respondentov je uporabljalo internet pred manj kot enim letom, 74% pa v tem tednu.

Glede na celotno populacijo uporabnikov interneta v starosti od 10 do 75 let, je le-tega pred manj kot enim letom uporabljalo 763,200 oseb, od teh ga je pred največ tremi meseci uporabljalo 747,600 oseb, v tem tednu pa 576,300 oseb.

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj skupin se nakazuje, da so internet v zadnjem tednu pogosteje uporabljali:

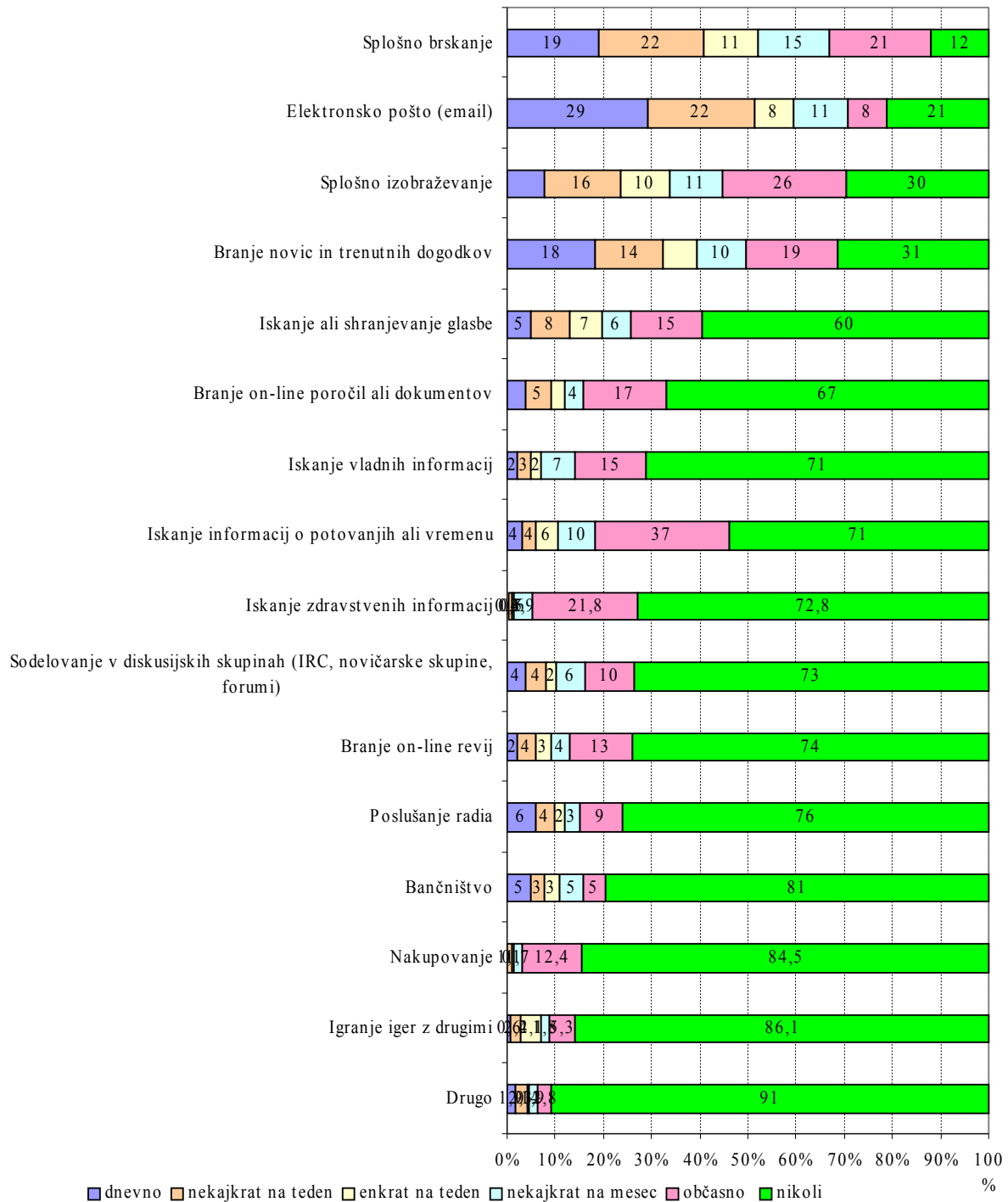
- ženske;
- stari od 34 do 66 let;
- bolj izobraženi (višja in visoka šola, magisterij, doktorat);
- v pregledu regij – osrednja Slovenija, savinjska (CE), gorenjska;
- lastniki podjetja, obrtniki, samostojni podjetniki, samozaposleni strokovnjaki ter svobodni poklici in pogodbeni delavci;
- glede na tip naselja – v Ljubljani in Mariboru, primestno naselje.

Tabela 12: Zadnja uporaba interneta – sociodemografski dejavniki – deleži uporabe (december 2002, n=320) (večji delež v tabeli pomeni večjo pogostost uporabe interneta v zadnjem tednu)

	<i>Kdaj ste ga nazadnje uporabljali?</i>	
	v tem tednu (%)	n
SPOL		
moški	77.1	278
ženski	80.6	42
STAROST		
do 33 let	74.3	163
od 34 do 66 let	79.8	154
od 67 let naprej	75.0	3
IZOBRAZBA		
končana OS	40.0	16
poklicna šola	52.6	62
srednja šola	78.3	109
višja in visoka šola	89.2	54
magisterij, doktorat	92.3	6
REGIJA		
osrednja Slovenija	85.4	100
vzhodno štajerska (MB)	69.0	63
savinjska (CE)	84.0	36
gorenjska	84.6	37
goriška	68.2	19
obalna	71.9	26
dolenjska	68.8	23
Prekmurje	58.3	17
ZAPOSLOTVENI STATUS		
zaposlen (pri delodajalcu)	78.8	185
lastnik podjetja	95.2	12
obrtnik, samostojni podjetnik	81.3	12
samozaposleni strokovnjaki	100.0	1
svobodni poklici, pogodbeni delavci	100.0	1
nezaposlen	57.1	23
upokojenec	52.4	11
osnovnošolec, dijak, študent	78.6	73
vajenec, gospodinja, kmetovalec	50.0	2
TIPA NASELJA		
V Ljubljani ali Mariboru	81.5	77
drugo mestno naselje	78.8	89
primestno naselje	86.8	46
vaško naselje	68.1	107

3.3 Namen uporabe interneta

Na vprašanje »Koliko ste v tipičnem mesecu uporabljali internet za...« je odgovarjalo 309 respondentov, in sicer so na to vprašanje odgovarjali samo tisti respondenti, ki so že uporabljali internet in so ga uporabljali nazadnje pred največ tremi meseci.

Slika 9: Namen uporabe interneta v tipičnem mesecu (december 2002, n=309)

Tabela 13: Namen uporabe interneta v tipičnem mesecu (december, n=309)

	<i>1 - dnevno</i>		<i>2 - nekajkrat na teden</i>		<i>3 - enkrat na teden</i>		<i>4 - nekajkrat na mesec</i>		<i>5 - občasno</i>		<i>6 - nikoli</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	
Elektronsko pošto (email)	90	29	68	22	(26)	8	34	11	26	8	65	74	309
Sodelovanje v diskusijskih skupinah (IRC, novičarske skupine, forumi)	((14))	4	((12))	4	7	2	(20)	6	30	10	227	84	309
Nakupovanje	10	0	3	1.1	1	0.4	5	1.7	38	12.4	261	79	309
Bančništvo	((16))	5	((11))	3	8	3	((15))	5	((11))	5	250	29	309
Splošno izobraževanje	(24)	8	48	16	31	10	33	11	79	26	93	76	309
Poslušanje radia	((19))	6	((11))	4	7	2	8	3	(29)	9	235	59	309
Iskanje ali shranjevanje glasbe	((14))	5	(24)	8	(21)	7	((17))	6	46	15	187	32	309
Branje novic in trenutnih dogodkov	55	18	44	14	(23)	7	32	10	59	19	96	74	308
Branje on-line revij	5	2	((11))	4	((10))	3	((11))	4	42	13	230	67	309
Branje on-line poročil ali dokumentov	((12))	4	((14))	5	((10))	3	((12))	4	52	17	207	73	307
Iskanje zdravstvenih informacij	1	0.4	1	0.5	2	0.6	((12))	3.9	67	21.8	225	39	309
Iskanje informacij o potovanjih ali vremenu	((11))	4	((14))	4	20	6	31	10	114	37	119	71	309
Iskanje vladnih informacij	8	2	((10))	3	5	2	(21)	7	47	15	219	86	309
Igranje iger z drugimi	2	0.6	7	2.2	((13))	4.1	6	1.8	((16))	5.3	266	12	309
Splošno brskanje	59	19	67	22	34	11	46	15	65	21	36	91	308
Drugo	5	1.9	6	2.3	1	0.4	5	1.9	7	2.8	241	74	266

V tipičnem mesecu so respondenti najpogosteje uporabljali internet za splošno brskanje (88% ga uporablja vsaj občasno). Sledijo uporaba interneta za splošno izobraževanje (71%), za branje novic in trenutnih dogodkov (68%), za iskanje informacij o potovanjih ali vremenu (61%), za iskanje ali shranjevanje glasbe (41%), za branje on-line poročil ali dokumentov (33%), za iskanje vladnih informacij (29%), za iskanje zdravstvenih informacij (27%). Presenetljivo je dejstvo, da samo 26% respondentov vsaj občasno uporablja internet za pošiljanje elektronske pošte, enak odstotek respondentov pa uporablja internet vsaj občasno za branje on-line revij.

Najmanj pogosto internet respondenti uporabljajo za poslušanje radia, bančništvo, nakupovanje, igranje iger z drugimi ter druge namene, in sicer našteje uporabe interneta vsaj občasno uporablja manj kot 24% respondentov.

Glede na celotno populacijo uporabnikov interneta v starosti od 10 do 75 let, ki je internet uporabljala pred največ tremi meseci, v tipičnem mesecu uporablja internet vsaj občasno za splošno brskanje 657,800 oseb, za splošno izobraževanje 530,700 oseb, za branje novic in trenutnih dogodkov 508,300 oseb, za iskanje informacij o potovanjih ali vremenu 456,000 oseb, za iskanje ali shranjevanje glasbe 306,500 oseb, za branje on-line poročil ali dokumentov 246,700 oseb, za iskanje vladnih informacij 216,800 oseb, za iskanje zdravstvenih informacij 201,800 oseb, za pošiljanje elektronske pošte in za branje on-line revij 194,300 oseb, za poslušanje radia, bančništvo, nakupovanje, igranje iger z drugimi ter druge namene pa internet uporablja manj kot 179,400 oseb.

Tabela 14: Namen uporabe interneta v tipičnem mesecu med uporabniki interneta, ki so slednjega uporabljali v zadnjih treh mesecih – sociodemografski dejavniki – deleži vsaj občasne uporabe (december 2002, n=328) – 1. del (večji delež v tabeli pomeni večjo pogostost uporabe interneta za...)

	Elektronsko pošto (email)	Sodelovanje v diskusijskih skupinah (IRC, novinarske skupine, forumi)	Nakupovanje	Bančništvo	Splošno izobraževanje	Poslušanje radia	Iskanje ali shranjevanje glasbe	Branje novic in trenutnih dogodkov	n
	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	
SPOL									
moški	77.04	27.86	15.28	18.26	66.67	24.82	42.87	68.16	270
ženski	92.41	18.31	17.19	26.32	91.40	19.06	16.76	73.30	39
STAROST									
do 33 let	77.85	38.97	10.70	13.41	73.91	33.28	60.93	67.32	156
od 34 do 66 let	80.55	13.69	20.50	24.63	65.27	14.77	16.75	70.29	151
od 67 let naprej	55.25	42.01	14.81	59.56	86.76	14.81	85.19	76.04	3
IZOBRAZBA									
končana OŠ	32.25	46.24	7.70	14.42	15.84	38.98	60.93	69.08	16
poklicna šola	71.19	21.51	6.96	10.82	61.89	21.56	43.16	57.66	56
srednja šola	79.91	12.36	17.09	25.29	69.74	19.93	24.65	73.44	107
višja in visoka šola	95.85	24.64	26.06	32.80	77.42	17.38	22.57	76.90	53
magisterij, doktorat	87.07	28.84	29.43	47.79	70.25	12.61	28.84	80.50	6
REGIJA									
osrednja Slovenija	82.21	32.20	15.08	20.91	72.50	28.72	36.16	68.29	97
vzhodno štajerska (MB)	75.80	24.25	18.81	15.07	60.05	24.13	45.17	65.03	58
savinjska (CE)	79.37	32.41	21.72	6.04	58.88	22.61	37.92	76.56	35
gorenjska	82.30	24.11	18.29	26.65	85.28	24.47	39.45	68.60	37
goriška	64.45	12.50	7.61	11.93	79.04	11.21	24.24	65.33	19
obalna	78.17	16.87	18.92	42.75	72.00	16.45	43.17	81.54	26
dolenjska	79.41	31.90	3.11	12.63	74.44	19.68	50.86	53.64	22
Prekmurje	80.51	20.14	7.71	16.95	55.89	31.85	40.65	73.45	16
ZAPOSLOTVENI STATUS									
zaposlen (pri delodajalcu)	79.41	19.67	17.82	21.11	69.90	21.06	30.56	69.58	180
lastnik podjetja	92.50	11.87	18.24	55.16	55.78	18.19	7.25	75.67	12
obrtnik, samostojni podjetnik	83.85	16.91	7.27	44.85	50.38	0.00	34.59	51.03	11
samozaposleni strokovnjaki	100.00	0.00	0.00	48.53	100.00	0.00	0.00	100.00	1
svobodni poklici, pogodbeno dela	100.00	0.00	63.90	0.00	100.00	0.00	36.10	63.90	1
nezaposlen	66.03	33.02	3.11	11.32	45.04	42.72	50.37	81.85	13
upokojenec	63.50	16.57	3.87	27.51	66.34	15.54	29.10	63.93	6
osnovnošolec, dijak, študent	80.35	49.21	12.87	6.06	81.67	33.77	66.75	64.46	92
vajenec, gospodinja, kmetovalec	64.00	0.00	100.00	0.00	64.00	0.00	64.00	100.00	38
TIP NASELJA									
V Ljubljani ali Mariboru	89.04	28.16	17.14	22.36	73.11	25.18	33.55	75.99	84
drugo mestno naselje	82.75	28.05	17.01	23.11	70.35	29.22	40.05	66.19	108
primestno naselje	91.17	25.45	21.06	18.39	71.40	16.08	41.58	69.67	53

vaško naselje	63.27	25.05	10.71	14.38	66.33	22.68	42.22	65.50	83
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	----

Tabela 15: Namen uporabe interneta v tipičnem mesecu med uporabniki interneta, ki so slednjega uporabljali v zadnjih treh mesecih – sociodemografski dejavniki – deleži vsaj občasne uporabe (december 2002, n=309) – 2. del (večji delež v tabeli pomeni večjo pogostost uporabe interneta za...)

	revij Branje on-line	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna ali dokumentov poročil Branje on-line	vsaj občasna uporaba	zdravstvenih informacij Iskanje	vsaj občasna uporaba	Iskanje informacij o potovanjih ali vremeu	vsaj občasna uporaba	Iskanje vladnih informacij	vsaj občasna uporaba	vsaj občasna uporaba	drugimi igranje iger z	vsaj občasna uporaba	brskanje Splošno	vsaj občasna uporaba	Drugo	vsaj občasna uporaba	n
	SPOL																	
moški	26.23	32.47	23.50	59.47	27.68	15.95	88.87	9.50	270									
ženski	21.46	34.01	52.38	75.18	39.37	0.00	83.39	7.56	39									
STAROST																		
do 33 let	26.95	29.43	27.45	57.08	20.51	22.31	93.66	6.69	156									
od 34 do 66 let	24.45	36.29	26.83	66.31	38.31	5.54	82.63	11.78	151									
od 67 let naprej	14.81	14.81	28.05	42.01	14.81	0.00	76.04	32.74	3									
IZOBRAZBA																		
končana OŠ	0.00	15.84	0.00	23.55	0.00	16.41	91.88	0.00	16									
poklicna šola	13.21	19.54	32.78	51.11	12.68	17.00	86.55	13.71	56									
srednja šola	29.16	33.32	29.04	70.94	29.14	7.82	85.61	6.09	107									
višja in visoka šola	38.14	53.17	30.78	72.47	58.24	2.79	86.06	13.10	53									
magisterij, doktorat	67.96	74.32	28.59	80.89	86.40	6.57	79.65	12.35	6									
REGIJA																		
osrednja Slovenija	25.35	35.86	25.08	59.18	28.46	15.52	90.14	10.38	97									
vzhodno štajerska (MB)	30.99	33.34	27.94	50.65	30.68	17.96	90.31	4.28	58									
savinjska (CE)	21.92	35.21	12.86	55.20	18.24	16.95	94.51	10.22	35									
gorenjska	21.00	28.14	38.94	86.72	33.98	11.02	81.06	13.23	37									
goriška	9.93	8.37	45.31	73.22	27.79	8.75	87.41	11.38	19									
obalna	43.48	37.50	23.69	66.90	38.96	3.77	87.16	6.67	26									
dolenjska	23.23	29.84	16.47	55.00	23.08	14.92	75.48	12.42	22									
Prekmurje	20.18	41.36	39.46	56.31	34.89	10.89	90.34	6.81	16									
ZAPOSLOTVENI SATUS																		
zaposlen (pri delodajalcu)	29.40	36.42	30.01	67.15	32.80	9.27	87.59	8.43	180									
lastnik podjetja	17.99	41.43	20.08	53.96	62.12	0.00	69.21	29.65	12									
obrnik, samostojni podjetnik	11.58	11.58	31.07	47.70	25.47	0.00	83.41	4.56	11									
samozaposleni strokovnjaki	51.47	51.47	0.00	100.00	48.53	0.00	100.00	0.00	1									
svobodni poklici, pogodbeno dela	0.00	63.90	63.90	63.90	0.00	63.90	100.00	100.00	1									
nezaposlen	23.64	25.61	9.61	55.20	3.79	22.50	92.44	0.00	13									
upokojenec	8.57	20.35	44.41	51.81	30.43	3.46	74.37	23.61	6									
osnovnošolec, dijak, študent	23.38	27.30	23.44	54.83	22.73	29.04	94.45	8.80	92									
vajenec, gospodinja, kmetovalec	0.00	64.00	0.00	0.00	0.00	0.00	64.00	0.00	38									
TIP NASELJA																		
V Ljubljani ali Mariboru	27.07	39.32	23.50	59.63	33.81	13.26	88.94	9.30	84									
drugo mestno naselje	30.96	33.18	21.00	64.67	29.67	13.81	83.09	10.66	108									
primestno naselje	26.06	35.89	38.80	69.24	37.55	11.88	88.66	11.69	53									

vaško naselje	19.68	26.28	29.75	56.41	21.83	15.48	91.70	7.13	83
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------	----

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj skupin se nakazuje, da so internet najpogosteje uporabljali za elektronsko pošto predvsem:

- ženske;
- stari od 34 do 66 let;
- bolj izobraženi (srednja šola, višja in visoka šola, magisterij, doktorat);
- v pregledu regij – osrednja Slovenija, gorenjska, Prekmurje;
- lastniki podjetja, obrtniki, samostojni podjetniki, svobodni poklici, pogodbeni dela
- samozaposleni strokovnjaki;
- osnovnošolci, dijaki, študentje;
- glede na tip naselja – Ljubljana in Maribor, drugo mestno naselje, primestna naselja.

Internet najpogosteje uporabljali za nakupovanje predvsem:

- vajenci, gospodinje in kmetovalci.

Internet najpogosteje uporabljali za splošno izobraževanje predvsem:

- ženske;
- starejši od 67 let;
- v pregledu regij – gorenjska;
- samozaposleni strokovnjaki, svobodni poklici, pogodbeni dela;
- osnovnošolci, dijaki in študentje.

Internet najpogosteje uporabljali za branje novic ali trenutnih dogodkov predvsem:

- bolj izobraženi (magisterij, doktorat);
- v pregledu regij – obalna;
- samozaposleni strokovnjaki;
- nezaposleni;
- vajenci, gospodinje in kmetovalci.

Internet najpogosteje uporabljali za branje on-line revij predvsem:

- bolj izobraženi (magisterij, doktorat).

Internet najpogosteje uporabljali za branje on-line poročil ali dokumentov predvsem:

- bolj izobraženi (magisterij, doktorat);
- svobodni poklici, pogodbeni dela;
- vajenci, gospodinje in kmetovalci.

Internet najpogosteje uporabljali za iskanje zdravstvenih informacij in igranje iger z drugimi predvsem:

- svobodni poklici, pogodbeni dela.

Internet najpogosteje uporabljali za iskanje informacij o potovanjih ali vremenu predvsem:

- ženske;
- stari od 34 do 66 let;
- bolj izobraženi (magisterij, doktorat);

- v pregledu regij – gorenjska;
- samozaposleni strokovnjaki.

Internet najpogosteje uporabljali za iskanje vladnih informacij predvsem:

- bolj izobraženi (magisterij, doktorat).

Internet najpogosteje uporabljali za splošno brskanje predvsem:

- mlajši od 33 let;
- v pregledu regij – osrednja Slovenija, vzhodno štajerska (MB), savinjska (CE), Prekmurje;
- zaposleni: zaposleni pri delodajalcu, obrtniki, samostojni podjetniki, svobodni poklici, pogodbeni dela;
- nezaposleni;
- osnovnošolci, dijaki, študentje.

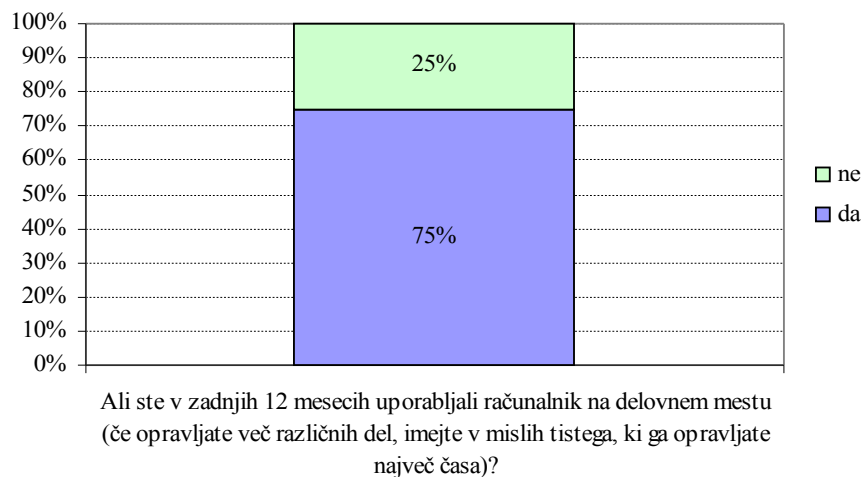
Internet najpogosteje uporabljali za druge namene predvsem:

- svobodni poklici, pogodbeni dela.

4 Uporaba računalnika na delovnem mestu

4.1 Uporaba računalnika na delovnem mestu

Na vprašanje »Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu (če opravljate več različnih del, imejte v mislih tistega, ki ga opravljate največ časa)?« je odgovarjalo 345 respondentov, in sicer so na to vprašanje odgovarjali samo tisti respondenti, ki so že uporabljali osebni računalnik in so bili v trenutku anketiranja delavno aktivni⁶ (zaposleni pri delodajalcu (1), lastniki podjetja (2), obrtniki (3), samostojni podjetniki (4), samozaposleni strokovnjaki (odvetnik, zdravnik, arhitekt) (5), svobodni poklici (6) pogodbeno dela, avtorske pogodbe (7)) ali so v zadnjih 12 mesecih opravljali kakšno plačano delo, ne glede na število ur na teden (D2 = 1).

Slika 10: Uporaba računalnika na delovnem mestu med delavno aktivnimi (december 2002, n=345)

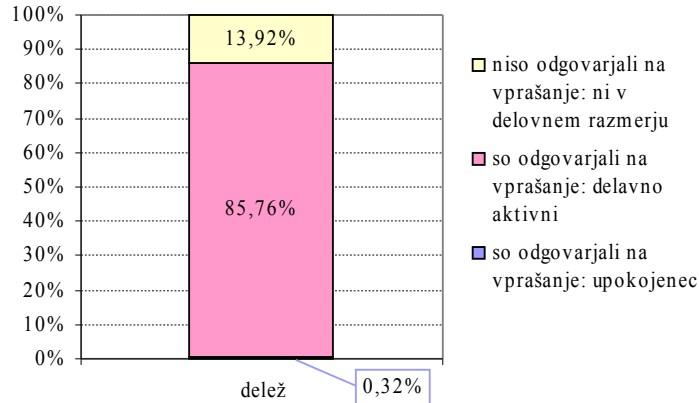
Tabela 16: Uporaba računalnika na delovnem mestu med delavno aktivnimi (december 2002, n=345)

	I- da		skupaj
	n	%	
Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu (če opravljate več različnih del, imejte v mislih tistega, ki ga opravljate največ časa)?	260	75	345

Izkaže se, da je v zadnjih 12 mesecih 75% delavno aktivnih respondentov uporabljalo računalnik na delovnem mestu.

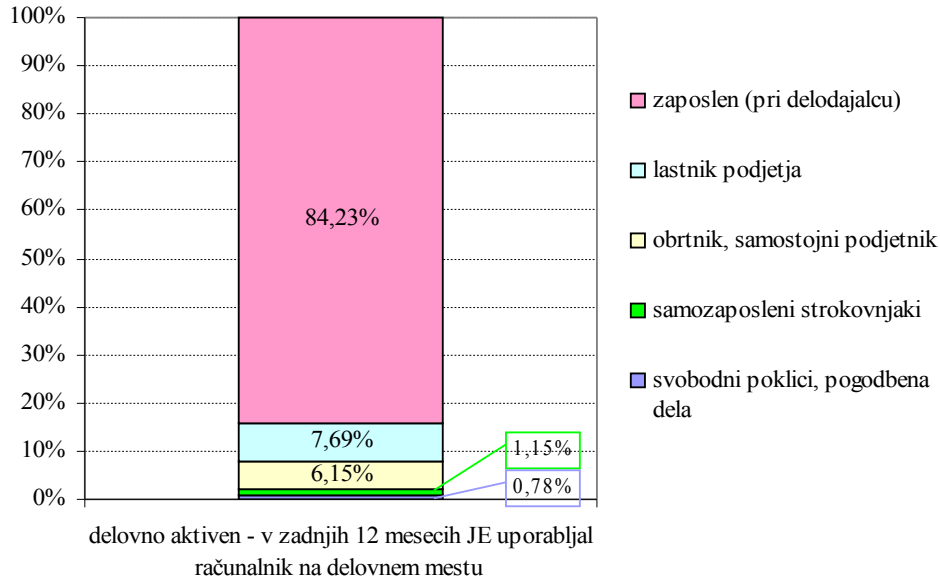
⁶ pogoj vprašanja (QML): »<IF COND="((NOT (del_akt in [1 2 3 4 5 6 7])) or (D2 in [2]))"><GOTO NAME="a13"></IF><<

Glede na celotno populacijo 777,247 delavno aktivnih prebivalcev v letu 2003, jih 582,935 uporablja računalnik na delovnem mestu.

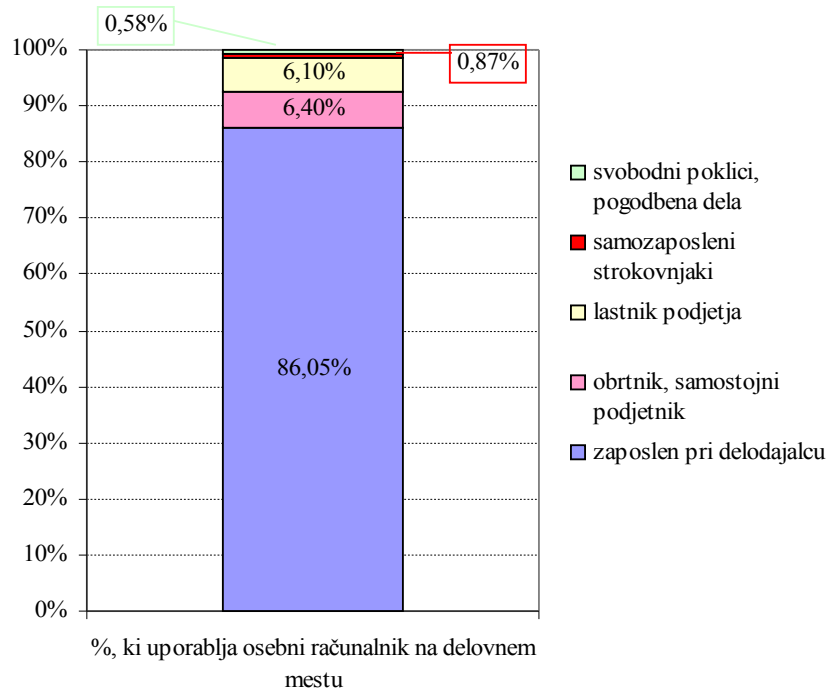

Slika 11: Uporaba računalnika na delovnem mestu – kdo je odgovarjal na vprašanje (december 2002, n=345)

Večina respondentov med delavno aktivnimi osebami, ki uporabljajo osebni računalnik na delovnem mestu (99.62%), ki so odgovarjali na dano vprašanje je bilo v času anketiranja zaposlenih ali samozaposlenih, na vprašanje pa je odgovarjal tudi en upokojenec.

Slika 12: Uporaba računalnika na delovnem mestu med delavno aktivnimi – posamezne kategorije (december 2002, n=345)

Slika 13: Uporaba računalnika na delovnem mestu med delovno aktivnimi glede na zaposlitveni status (december 2002, n=345)

Med tistimi, ki uporabljajo računalnik na delovnem mestu je največ zaposlenih pri delodajalcu (86,05%), sledijo pa jim obrtniki, samostojni podjetniki (6,40%) in lastniki podjetja (6,10%).

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj posameznih skupin se nakazuje, da so v zadnjih 12 mesecih računalnik na delovnem mestu uporabljali predvsem:

- ženske (83%);
- stari od 34 do 66 let (78%);
- bolj izobraženi (višja in visoka šola (97%); magisterij, doktorat (100%));
- v pregledu regij – osrednja Slovenija (80%), gorenjska (81%), goriška (83%), obalna (78%);
- lastniki podjetja (95%); obrtniki, samostojni podjetniki (73%); samozaposleni strokovnjaki (100%); pogodbeno dela (100%);
- glede na tip naselja – v Ljubljani ali Mariboru (87%) in druga mestna naselja (82%).

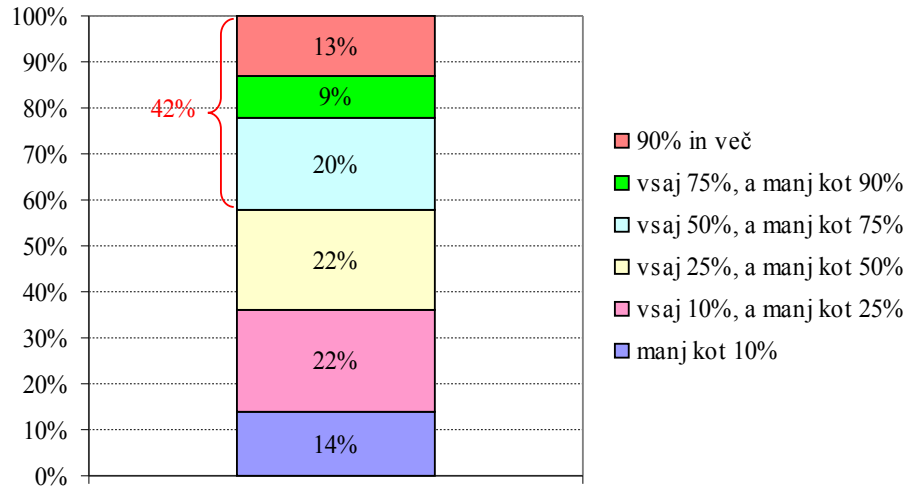
Poudariti velja, da uporaba računalnika z višanjem izobrazbe narašča, namreč višja kot je izobrazba, večji je delež tistih, ki uporabljajo računalnik na delovnem mestu, kajti osebe z nižjo izobrazbo ponavadi pri svojem delu računalnika ne uporabljajo.

Tabela 17: Uporaba računalnika na delovnem mestu – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=345)

	Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu (če opravljate več različnih del, imejte v mislih tistega, ki ga opravljate največ časa)?	
	da (%)	skupaj (n)
SPOL		
moški	75	321
ženski	(83)	24
STAROST		
do 33 let	66	82
od 34 do 66 let	78	260
od 67 let naprej	□67	3
IZOBRAZBA		
končana OŠ	((25))	16
poklicna šola	47	73
srednja šola	78	143
višja in visoka šola	97	101
magisterij, doktorat	((100))	12
ZAPOSLITVENI SATUS		
zaposlen (pri delodajalcu)	74	296
lastnik podjetja	(95)	21
obrtnik, samostojni podjetnik	(73)	22
samozaposleni strokovnjaki	□100	3
svobodni poklici, pogodbeno dela	□100	2
upokojenec	□0	1
TIS NASELJA		
V Ljubljani ali Mariboru	87	76
drugo mestno naselje	82	96
primestno naselje	76	58
vaško naselje	62	115
REGIJA		
osrednja Slovenija	80	101
vzhodno štajerska (MB)	70	66
savinjska (CE)	73	37
gorenjska	81	47
goriška	((83))	18
obalna	(78)	27
dolenjska	(67)	27
Prekmurje	(64)	22

4.2 Mesečna uporaba računalnika na delovnem mestu

Na vprašanje »Kolikšen odstotek delovnega časa ste ga v tipičnem mesecu uporabljali?« je odgovarjalo 255 respondentov, in sicer so na to vprašanje odgovarjali samo tisti respondenti, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu.

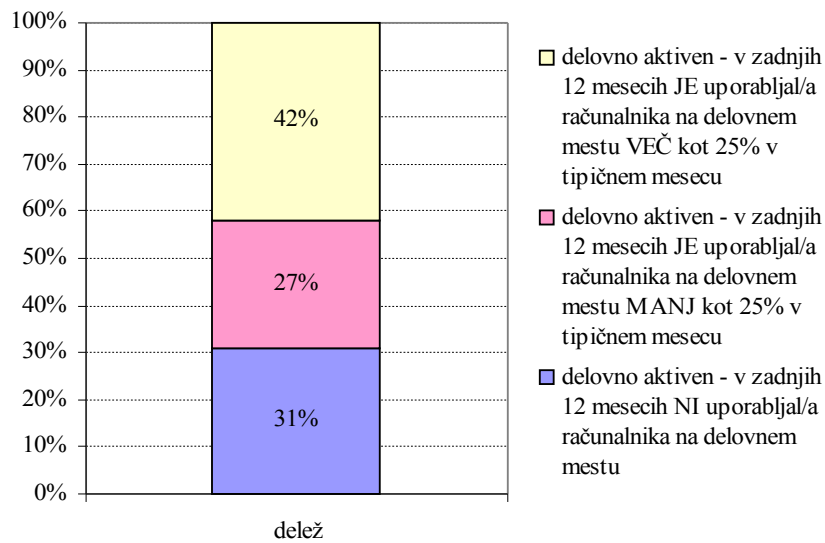

Slika 14: Pogostost uporabe računalnika v tipičnem mesecu med delavno aktivnimi, ki na delovnem mestu uporabljajo računalnik (december 2002, n=255)

Tabela 18: Pogostost uporabe računalnika v tipičnem mesecu med delavno aktivnimi, ki na delovnem mestu uporabljajo računalnik (december 2002, n=255)

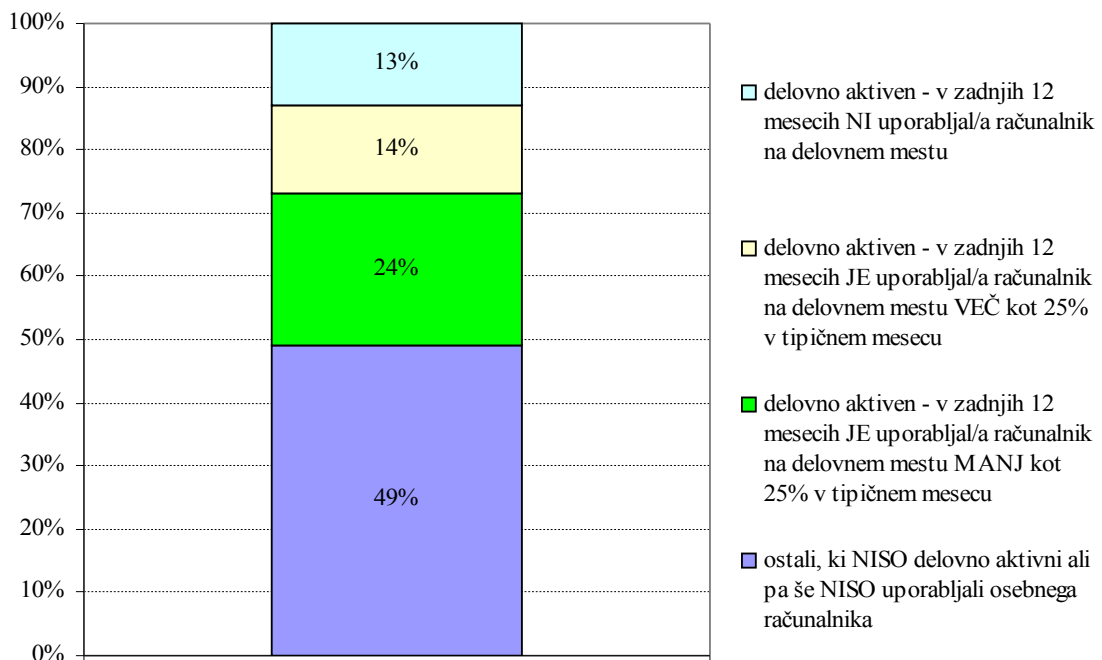
Kolikšen odstotek delovnega časa ste ga v tipičnem mesecu uporabljali?	1 - manj kot 10%		2 - vsaj 10%, a manj kot 25%		3 - vsaj 25%, a manj kot 50%		4 - vsaj 50%, a manj kot 75%		5 - vsaj 75%, a manj kot 90%		6 - 90% in več		Skupaj (n)	povprečna ocena 1	povprečna ocena 2
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
	36	14	57	22	55	22	52	20	22	(9)	33	13	255	3.26	2.5

Skupno 42% respondentov uporablja računalnik v tipičnem mesecu, na delovnem mestu vsaj 50% delovnega časa, 64% pa vsaj 25% delovnega časa. Med vsemi respondenti (tudi tistimi, ki ne uporabljajo osebnega računalnika) pa jih 22% uporablja osebni računalnik vsaj 50% delovnega časa.

Slika 15: Pogostost uporabe računalnika v tipičnem mesecu med delavno aktivnimi

Glede na celotno populacijo oseb, ki so računalnik uporabljali na delovnem mestu v zadnjih 12 mesecih, jih 244,832 uporablja računalnik v tipičnem mesecu vsaj 50% delovnega časa, v celotni populaciji v starosti 10 do 75 let (1,7 milijona) pa uporablja računalnik na delovnem mestu vsaj 50% delovnega časa 347,000 oseb.

Slika 16: Pogostost uporabe računalnika v tipičnem mesecu med vsemi respondenti

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj posameznih skupin se nakazuje, da so bolj pogosto računalnik na delovnem mestu uporabljali predvsem:

- ženske (4.32);
- bolj izobraženi (višja in visoka šola – 3.67);
- v pregledu regij – goriška (3.50), obalna (3.43);
- lastniki podjetja (3.53);
- samozaposleni strokovnjaki (4.00);
- svobodni poklici, pogodbeno dela (3.50);
- glede na tip naselja – druga mestna naselja (3.42) in primestna naselja (3.40).

Čeprav je skala ordinalna in razdalje med kategorijami niso enake, kar je zahteva intervalnih spremenljivk za katere sploh lahko izračunavamo povprečja, ocenjujemo, da so spodnje ocene indikativne za razlike med sklopi. Tudi sicer se v družboslovju uporablja pogosto izračun povprečij za ocenjevanje razlik med ordinalnimi spremenljivkami.

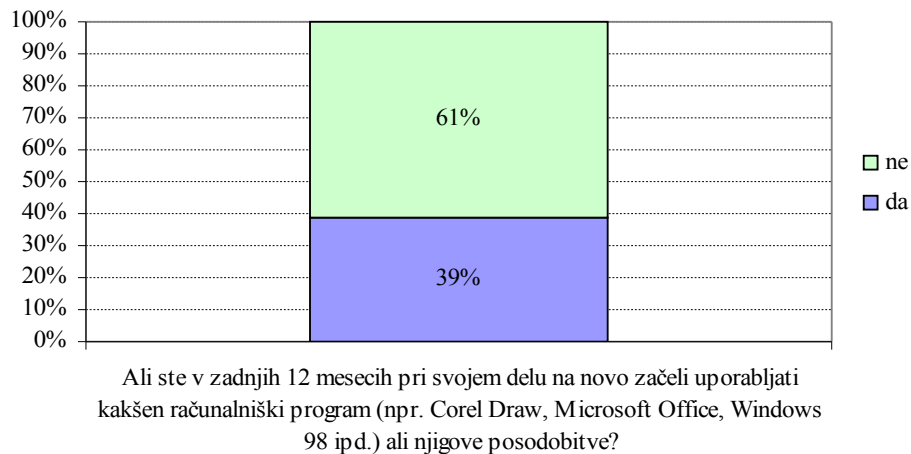
Tabela 19: ⁷Odstotek mesečne uporabe računalnika na delovnem mestu – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=255)

Kolikšen odstotek delovnega časa ste ga v tipičnem mesecu uporabljali?	
	povprečna ocena
SPOL	
moški	3.17
ženski	4.32
STAROST	
do 33 let	3.38
od 34 do 66 let	3.24
od 67 let naprej	2.00
IZOBRAZBA	
končana OŠ	3.00
poklicna šola	2.30
srednja šola	3.18
višja in visoka šola	3.67
magisterij, doktorat	3.42
REGIJA	
osrednja Slovenija	3.49
vzhodno štajerska (MB)	3.02
savinjska (CE)	3.11
gorenjska	3.50
goriška	3.00
obalna	3.43
dolenjska	2.89
Prekmurje	2.86
ZAPOSLITVENI STATUS	
zaposlen (pri delodajalcu)	3.32
lastnik podjetja	3.53
obrtnik, samostojni podjetnik	1.94
samozaposleni strokovnjaki	4.00
svobodni poklici, pogodbeno dela	3.50
TIP NASELJA	
V Ljubljani ali Mariboru	3.13
drugo mestno naselje	3.42
primestno naselje	3.40
vaško naselje	3.11

⁷ manjša vrednost pomeni manjšo uporabo osebnega računalnika na delovnem mestu
©RIS, Raba interneta v Sloveniji

4.3 Uporaba novega računalniškega programa pri svojem delu

Na vprašanje »Ali ste v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu na novo začeli uporabljati kakšen računalniški program (npr. Corel Draw, Microsoft Office, Windows 98 ipd.) ali njegove posodobitve?« je odgovorjalo 258 respondentov, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu.

Slika 17: Uporaba novega računalniškega programa ali njegove posodobitve pri svojem delu med uporabniki računalnika na delovnem mestu (december 2002, n=258)

Tabela 20: Uporaba novega računalniškega programa ali njegove posodobitve pri svojem delu med uporabniki računalnika na delovnem mestu (december 2002, n=258)

	I - da		skupaj
	n	%	
Ali ste v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu na novo začeli uporabljati kakšen računalniški program (npr. Corel Draw, Microsoft Office, Windows 98 ipd.) ali njegove posodobitve?	100	39	258

Glede uporabe novih računalniških programov ali njihovih posodobitev na delovnem mestu v zadnjih 12 mesecih je 39% respondentov, ki so v zadnjih 12 mesecih tam uporabljali računalnik, odgovorilo pritrdilno.

Glede na celotno populacijo delovno aktivnih, ki računalnik uporabljajo na delovnem mestu, jih je 292,500 v zadnjih 12 mesecih na delovnem mestu uporabljalo nove računalniške programe ali njihove posodobitve.

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj posameznih skupin se nakazuje, da so nove računalniške programe ali njihove posodobitve na delovnem mestu uporabljali predvsem:

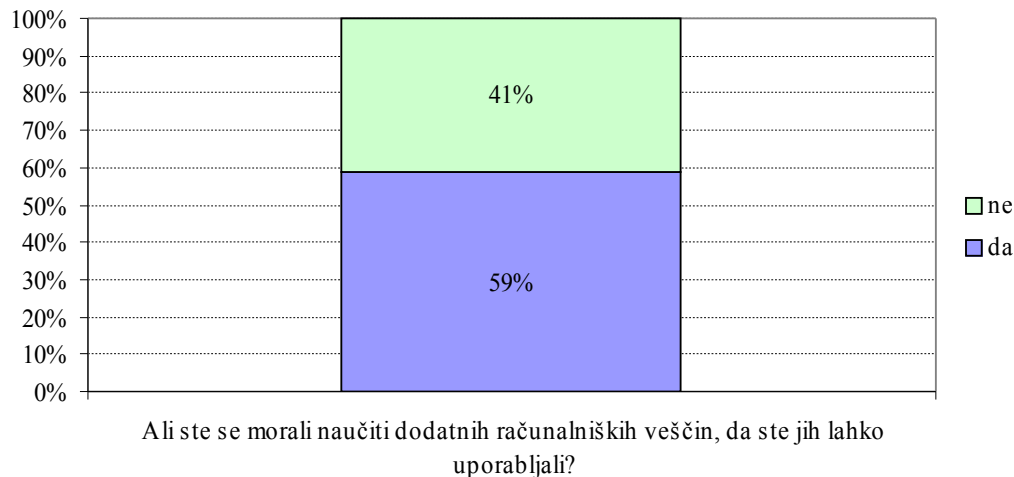
- zelo izobraženi – magisterij, doktorat (83%);
- svobodni poklici, pogodbeno dela (100%).

Tabela 21: Uporaba novega računalniškega programa ali njihovih posodobitev pri svojem delu – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=258)

Ali ste v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu na novo začeli uporabljati kakšen računalniški program (npr. Corel Draw, Microsoft Office, Windows 98 ipd.) ali njihove posodobitve?			
	DA		skupaj
	n	%	
SPOL			
moški	97	41	238
ženski	13	15	20
STAROST			
do 33 let	(21)	39	54
od 34 do 66 let	78	39	202
od 67 let naprej	11	50	2
IZOBRAZBA			
končana OŠ	11	25	4
poklicna šola	9	26	34
srednja šola	41	37	111
višja in visoka šola	39	40	97
magisterij, doktorat	10	83	12
REGIJA			
osrednja Slovenija	35	43	81
vzhodno štajerska (MB)	((19))	41	46
savinjska (CE)	((11))	41	27
gorenjska	((15))	40	37
goriška	4	27	15
obalna	9	45	20
dolenjska	5	28	18
Prekmurje	2	14	14
ZAPOSLITVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	88	40	218
lastnik podjetja	7	37	19
obrtnik, samostojni podjetnik	3	19	16
samozaposleni strokovnjaki	0	0	3
svobodni poklici, pogodbeno dela	2	100	2
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	(28)	43	65
drugo mestno naselje	(29)	37	79
primestno naselje	((16))	36	44
vaško naselje	(27)	39	70

4.4 Učenje za uporabo novih računalniških programov

Na vprašanje »Ali ste se morali naučiti dodatnih računalniških veščin, da ste jih lahko uporabljali?« je odgovarjalo 100 respondentov, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu in so pri svojem delu v zadnjih 12 mesecih začeli uporabljati nove računalniške programe (npr. Corel Draw, Microsoft Office, Windows 98 ipd.) ali njihove posodobitve.

Slika 18: Učenje dodatnih računalniških veščin za uporabo novih računalniških programov (december 2002, n=100)

Tabela 22: Učenje dodatnih računalniških veščin za uporabo novih računalniških programov (december 2002, n=100)

	1 - da		skupaj
	n	%	
Ali ste se morali naučiti dodatnih računalniških veščin, da ste jih lahko uporabljali?	59	59	100

59% respondentov je odgovorilo, da so se morali naučiti dodatne računalniške veščine, da so lahko uporabljali nove računalniške programe ali njihove posodobitve.

Glede na celotno populacijo oseb, ki so pri svojem delu v zadnjih 12 mesecih začele uporabljati nove računalniške programe ali njihove posodobitve, se jih je 175,575 moralo naučiti dodatnih veščin, da so jih lahko uporabljali.

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj posameznih skupin se nakazuje, da so se morali novih računalniških veščin za uporabo novih računalniških programov ali njihovih posodobitev na delovnem mestu učiti predvsem:

- ženske (67%);
- starejši od 67 let (100%);
- manj izobraženi (končana OŠ (100%), poklicna šola (89%), srednja šola (68%));

- v pregledu regij – savinjska (CE – 73%), obalna (67%);
- zaposleni (pri delodajalcu – 60%);
- obrtnik, samostojni podjetnik (100%);
- glede na tip naselja – drugo mestno naselje (69%), primestno naselje (69%).

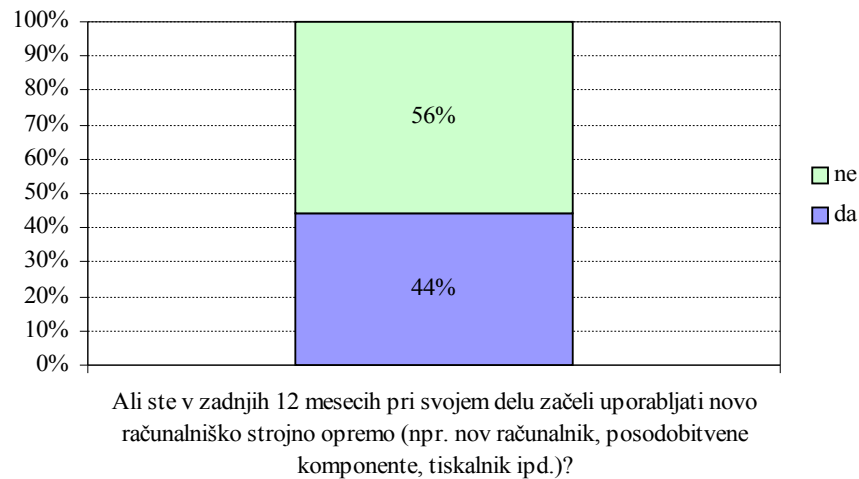
Potrebno je poudariti, da so se morali dodatnih računalniških veščin za uporabo novih računalniških programov, naučiti predvsem manj izobraženi oziroma, da delež učenja dodatnih računalniških veščin z nižanjem stopnje izobrazbe narašča.

Tabela 23: Učenje dodatnih računalniških veščin za uporabo novih računalniških programov – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=100)

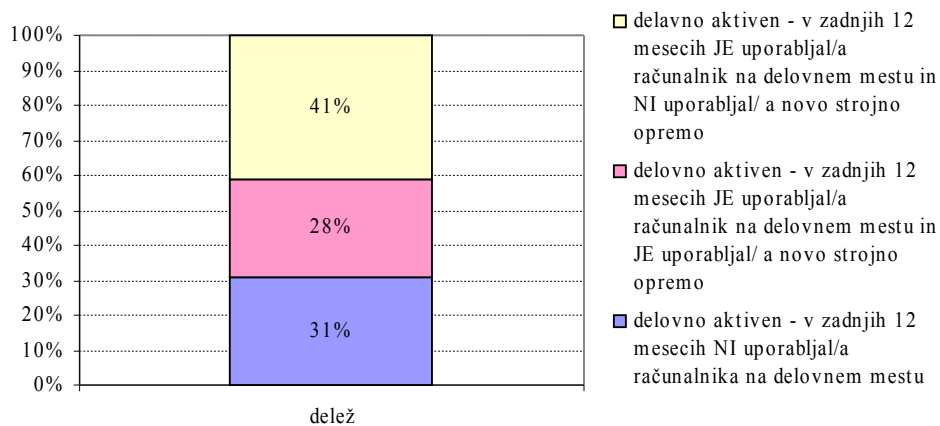
	<i>Ali ste se morali naučiti dodatnih računalniških veščin, da ste jih lahko uporabljali?</i>		<i>skupaj</i>
	DA		
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
SPOL			
moški	57	59	97
ženski	12	67	3
STAROST			
do 33 let	((13))	62	21
od 34 do 66 let	45	58	78
od 67 let naprej	1	100	1
IZOBRAZBA			
končana OŠ	1	100	1
poklicna šola	8	89	9
srednja šola	(28)	68	41
višja in visoka šola	(19)	59	39
magisterij, doktorat	3	30	10
REGIJA			
osrednja Slovenija	((20))	57	35
vzhodno štajerska (MB)	10	53	19
savinjska (CE)	8	73	11
gorenjska	9	60	15
goriška	2	50	4
obalna	6	67	9
dolenjska	3	60	5
Prekmurje	1	50	2
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	53	60	88
lastnik podjetja	3	43	7
obrnik, samostojni podjetnik	3	100	3
svobodni poklici, pogodbeno dela	0	0	2
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	((13))	46	28
drugo mestno naselje	(20)	69	29
primestno naselje	((11))	69	16
vaško naselje	((15))	56	27

4.5 Uporaba nove računalniške strojne opreme

Na vprašanje »Ali ste v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu začeli uporabljati novo računalniško strojno opremo (npr. nov računalnik, posodobitvene komponente, tiskalnik ipd.)?« je odgovarjalo 259 respondentov, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu.

Slika 19: Uporaba nove računalniške strojne opreme pri svojem delu (december 2002, n=259)

Slika 20: Delež uporabnikov nove računalniške strojne opreme pri delu, med delovno aktivnimi (december 2002, n=266)

Tabela 24: Uporaba nove računalniške strojne opreme pri svojem delu (december 2002, n=259)

	<i>1 - da</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	
Ali ste v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu začeli uporabljati novo računalniško strojno opremo (npr. nov računalnik, posodobitvene komponente, tiskalnik ipd.)?	113	44	259

V zadnjih 12 mesecih je 44% respondentov na delovnem mestu začelo uporabljati novo računalniško strojno opremo. Med vsemi zaposlenimi, pa jih je 28% v zadnjih 12 mesecih uporabljalo računalnik in novo računalniško strojno opremo.

Med celotno populacijo delovno aktivnih, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu, jih je 330,000 v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu začelo uporabljati novo računalniško strojno opremo.

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj posameznih skupin se nakazuje, da so se morali novih računalniških veščin za uporabo novih računalniških programov ali njihovih posodobitev na delovnem mestu učiti predvsem:

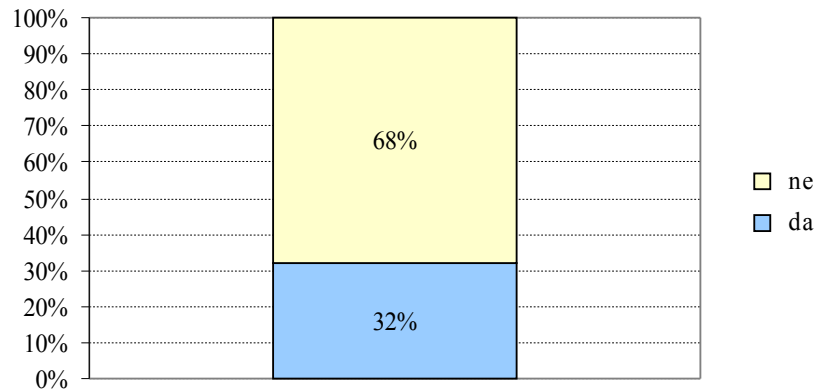
- bolj izobraženi (visoka in višja šola (53%); magisterij, doktorat (67%));
- lastniki podjetja (70%);
- svobodni poklici, pogodbeno dela (100%);
- glede na tip naselja – v Ljubljani in Mariboru (51%), druga mestna naselja (51%).

Tabela 25: Uporaba nove računalniške strojne opreme pri svojem delu – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=259)

	<i>Ali ste v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu začeli uporabljati novo računalniško strojno opremo (npr. nov računalnik, posodobitvene komponente, tiskalnik ipd.)?</i>		skupaj
	DA		
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
SPOL			
moški	106	44	239
ženski	17	35	20
STAROST			
do 33 let	(25)	46	54
od 34 do 66 let	88	43	203
od 67 let naprej	0	0	2
IZOBRAZBA			
končana OŠ	1	25	4
poklicna šola	((11))	32	34
srednja šola	42	38	112
višja in visoka šola	51	53	97
magisterij, doktorat	8	67	12
REGIJA			
osrednja Slovenija	39	49	80
vzhodno štajerska (MB)	(24)	42	46
savinjska (CE)	(12)	44	27
gorenjska	((10))	40	38
goriška	((15))	40	15
obalna	6	38	21
dolenjska	8	28	18
Prekmurje	5	28	14
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	93	43	218
lastnik podjetja	((14))	70	20
obrtnik, samostojni podjetnik	3	19	16
samozaposleni strokovnjaki	1	33	3
svobodni poklici, pogodbeni delavci	2	100	2
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	33	51	65
drugo mestno naselje	40	51	79
primestno naselje	18	41	44
vaško naselje	22	31	71

4.6 Učenje za uporabo nove strojne opreme

Na vprašanje »Ali ste se morali naučiti dodatnih računalniških veščin, da ste jo lahko uporabljali?« je odgovarjalo 113 respondentov, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali računalnik na delovnem mestu ter so v zadnjih 12 mesecih pri svojem delu začeli uporabljati novo računalniško strojno opremo.

Ali ste se morali naučiti dodatnih računalniških veščin, da ste jo lahko uporabljali?

Slika 21: Učenje dodatnih računalniških veščin za uporabo nove strojne opreme (december 2002, n=113)

Skupno 32% respondentov se je moralo v zadnjih 12 mesecih naučiti dodatnih računalniških veščin, da so lahko uporabljali novo računalniško strojno opremo.

Tabela 26: Učenje dodatnih računalniških veščin za uporabo nove strojne opreme (december 2002, n=113)

	1 - da		skupaj
	n	%	
<i>Ali ste se morali naučiti dodatnih računalniških veščin, da ste jo lahko uporabljali?</i>	36	32	113

Od respondentov, ki so v zadnjem letu začeli uporabljati novo računalniško strojno opremo, se je moralo dodatnih računalniških veščin naučiti 32% moških in 29% žensk.

Računalniških veščin se je moral naučiti večji delež moških v primerjavi z ženskami, kot tudi večji delež starejših respondentov v primerjavi z mlajšimi. Glede na izobrazbo pa se je moralo dodatnih računalniških veščin naučiti največ respondentov s srednjo šolo. V pregledu regij, se je moralo dodatnih računalniških veščin naučiti največ respondentov z goriške in Prekmurja.

Tabela 27: Učenje dodatnih računalniških veščin za uporabo nove strojne opreme - sociodemografski dejavniki (december 2002, n=113)

<i>Ali ste se morali naučiti dodatnih računalniških veščin, da ste jo lahko uporabljali?</i>	DA		SKUPAJ
	Frekvenca (n)	Delež (%)	Frekvenca (n)
SKUPAJ	36	32	113
SPOL			
moški	34	32	106
ženski	• 2	29	7
STAROST			
do 33 let	• 6	24	25
od 34 do 66 let	(30)	34	88
IZOBRAZBA			
končana OŠ	• 0	0	1
poklicna šola	• 3	27	11
srednja šola	((19))	45	42
višja in visoka šola	((11))	22	51
magisterij, doktorat	• 3	38	8
REGIJA			
osrednja Slovenija	((13))	33	39
vzhodno štajerska (MB)	• 7	29	24
savinjska (CE)	• 5	42	12
gorenjska	• 4	27	15
goriška	• 3	50	6
obalna	• 2	25	8
dolenjska	• 0	0	5
Prekmurje	• 2	50	4
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	(30)	32	93
lastnik podjetja	• 4	29	14
obrtnik, samostojni podjetnik	• 1	33	3
samozaposleni strokovnjaki	• 1	100	1
svobodni poklici, pogodbeno dela	• 0	0	2
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	• 8	24	33
drugo mestno naselje	• 10	25	40
primestno naselje	• 8	44	18
vaško naselje	• 10	46	22

Glede na celotno populacijo se je dodatnih računalniških veščin za uporabo nove strojne opreme, moralo naučiti 105,600 oseb.

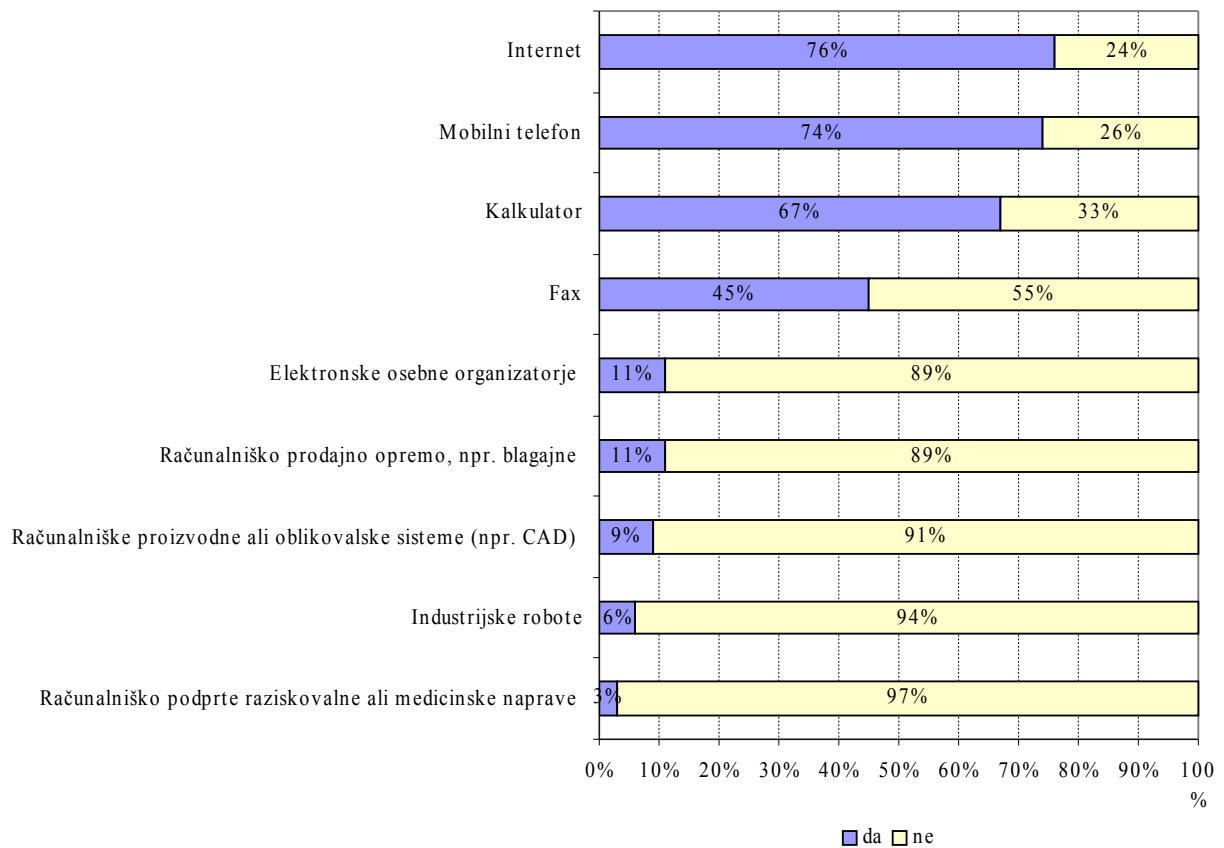
Tabela 28: Uporaba in učenje za uporabo novih računalniških programov in nove strojne opreme

	n	%	skupaj
Uporaba novih računalniških programov	100	39	258
Učenje za uporabo novih računalniških programov	59	59	100
Uporaba nove strojne opreme	113	44	259
Učenje za uporabo nove strojne opreme	36	32	113

4.7 Uporaba tehnologij pri delu

Na vprašanje »Ali običajno *pri svojem delu uporabljate katero izmed sledečih tehnologij?*« je odgovorjalo 265 respondentov, ki so že uporabljali osebni računalnik ter internet, ki so ga nazadnje uporabljali pred največ tremi meseci in so bili v trenutku anketiranja delavno aktivni.

Slabe tri četrtine (74%) respondentov pri svojem delu uporablja mobilni telefon, dve tretjini (67%) kalkulator, manj kot polovica (45%) pa fax. Druge tehnologije respondenti uporabljajo v manjši meri.

Slika 22: Uporaba tehnologij pri delu (december 2002, n=265)

Tabela 29: Uporaba tehnologij pri delu (december 2002, n=265)

Ali običajno pri svojem delu uporabljate katero izmed sledečih tehnologij?	1 – da		skupaj
	n	%	
Računalniško podprte raziskovalne ali medicinske naprave	• 8	3	265
Računalniško prodajno opremo, npr. blagajne	(28)	11	264
Industrijske robote	((15))	6	265
Računalniške proizvodne ali oblikovalske sisteme (npr. CAD)	(24)	9	264
Elektronske osebne organizatorje	30	11	264
Kalkulator	178	67	265
Mobilni telefon	196	74	265
Fax	118	45	265

Iz spodnje tabele je razvidno, da računalniške prodajne opreme, npr. blagajne uporablja 9% moških in 23% žensk.

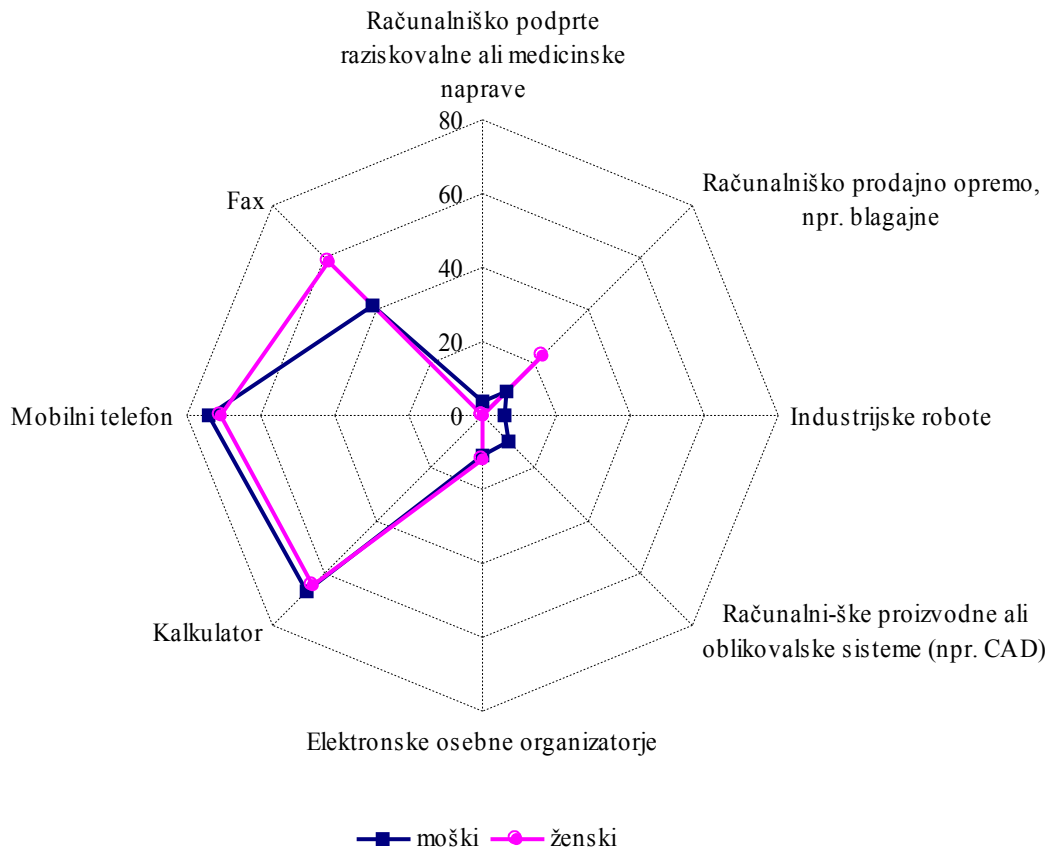
Ženske v primerjavi z moškimi pri delu veliko manj uporabljajo našete tehnologije, razen računalniško prodajne opreme npr. blagajne in faxes. Razvidno je tudi, da tisti z nižjo izobrazbo, večinoma manj uporabljajo našeto tehnologijo, več pa živéči v Ljubljani ali Mariboru in drugih mestnih naseljih.

Glede na celotno populacijo 641,100 delavno aktivnih uporabnikov računalnika in interneta, pri svojem delu računalniško podprte raziskovalne naprave uporablja 19,200 oseb, računalniško prodajno opremo 70,500 oseb, industrijske robote 38,400 oseb, računalniške proizvodne ali oblikovalske sisteme 57,700 oseb, elektronske osebne organizatorje 70,500 oseb, kalkulator 429,500 oseb, mobilni telefon 474,400 oseb in fax 288,500 oseb.

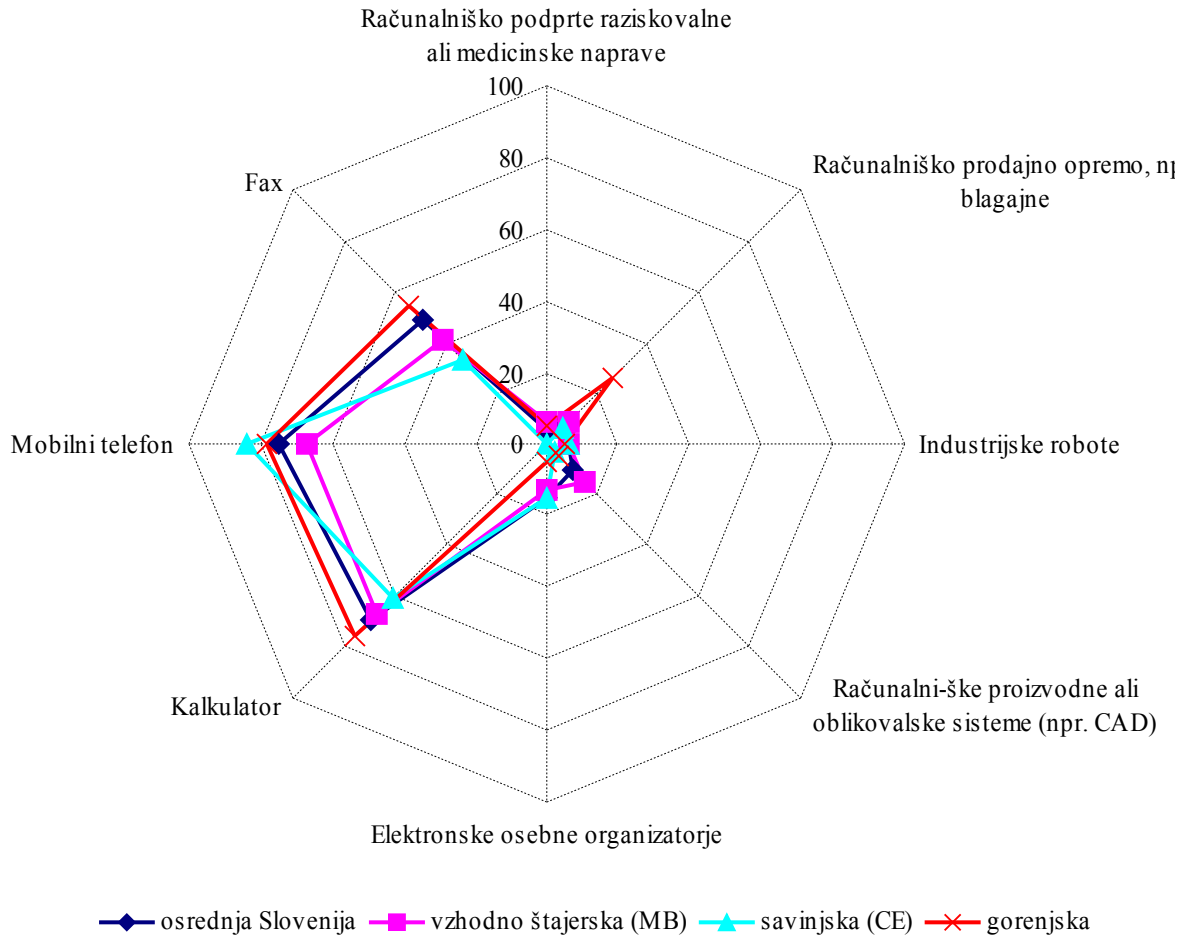
Tabela 30: Uporaba tehnologij pri delu - sociodemografske dejavniki (december 2002, n=265)

Ali običajno pri svojem delu uporabljate katero izmed sledečih tehnologij?	Računalniško podprte raziskovalne ali medicinske naprave			Računalniško prodajno opremo, npr. blagajne			Industrijske robote			Računalniške proizvodne ali oblikovalske sisteme (npr. CAD)			Elektronske osebne Organizatorje			Kalkulator			Mobilni telefon			Fax		
	DA		skupaj	DA		skupaj	DA		skupaj	DA		skupaj	DA		skupaj	DA		skupaj	DA		skupaj	DA		skupaj
	n	%	n	n	%	n	n	%	n	n	%	n	n	%	n	n	%	n	n	%	n	n	%	n
SPOL																								
moški	•8	4	231	(20)	9	230	((15))	6	231	(24)	10	231	(26)	11	231	155	67	231	172	74	231	98	42	231
ženski	•0	0	34	•8	23	34	•0	0	34	•0	0	34	•4	12	34	(22)	65	34	(24)	71	34	(20)	59	34
STAROST																								
do 33 let	•4	5	82	((14))	17	82	•2	2	81	•8	10	82	•9	11	82	54	57	81	61	74	82	(28)	34	82
od 34 do 66 let	•3	2	182	((14))	8	181	((12))	7	182	((16))	9	183	(22)	12	182	122	67	182	134	74	182	90	49	182
od 67 let naprej	--	--	--	•0	0	1	•0	0	1	•0	0	1	•0	0	1	•1	100	1	--	--	--	--	--	--
IZOBRAZBA																								
končana OŠ	•0	0	22	•0	0	22	•0	0	22	•0	0	22	•0	0	22	((13))	56	23	((18))	78	23	•0	0	22
poklicna šola	•3	4	75	•8	11	73	•9	12	75	•6	8	75	•3	4	75	51	68	75	54	73	74	(23)	31	74
srednja šola	•3	3	114	((15))	13	114	•5	4	113	((10))	9	113	((11))	10	113	75	66	113	82	73	113	56	49	114
višja in visoka šola	•1	2	49	•5	10	49	•1	2	49	•7	14	49	((13))	26	49	35	71	49	36	73	49	35	71	49
magisterij, doktorat	•1	17	6	•0	0	5	•0	0	5	•0	0	5	•3	60	5	•4	80	5	•5	100	5	•4	80	5
REGIJA																								
osrednja Slovenija	•3	4	71	•5	7	71	•4	6	70	•7	10	71	((11))	15	71	48	69	70	53	75	71	35	49	71
vzhodno štajerska (MB)	•3	6	54	•5	9	54	•3	6	54	•8	15	54	•7	13	54	36	67	54	36	67	54	(22)	41	54
savinjska (CE)	•0	0	33	•2	6	32	•2	6	33	•1	3	33	•5	15	33	(20)	61	33	(27)	84	32	((11))	33	33
gorenjska	•2	5	38	((10))	26	38	•2	5	38	•2	5	38	•2	5	38	(29)	76	38	(29)	78	37	(20)	54	37
goriška	•0	0	17	•2	12	17	•2	12	16	•4	23	17	•2	12	17	((10))	59	17	((12))	71	17	•6	37	16
obalna	•0	0	21	•1	5	21	•0	0	21	•1	5	21	•2	9	21	((14))	67	21	((17))	81	21	((11))	52	21
dolenjska	•0	0	18	•1	6	18	•2	11	18	•1	6	18	•3	17	18	((10))	56	18	((13))	72	18	•7	39	18
Prekmurje	•0	0	14	•2	14	14	•1	7	15	•0	0	14	•1	7	15	((11))	73	15	•9	64	14	•7	47	15
ZAPOSLOTVENI STATUS																								
zaposlen (pri delodajalcu)	•7	3	233	(26)	11	233	((15))	6	233	((19))	8	233	(27)	12	232	155	66	233	170	73	233	97	42	233
lastnik podjetja	•0	0	12	•0	0	11	•0	0	12	•4	31	13	•2	17	12	((10))	83	12	((11))	85	13	((10))	77	13
obrnik, samostojni podjetnik	•0	0	17	•1	6	17	•0	0	17	•0	0	17	•1	6	17	((11))	65	17	((13))	76	17	((10))	59	17
samozaposleni strokovnjaki	•0	0	2	•0	0	2	•0	0	2	•0	0	1	•0	0	2	•2	100	2	•1	50	2	•2	100	2
svobodni poklici, pogodbeno dela	•0	0	1	•1	100	1	•0	0	1	•0	0	1	•0	0	1	•0	0	1	1	100	1	•1	100	1
TIP NASELJA																								
V Ljubljani ali Mariboru	•3	6	52	•7	13	52	•3	6	51	•8	15	52	•8	16	51	40	77	52	36	71	51	33	65	51
drugo mestno naselje	•4	5	76	((10))	13	75	•5	7	76	•3	4	76	•8	11	75	52	68	76	56	74	76	39	52	75
primestno naselje	•0	0	42	•3	38	41	•1	2	42	•5	12	43	•7	16	43	(27)	63	43	32	74	43	((18))	42	43
vaško naselje	•1	1	95	•8	8	96	•5	5	95	•8	8	95	•7	7	95	60	62	96	72	75	96	(28)	29	95

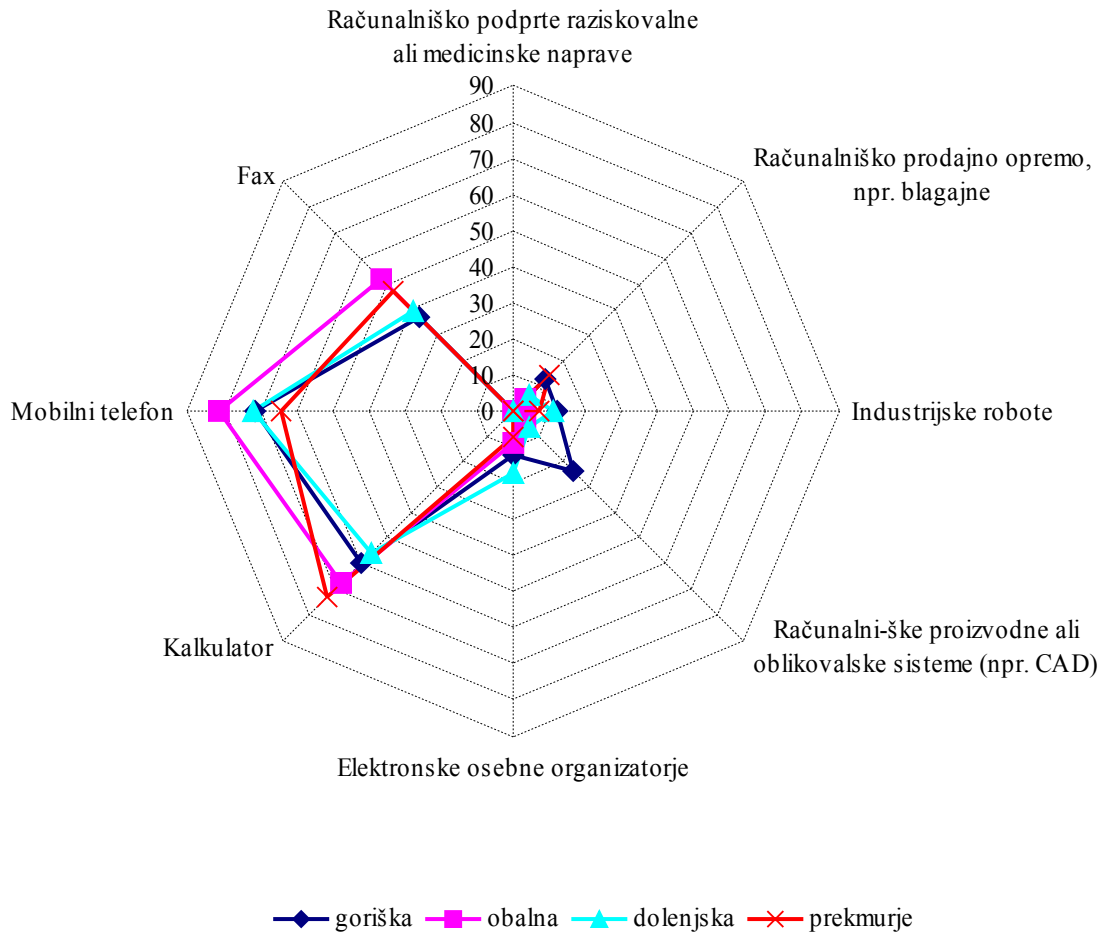
Vidimo lahko, da ženske v primerjavi z moškimi, pri delu veliko bolj uporabljajo fax in računalniško prodajno opremo, npr. blagajne. Moški pa pri delu bolj uporabljajo računalniške proizvodne ali oblikovalske sisteme (npr. CAD), industrijske robote ter malenkost več tudi kalkulatorje in mobilne telefone.

Slika 23: Uporaba tehnologij pri delu glede na spol v deležih (december 2002, n=265)

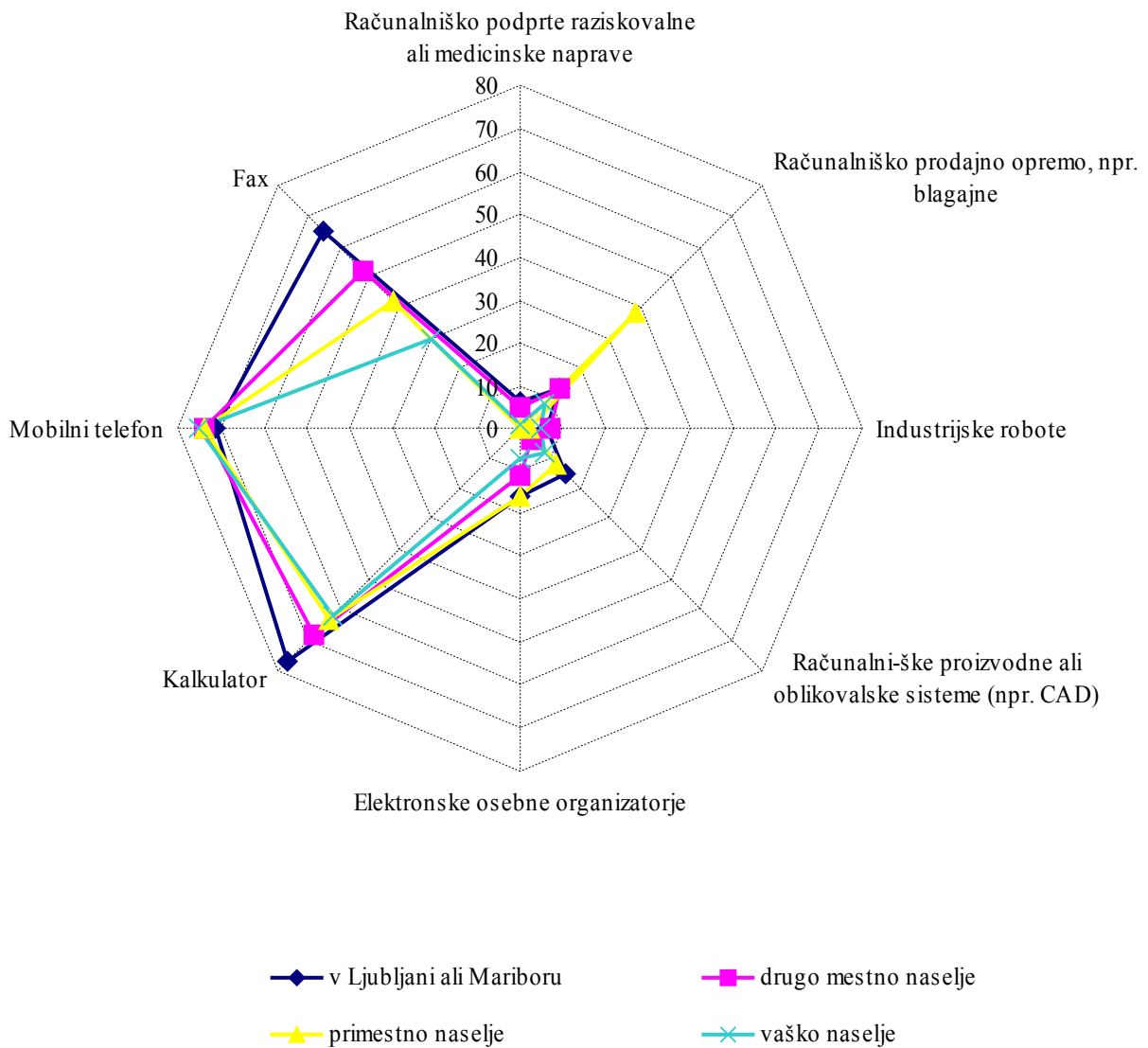
Slika 24: Uporaba tehnologij pri delu glede na regijo v deležih – 1. del (december 2002, n=265)

Slika 25: Uporaba tehnologij pri delu glede na regijo v deležih – 2. del (december 2002, n=265)

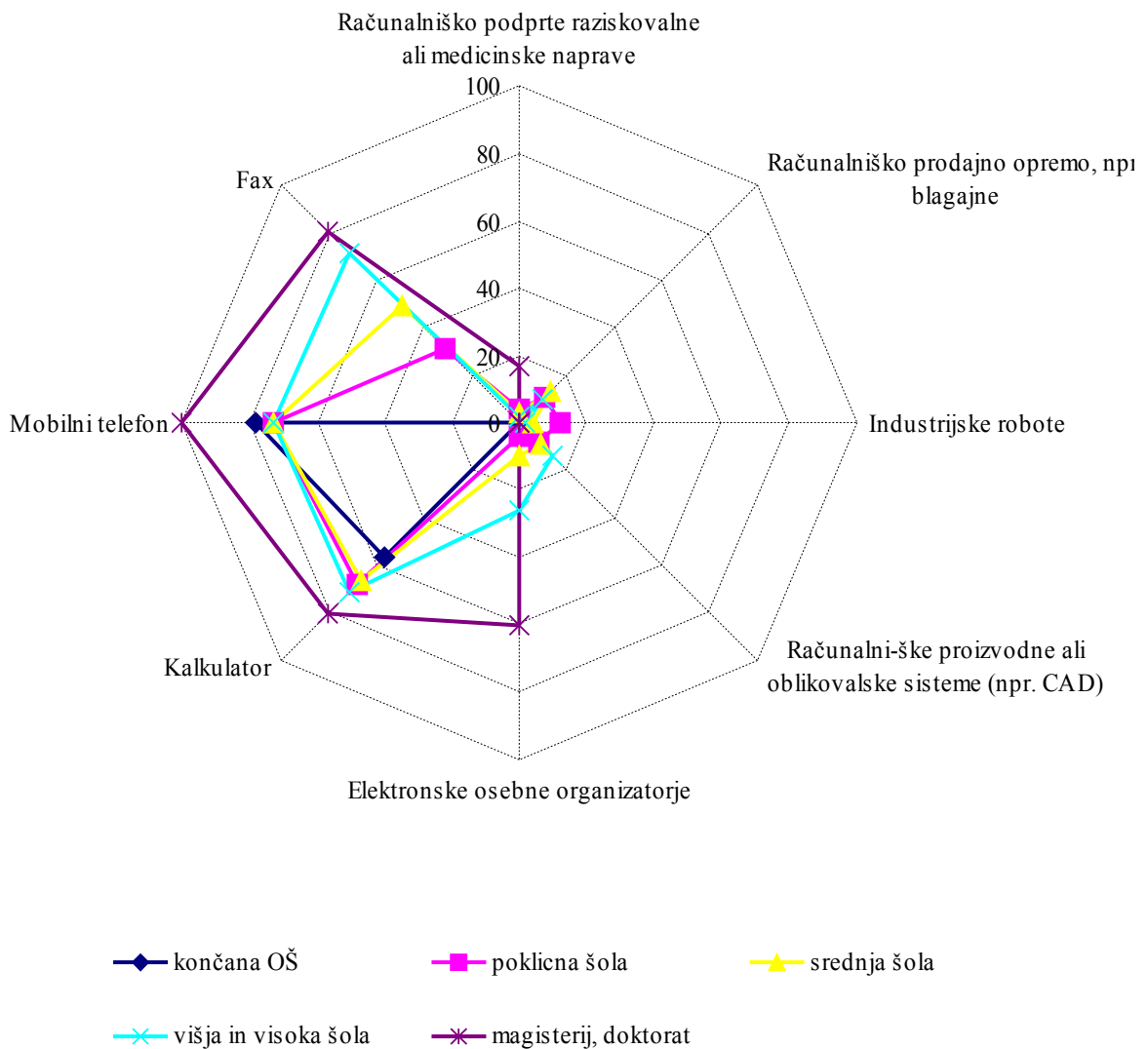
Respondenti v večini regij uporabljajo naštetu tehnologijo približno enako. Tako nobena regija ne izstopa preveč; če pa že, zaradi majhnega števila enot ne moremo posploševati na celoto.

Opazimo lahko, da je delež uporabe mobilnega telefona pri delu v vseh krajevnih skupnostih približno enak. Fax in kalkulator respondenti pri delu bolj uporabljajo v Ljubljani ali Mariboru ter v drugih mestnih naseljih kot pa v primestnih in vaških naseljih.

Slika 26: Uporaba tehnologij pri delu glede na tip krajevne skupnosti v deležih (december 2002, n=265)

Vidimo lahko, da mobilni telefon najbolj uporabljajo respondenti z magisterijem oziroma doktoratom. Vsi drugi respondenti (s končano osnovno, poklicno, srednjo ter višjo in visoko šolo), pa ga uporabljajo približno v enakem deležu.

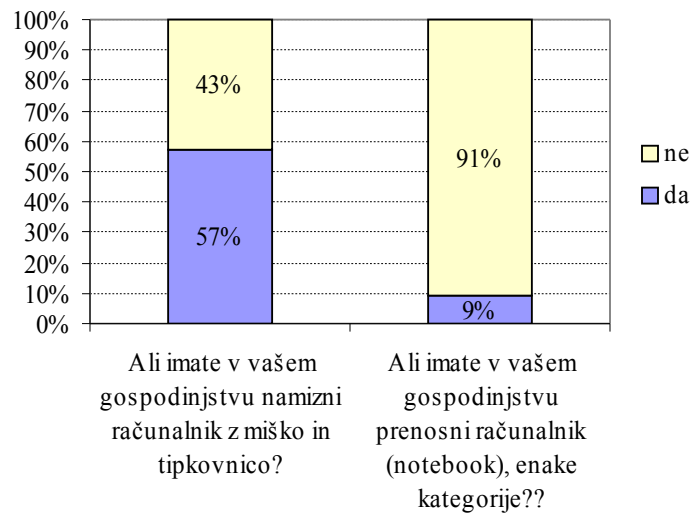
Slika 27: Uporaba tehnologij pri delu glede na izobrazbo v deležih (december 2002, n=265)

5 Gospodinjstva in uporaba osebnih računalnikov

5.1 Osebni računalnika ali »notebook« v gospodinjstvih

Tabela 31: Osebni računalnik in ‚notebook‘ v gospodinjstvu (december 2002, n=675)

	I - da		skupaj
	n	%	
<i>Ali imate v vašem gospodinjstvu namizni računalnik z miško in tipkovnico?</i>	387	57	675
<i>Ali imate v vašem gospodinjstvu prenosni računalnik (notebook), enake kategorije??</i>	59	9	630

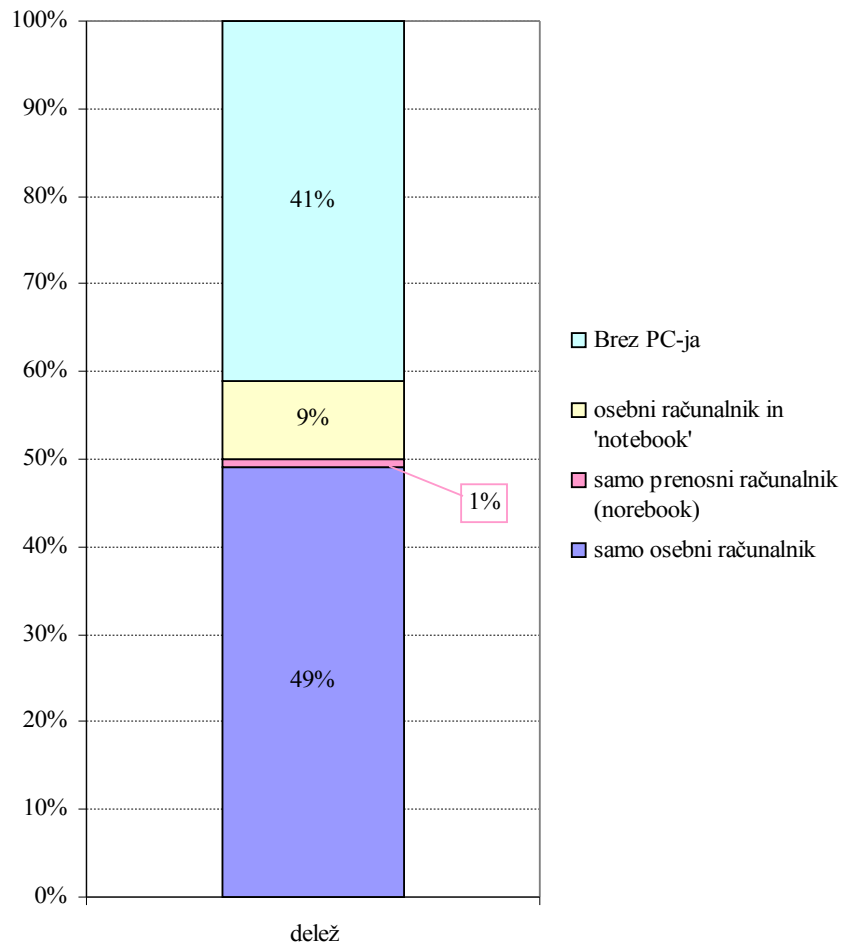

Slika 28: Osebni računalnik in 'notebook' v gospodinjstvu (december 2002, n=675)

Tabela 32: Osebni računalnik in 'notebook' v gospodinjstvu (december 2002, n=675)

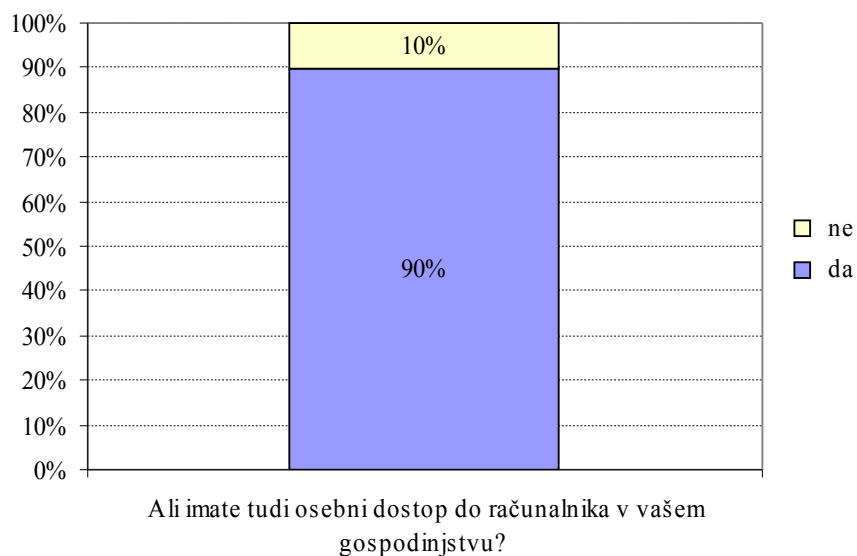
		<i>Ali imate v vašem gospodinjstvu prenosni računalnik?</i>		skupaj
		da	ne	
<i>Ali imate v vašem gospodinjstvu namizni računalnik z miško in tipkovnico?</i>	da	54	312	366
	ne	6	258	264
skupaj		60	570	630

Skupno 9% gospodinjstev ima osebni namizni računalnik in »notebook«, 1% gospodinjstev pa imata samo »notebook«.

Slika 29: Osebni računalnik in 'notebook' v gospodinjstvu (december 2002, n=675)

5.2 Osebni dostop do računalnika v gospodinjstvu

Anketiranih je bilo 392 oseb, ki imajo v gospodinjstvu računalnik. Od teh jih ima večina (90%) tudi osebni dostop do tega računalnika.

Slika 30: Osebni dostop do računalnika v gospodinjstvu (december 2002, n=392)

Tabela 33: Osebni dostop do računalnika v gospodinjstvu (december 2002, n=392)

	<i>1 - da</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	
<i>Ali imate tudi osebni dostop do računalnika v vašem gospodinjstvu?</i>	352	90	392

Tukaj je potrebno poudariti, da so na to in vsa druga vprašanja pod to kategorijo odgovarjali tisti respondenti, ki imajo v gospodinjstvu računalnik (namizni ali prenosni). Še vedno pa 43% gospodinjstev nima namiznega računalnika, še več (91%) pa jih nima prenosnega računalnika.

Osebni dostop do računalnika v gospodinjstvu ima 89% moških in prav toliko žensk. Moški in ženske v enaki meri dostopajo do računalnika v gospodinjstvu. Bolj dostopajo mlajši in respondenti z višjo izobrazbo.

Glede na regijo do računalnika bolj dostopajo respondenti živeči v osrednji Sloveniji, na Savinjskem in na Gorenjskem, kot tudi v Ljubljani ali Mariboru ter v primestnih naseljih.

Največji delež gospodinjstev ima samo namizni računalnik (49%), samo prenosni računalnik ima 1% gospodinjstev, tako namizni kot tudi prenosni računalnik pa ima 9% gospodinjstev.

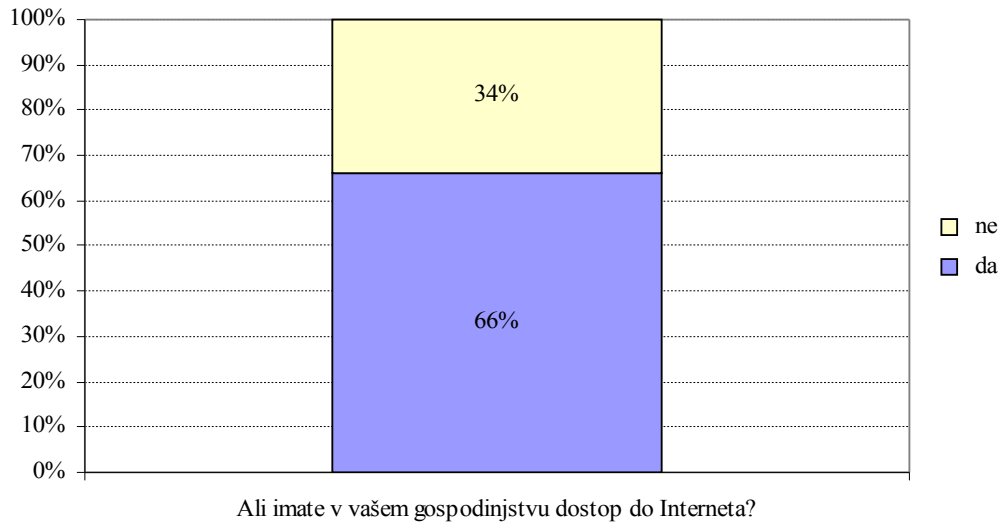
Glede na celotno populacijo gospodinjstev namiznega računalnika nima 296,155 gospodinjstev. V 392,578 gospodinjstvih, ki imajo namizni računalnik, ima 353,320 oseb tudi osebni dostop do tega računalnika.

Tabela 34: Osebni dostop do računalnika – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=392)

<i>Ali imate tudi osebni dostop do računalnika v vašem gospodinjstvu?</i>	DA		SKUPAJ
	Frekvenca (n)	Delež (%)	Frekvenca (n)
SKUPAJ	352	90	359
SPOL			
moški	247	89	277
ženski	33	89	37
STAROST			
do 33 let	77	94	82
od 34 do 66 let	196	89	219
od 67 let naprej	•7	50	14
IZOBRAZBA			
končana OŠ	(28)	76	37
poklicna šola	81	87	93
srednja šola	114	93	122
višja in visoka šola	49	91	54
magisterij, doktorat	•6	100	6
REGIJA			
osrednja Slovenija	88	95	93
vzhodno štajerska (MB)	56	85	66
savinjska (CE)	30	94	32
gorenjska	40	95	42
goriška	((15))	83	18
obalna	((18))	86	21
dolenjska	((16))	84	19
Prekmurje	((18))	75	24
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	202	94	215
lastnik podjetja	((10))	91	11
obrtnik, samostojni podjetnik	((16))	94	17
samozaposleni strokovnjaki	•2	100	2
svobodni poklici, pogodbeno dela	•1	100	1
nezaposlen	((18))	95	19
upokojenec	(28)	67	42
vajenec, gospodinja, kmetovalec	•2	29	7
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	52	90	58
drugo mestno naselje	70	89	79
primestno naselje	57	97	59
vaško naselje	100	86	116

5.3 Dostop do interneta v gospodinjstvih

Med tistimi respondenti, ki imajo v gospodinjstvu računalnik in osebni dostop do tega računalnika, jih ima slabe dve tretjini (66%) tudi dostop do interneta. Tukaj je potrebno upoštevati, da 43% gospodinjstev sploh nima računalnika.

Slika 31: Dostop do interneta v gospodinjstvih, kjer imajo osebni računalnik (december 2002, n=395)

Tabela 35: Dostop do interneta v gospodinjstvih, kjer imajo osebni računalnik (december 2002, n=395)

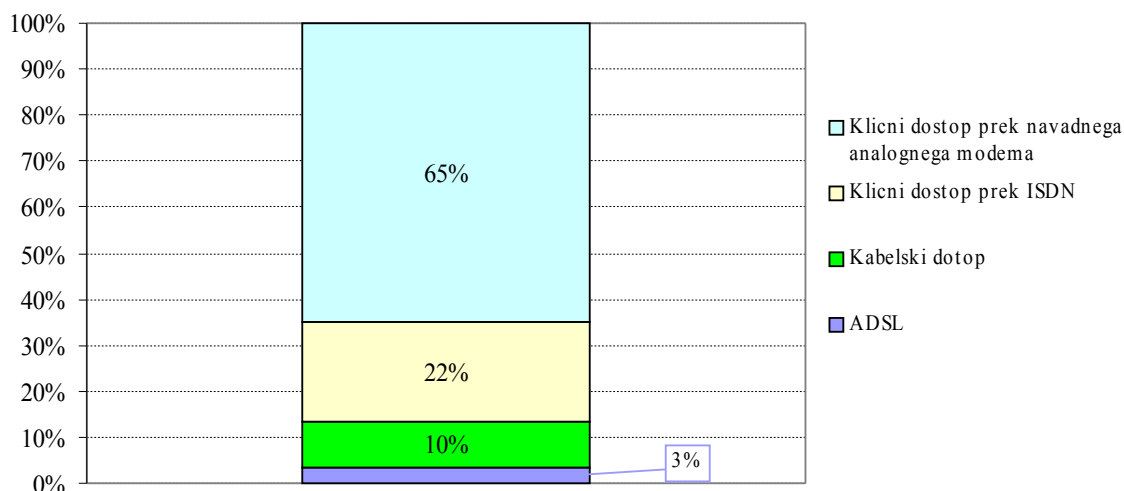
	<i>1 - da</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	
<i>Ali imate v vašem gospodinjstvu dostop do interneta?</i>	261	66	395

V gospodinjstvu z računalnikom do interneta dostopa 65% moških in 58% žensk. Do interneta tako bolj dostopajo moški v primerjavi z ženskami, mlajši, respondenti z višjo izobrazbo ter živeči v Ljubljani ali Mariboru ter v drugih mestnih naseljih.

Tabela 36: Dostop do interneta v gospodinjstvu – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=395)

<i>Ali imate v vašem gospodinjstvu dostop do interneta?</i>	DA		SKUPAJ
	Frekvenca (n)	Delež (%)	Frekvenca (n)
SKUPAJ	261	66	395
SPOL			
moški	179	65	276
ženski	(22)	58	38
STAROST			
do 33 let	54	67	81
od 34 do 66 let	139	63	219
od 67 let naprej	•8	57	14
IZOBRAZBA			
končana OŠ	((14))	37	38
poklicna šola	50	53	94
srednja šola	88	71	124
višja in visoka šola	45	82	55
magisterij, doktorat	•6	86	7
REGIJA			
osrednja Slovenija	57	61	94
vzhodno štajerska (MB)	44	67	66
savinjska (CE)	(20)	62	32
gorenjska	31	76	41
goriška	((11))	58	19
obalna	((18))	82	22
dolenjska	•8	44	18
Prekmurje	((13))	56	23
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	144	67	215
lastnik podjetja	((10))	91	11
obrtnik, samostojni podjetnik	((10))	62	16
samozaposleni strokovnjaki	•1	100	1
svobodni poklici, pogodbeno dela	•1	100	1
nezaposlen	((13))	68	19
upokojenec	((18))	40	45
vajenec, gospodinja, kmetovalec	•4	57	7
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	46	79	58
drugo mestno naselje	53	66	80
primestno naselje	39	20	59
vaško naselje	63	54	117

Dve tretjini (65%) respondentov dostopata do interneta preko navadnega analognega modema, dobra petina (22%) preko ISDN-ja, desetina (10%) pa preko kabelskega dostopa.

Slika 32: Glavni načini dostopa do interneta (december, n=251)

Tabela 37: ⁸Glavni načini dostopa do interneta (december, n=251)

<i>Na kakšen način ima vaše gospodinjstvo urejeno povezavo z internetom?</i>	Frekvenca	Delež (%)
Klicni dostop prek navadnega analognega modema	162	65
Klicni dostop prek ISDN	54	22
ADSL	9	3
Kabelski dostop	(24)	10
Skupaj	251	100

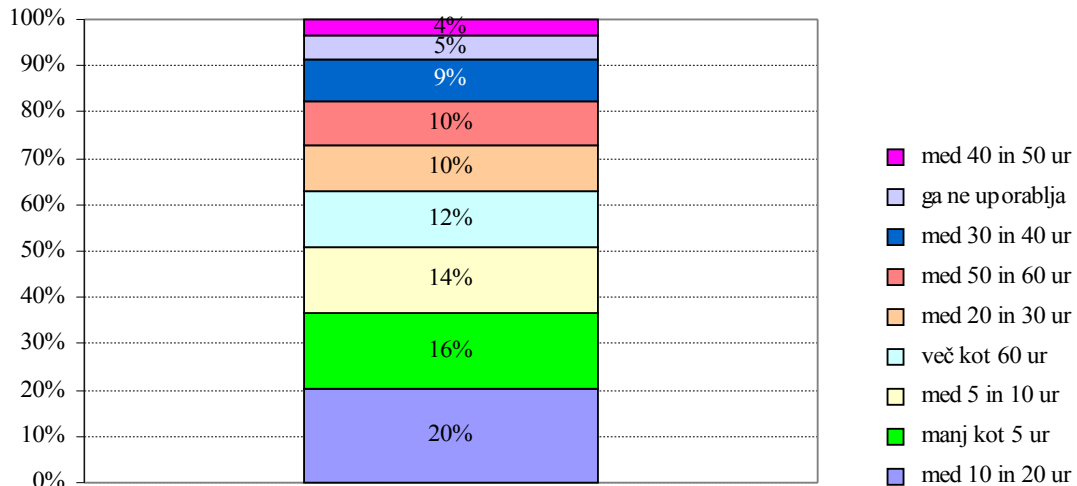
Od 406,352 gospodinjstev, ki imajo osebni računalnik (namizni ali prenosni), ima dostop do interneta 268,192 gospodinjstev. Do interneta dostopa preko navadnega analognega modema 186,025 gospodinjstev, preko ISDN-ja 62,962 gospodinjstev, preko kabelskega dostopa 28,819 gospodinjstev in preko ADSL-ja 8,586 gospodinjstev.

⁸ QML vprašanja: »Na kakšen način ima vaše gospodinjstvo urejeno povezavo z internetom? (Možnih je več odgovorov.)

Klicni dostop prek navadnega analognega modema, klicni dostop prek ISDN, ADSL, kabelski dostop, brezžična povezava/mobilni dostop, satelitski dostop.«

5.4 Uporaba računalnika doma

Na vprašanje »Koliko ur v tipičnem mesecu uporabljate računalnik doma?« so odgovarjali respondenti, ki imajo v gospodinjstvu osebni računalnik in osebni dostop do njega, in sicer med njimi petina (20%) respondentov, uporablja računalnik doma od 10 do 20 ur mesečno, 16% respondentov manj kot 5 ur mesečno, 14% respondentov pa od 5 do 10 ur mesečno. Doma računalnika sploh ne uporablja 5 % respondentov, ki ga sicer uporabljajo.

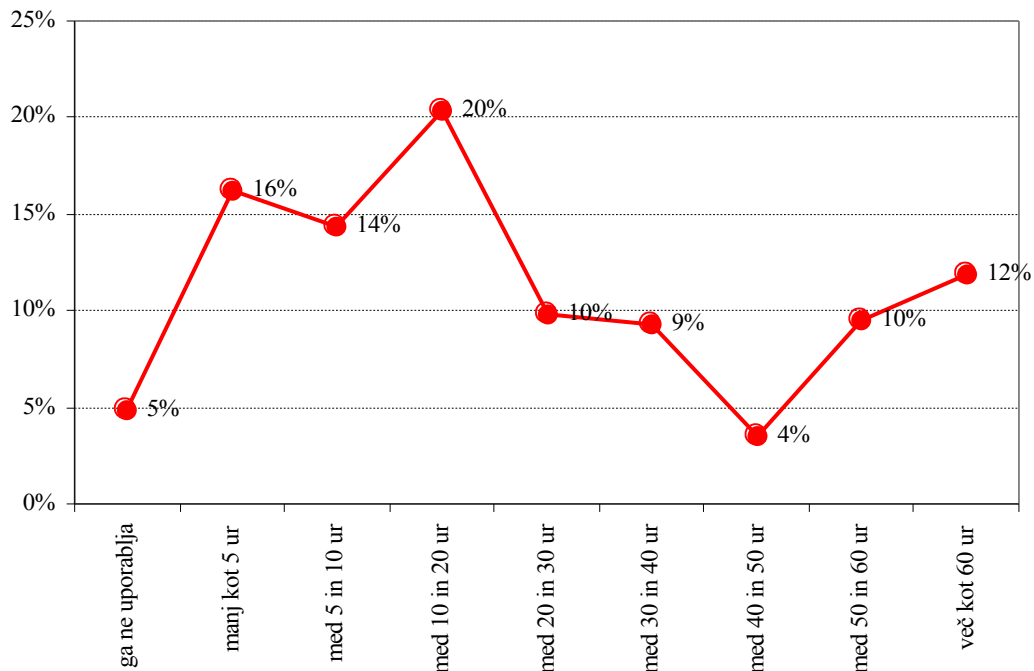
Slika 33: Uporaba računalnika doma glede na ure (december 2002, n=308)

V povprečju so aktivni uporabniki računalnika, uporabljali računalnik doma 27 ur na mesec. Če pa poleg aktivnih uporabnikov upoštevamo še tiste, ki računalnika ne uporabljajo doma, čeprav ga imajo, ga v povprečju uporabljajo 25 ur na mesec. Vsi respondenti, tudi tisti, ki doma nimajo osebnega računalnika, pa slednjega doma uporabljajo v povprečju 16 ur na mesec.

Tabela 38: Uporaba računalnika doma glede na ure (december 2002, n₁=308, n₂= 675)

Koliko ur v tipičnem mesecu uporabljate računalnik doma?	Frekvenca	Delež (%)	Povprečna ocena (vsi)	Povprečna ocena (uporabniki)	Povprečna ocena (vsi respondenti – tudi tisti, ki ga nimajo)
			n = 308	n = 293	n = 675
ga ne uporablja	((15))	5	25.5 ur na mesec (oz. 6.4 ur na teden)	26.8 ur na mesec (oz. 6.7 ur na teden)	16.5 ur na mesec (oz. 4.1 ur na teden)
manj kot 5 ur	50	16			
med 5 in 10 ur	44	14			
med 10 in 20 ur	63	20			
med 20 in 30 ur	30	10			
med 30 in 40 ur	(29)	9			
med 40 in 50 ur	((11))	4			
med 50 in 60 ur	(29)	10			
več kot 60 ur	37	12			
Skupaj	308	100			
ga nima	84	21			
Skupaj	392	100			

Spodnji graf prikazuje, da 5% respondentov računalnika sploh ne uporablja doma. Med uporabniki pa ga največji delež uporablja od 10 do 20 ur mesečno.

Slika 34: Respondenti glede na mesečno uporabo računalnika doma (december 2002, n=308)

Če preračunamo od 353,320 oseb, ki imajo osebni dostop do računalnika v gospodinjstvu, jih 17,666 sploh ne uporablja računalnika doma. Od 10 do 20 ur mesečno pa ga doma uporablja 70,664 oseb.

Glede na sociodemografske značilnosti, v tipičnem mesecu uporabljajo računalnik doma v večji meri (več ur na mesec) mlajši od 33 let (5.77), tisti z višjo izobrazbo – magisterij, doktorat (6.28), ter glede na tip naselja živeči v Ljubljani in Mariboru (5.55). Glede na zaposlitveni status pa svobodni poklici in pogodbeno dela (8.00) ter šolajoča populacija (6.09), ki računalnik uporablja predvsem za pisanje raznih besedil in igranje igrice.

Čeprav je skala ordinalna in razdalje med kategorijami niso enake, kar je zahteva intervalnih spremenljivk za katere sploh lahko izračunavamo povprečja, ocenjujemo, da so spodnje ocene indikativne za razlike med sklopi. Tudi sicer se v družboslovju pogosto uporablja izračun povprečij za ocenjevanje razlik med ordinalnimi spremenljivkami.

Tabela 39: Mesečna uporaba računalnika doma glede na ure – povprečne ocene – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=308) (večja vrednost v tabeli pomeni večjo mesečno uporabo računalnika)

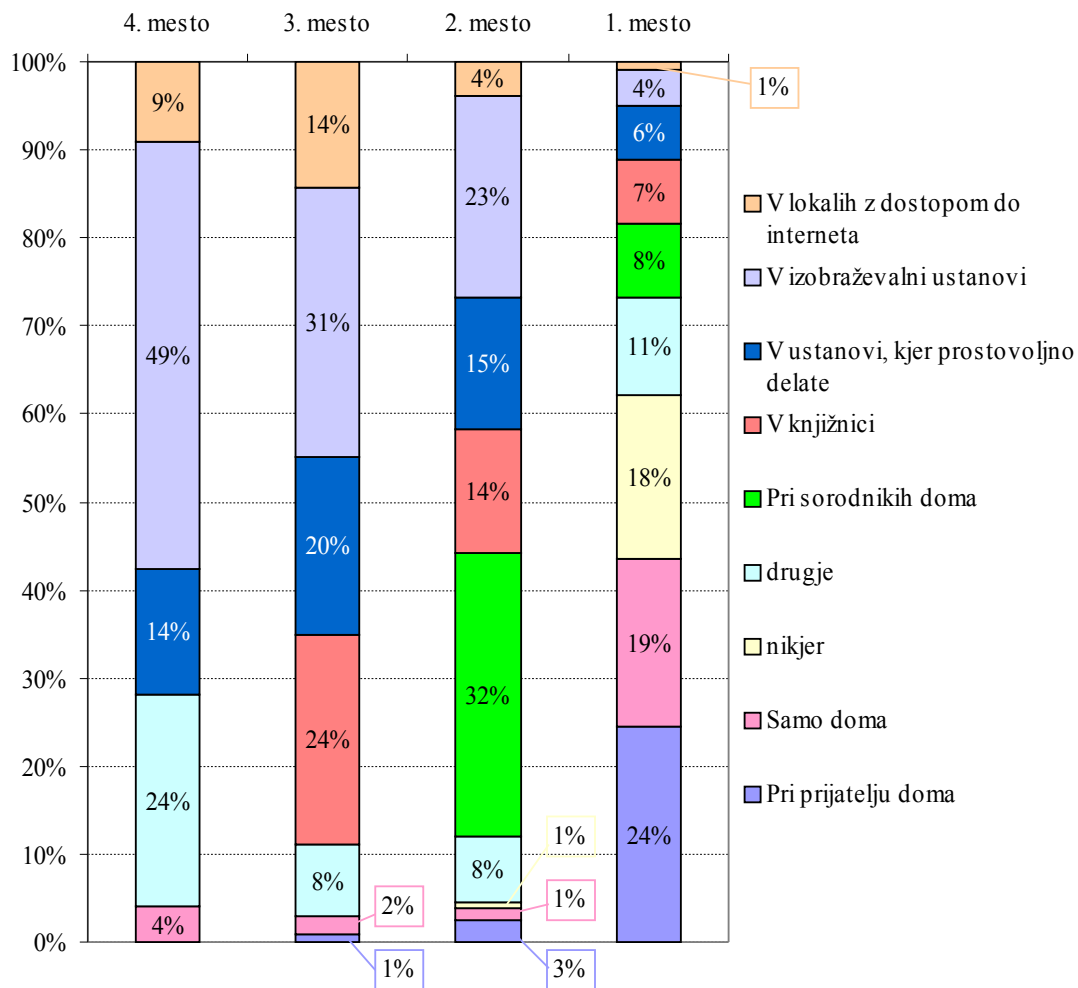
	<i>Koliko ur v tipičnem mesecu uporabljate računalnik doma?</i>
	<i>povprečna ocena</i>
SPOL	
moški	4.79
ženski	4.49
STAROST	
do 33 let	5.77
od 34 do 66 let	3.91
od 67 let naprej	4.33
IZOBRAZBA	
končana OŠ	3.89
poklicna šola	4.02
srednja šola	4.27
višja in visoka šola	4.97
magisterij, doktorat	6.28
REGIJA	
osrednja Slovenija	5.19
vzhodno štajerska (MB)	4.99
savinjska (CE)	4.43
gorenjska	4.50
goriška	3.61
obalna	5.24
dolenjska	3.69
Prekmurje	4.13
ZAPOSLITVENI STATUS	
zaposlen (pri delodajalcu)	4.35
lastnik podjetja	4.69
obrtnik, samostojni podjetnik	3.62
samozaposleni strokovnjaki	3.64
svobodni poklici, pogodbeni dela	8.00
nezaposlen	5.37
upokojenec	3.90
osnovnošolec, dijak, študent	6.09
vajenec, gospodinja, kmetovalec	3.00
TIP NASELJA	
V Ljubljani ali Mariboru	5.55
drugo mestno naselje	4.74
primestno naselje	4.86
vaško naselje	4.21

5.5 Uporaba računalnika glede na lokacijo

Na naslednje vprašanje⁹ sta odgovarjali 402 osebi, ki sta uporabljali osebni računalnik. Kot prvo mesto uporabe računalnika je četrtnina (24%) respondentov odgovorila, da uporablja računalnik pri prijatelju doma, petina (19%) pa ga uporablja samo doma.

Tretjina (32%) je kot drugo mesto uporabe računalnika dodala, da ga uporablja pri sorodnikih doma, četrtnina (23%) pa v izobraževalnih ustanovah.

Respondenti so omenili še peto mesto, vendar je bilo zaradi premalo enot izvzeto iz tabele.

Slika 35: Uporaba računalnika (december, n=402)

⁹ QML vprašanja: »Ali ste v tipičnem mesecu uporabljali računalnik... pri prijatelju doma, pri sorodnikih doma, v knjižnici, v lokalih z dostopom do interneta, v izobraževalni ustanovi, kjer prostovoljno delate, drugje, nikjer, samo doma«

Tabela 40: Uporaba računalnika (december 2002, n=402)

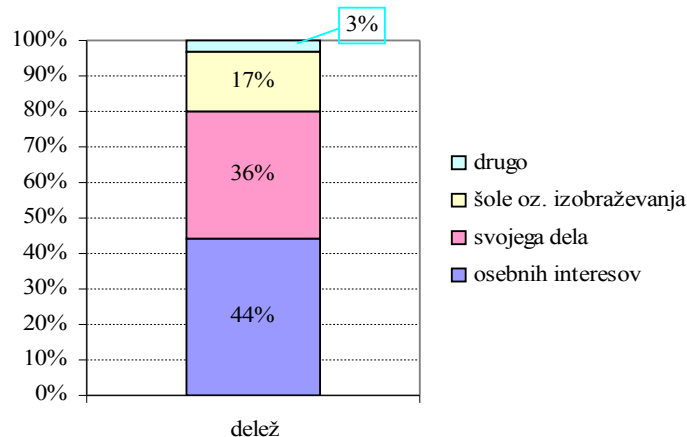
<i>Ali ste v tipičnem mesecu uporabljali računalnik...</i>	<i>1.mesto</i>		<i>2.mesto</i>		<i>3.mesto</i>		<i>4.mesto</i>	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Pri prijatelju doma	98	24	•3	3	•1	1	--	--
Pri sorodnikih doma	34	8	36	32	--	--	--	--
V knjižnici	(29)	7	((16))	14	((10))	24	--	--
V lokalih z dostopom do interneta	•4	1	•4	4	•6	14	•1	9
V izobraževalni ustanovi	((16))	4	26	23	((13))	31	•7	49
V ustanovi, kjer prostovoljno delate	(25)	•6	((17))	15	•9	20	•2	14
drugje	45	((11))	•8	8	•4	8	•3	24
nikjer	74	((18))	•1	1	--	--	--	--
Samo doma	77	((19))	•2	1	•1	2	•1	4
Skupaj	402	100	112	100	43	100	14	100

Respondenti v največji meri uporabljajo računalnik pri prijatelju doma (18%), samo doma (14%) ter pri sorodnikih doma (12%). V izobraževalni ustanovi in knjižnici skupaj uporablja računalnik približno 20% respondentov. Nikjer računalnika ne uporablja 13% respondentov. Samo doma (na prvem, drugem, tretjem in četrtem mestu), uporablja osebni računalnik 14% respondentov, pri prijatelju doma (na prvem, drugem, tretjem mestu) pa 18% respondentov.

5.6 Razlogi za uporabo računalnika

Na vprašanje »Ali ste začeli uporabljati računalnik predvsem zaradi...?« je odgovarjalo 409 respondentov, ki v gospodinjstvu imajo osebni računalnik in tudi osebni dostop do njega.

Manj kot polovica (44%) respondentov, ki ima v gospodinjstvu računalnik, ga je začela uporabljati predvsem zaradi svojih interesov, dobra tretjina (36%) zaradi svojega dela, 17% pa zaradi šole oziroma izobraževanja. Respondenti so lahko podali en sam odgovor.

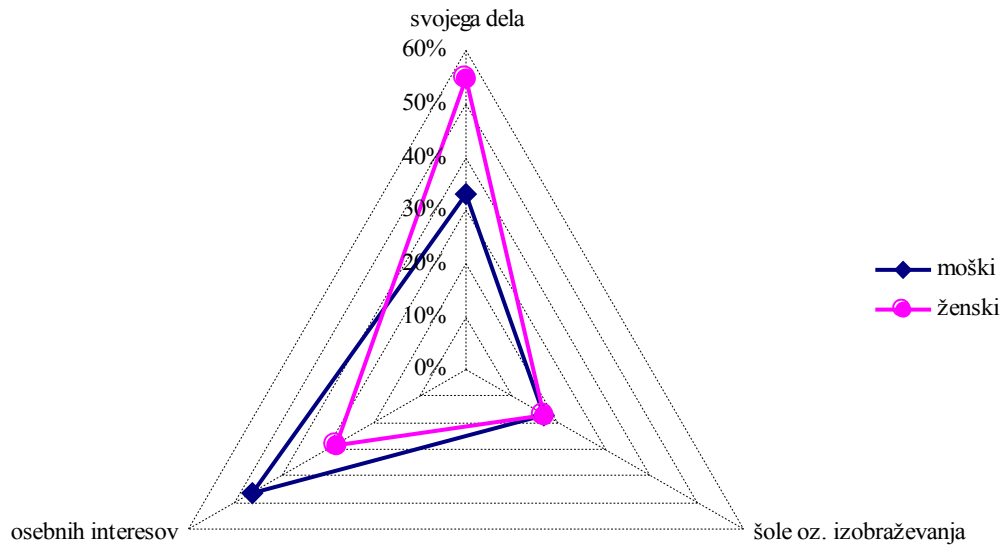
Slika 36: Razlogi za uporabo računalnika (december 2002, n=409)

Tabela 41: Razlogi za uporabo računalnika (december 2002, n=409)

<i>Ali ste začeli uporabljati računalnik predvsem zaradi...</i>	Frekvenca (n)	Delež (%)
Svojega dela	146	36
Šole oz. izobraževanja	69	17
Osebnih interesov	181	44
drugo	((13))	3
Skupaj	409	100

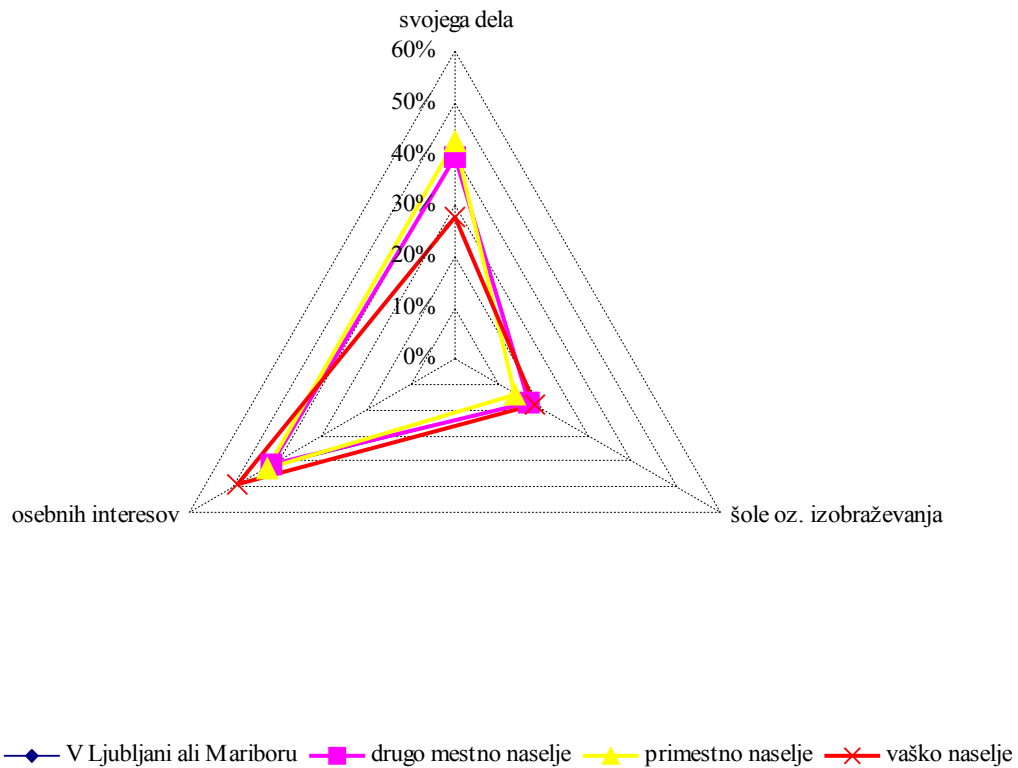
Gledano na celoto je od 406,352 oseb, ki imajo osebni računalnik (namizni ali osebni) v gospodinjstvu, 178,795 oseb začelo uporabljati računalnik predvsem zaradi osebnih interesov, zaradi svojega dela 146,287 oseb in zaradi šole oziroma izobraževanja 69,080 oseb.

Opazimo lahko, da so ženske v primerjavi z moškimi začele uporabljati računalnik predvsem zaradi svojega dela in manj zaradi osebnih interesov. Zaradi šole in izobraževanja, pa sta oba spola začela uporabljati računalnik približno enakovredno.

Slika 37: Razlogi za uporabo računalnika glede na spol v deležih (december 2002, n=409)

Zaradi svojega dela je največ respondentov začelo uporabljati računalnik v Ljubljani ali Mariboru, drugih mestnih naseljih in v primestju, najmanj pa v vaških naseljih, kjer jih je največ začelo uporabljati računalnik zaradi osebnih interesov.

Slika 38: Razlogi za uporabo računalnika glede na tip krajevne skupnosti v deležih (december 2002, n=409)

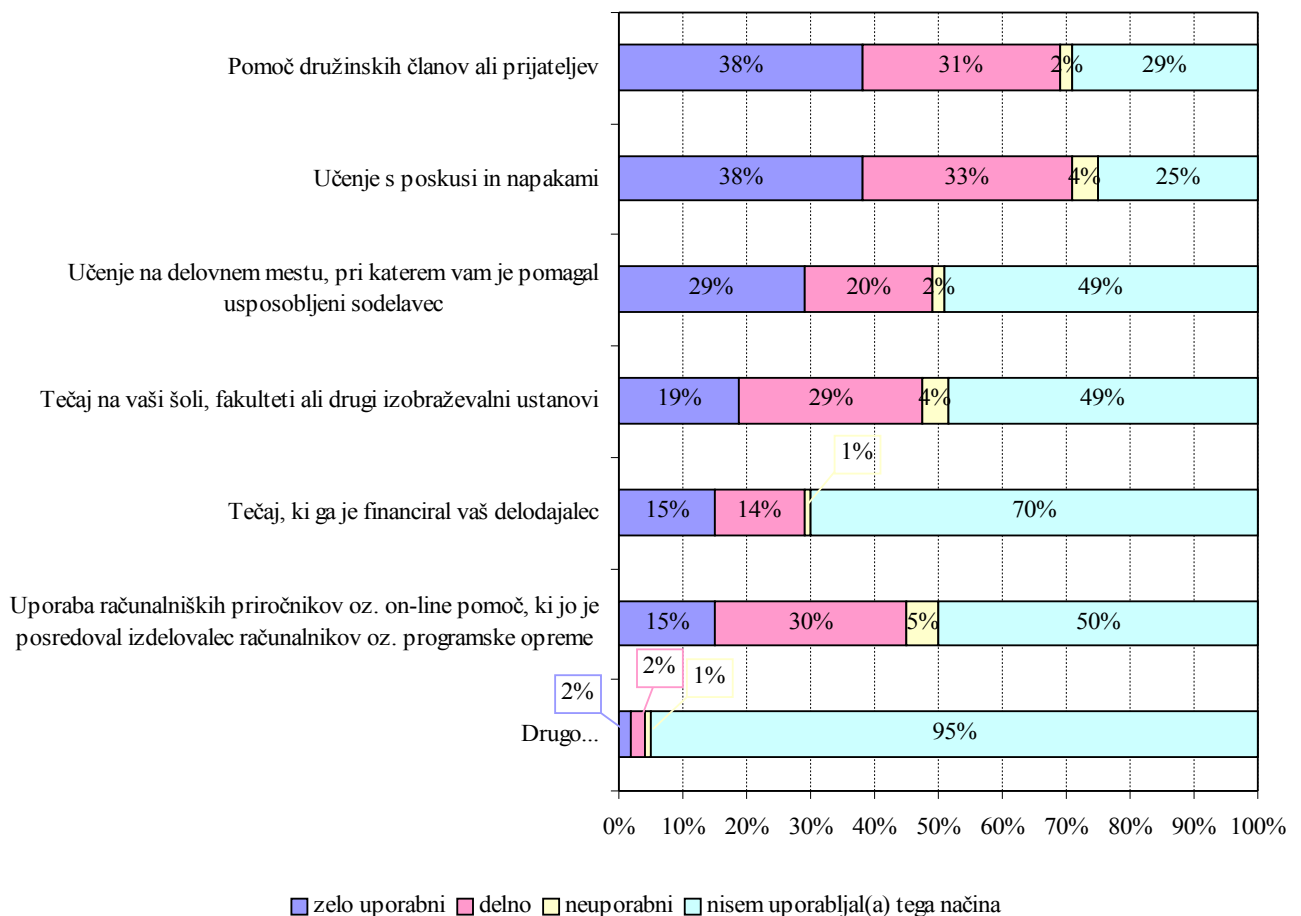
Tabela 42: Razlogi za uporabo računalnika – sociodemografski dejavniki(december 2002, n=409)

	<i>Ali ste začeli uporabljati računalnik predvsem zaradi...?</i>			
	<i>Svojega dela</i>	<i>Šole oz. izobraževanja</i>	<i>Osebnih interesov</i>	<i>drugo</i>
	%	%	%	%
SPOL				
moški	33	17	47	3.7
ženski	55	17	287	0
STAROST				
do 33 let	8.6	35.2	52.9	3.3
od 34 do 66 let	58.3	5.3	32.7	2.5
od 67 let naprej	54.5	16.8	45.5	0
IZOBRAZBA				
končana OŠ	14.3	21.4	50.0	14.3
poklicna šola	34.0	4.3	58.5	3.2
srednja šola	53.4	11.3	33.8	1.5
višja in visoka šola	55.9	13.6	30.5	0
magisterij, doktorat	83.3	0	16.7	0
REGIJA				
osrednja Slovenija	37.8	14.5	43.0	4.7
vzhodno štajerska (MB)	37.0	20.0	40.0	2.0
savinjska (CE)	46.9	26.5	36.8	1.5
gorenjska	58.3	17.2	35.9	0
goriška	43.2	8.3	33.3	0
Obalna	32.6	13.5	40.5	0
dolenjska	35.3	16.3	48.8	2.3
Prekmurje	38.9	8.8	44.1	8.8
ZAPOSLOTVENI STATUS				
zaposlen (pri delodajalcu)	47.1	9.6	41.2	2.1
lastnik podjetja	61.9	14.3	23.8	0
obrtnik, samostojni podjetnik	76.2	4.8	14.3	4.8
samozaposleni strokovnjaki	66.7	0	33.3	0
svobodni poklici, pogodbeni dela	50.0	0	50.0	0
nezaposlen	12.5	20.8	62.5	4.2
upokojenec	61.4	5.3	31.6	1.8
osnovnošolec, dijak, študent	1.7	44.3	49.6	4.3
vajenec, gospodinja, kmetovalec	50.0	0	25.0	25.0
TIP NASELJA				
V Ljubljani ali Mariboru	39	17	42	2.4
drugo mestno naselje	40	17	41	2.6
primestno naselje	42	14	42	1.5
vaško naselje	28	18	49	5.5

5.7 Načini učenja za delo z računalnikom

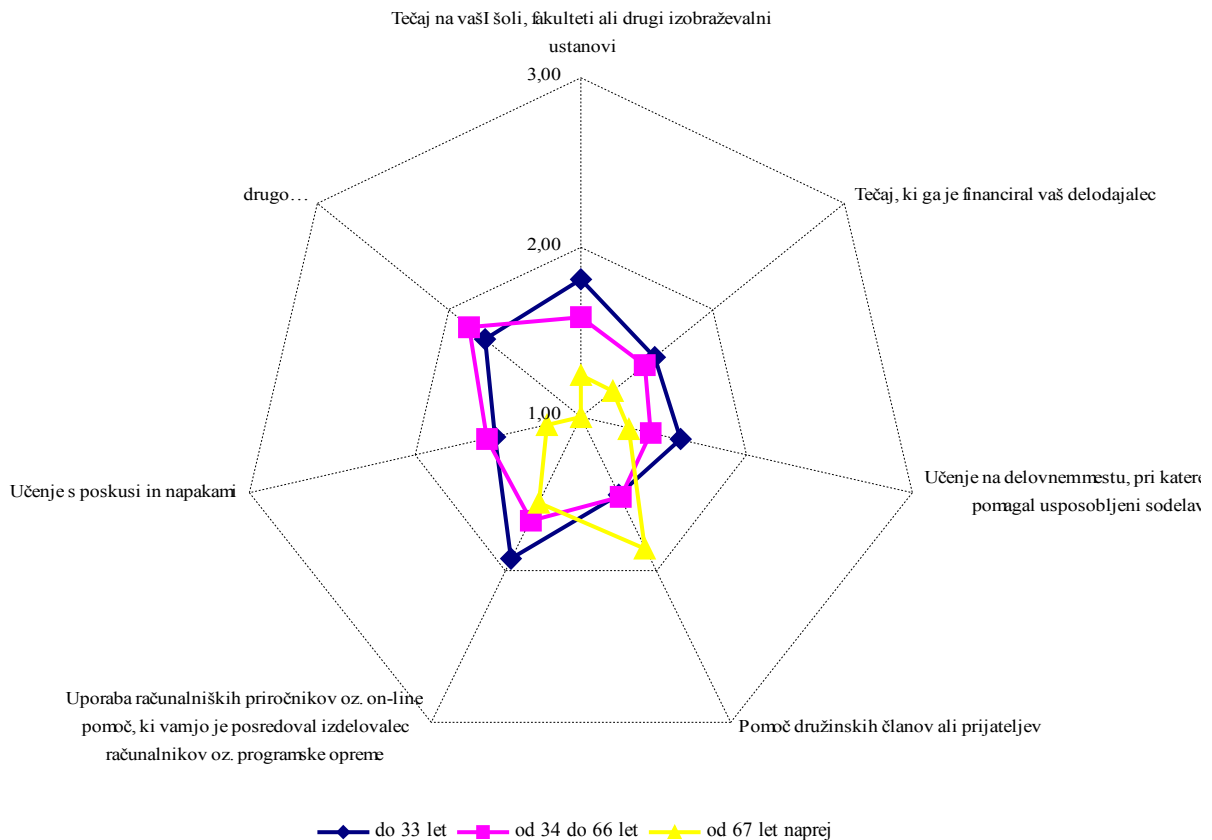
Na vprašanje »Kako uporabni so bili za vas naslednji načini učenja za delo z računalnikom?« je odgovarjalo 412 oseb, ki imajo v gospodinjstvu osebni računalnik in dostop do njega.

Skupno 38% respondentov navaja, da sta učenje s poskusi in napakami ter pomoč družinskih članov ali prijateljev zelo uporabna načina za delo z računalnikom. Za slabo tretjino (29%) respondentov je zelo uporabno učenje na delovnem mestu, pri katerem jim je pomagal usposobljeni sodelavec. Večina pa naštetih načinov učenja za delo z računalnikom sploh ni uporabljala.

Slika 39: Kako uporabni so bili za vas naslednji načini za delo z računalnikom? (december 2002, n=412)

Spodnji graf prikazuje, da sta za anketirance učenje s poskusi in napakami ter pomoč družinskih članov ali prijateljev najbolj uporabna načina za delo z računalnikom. Sledi učenje na delovnem mestu, pri katerem je anketirancem pomagal usposobljeni sodelavec ter tečaj na šoli, fakulteti ali drugi izobraževalni ustanovi.

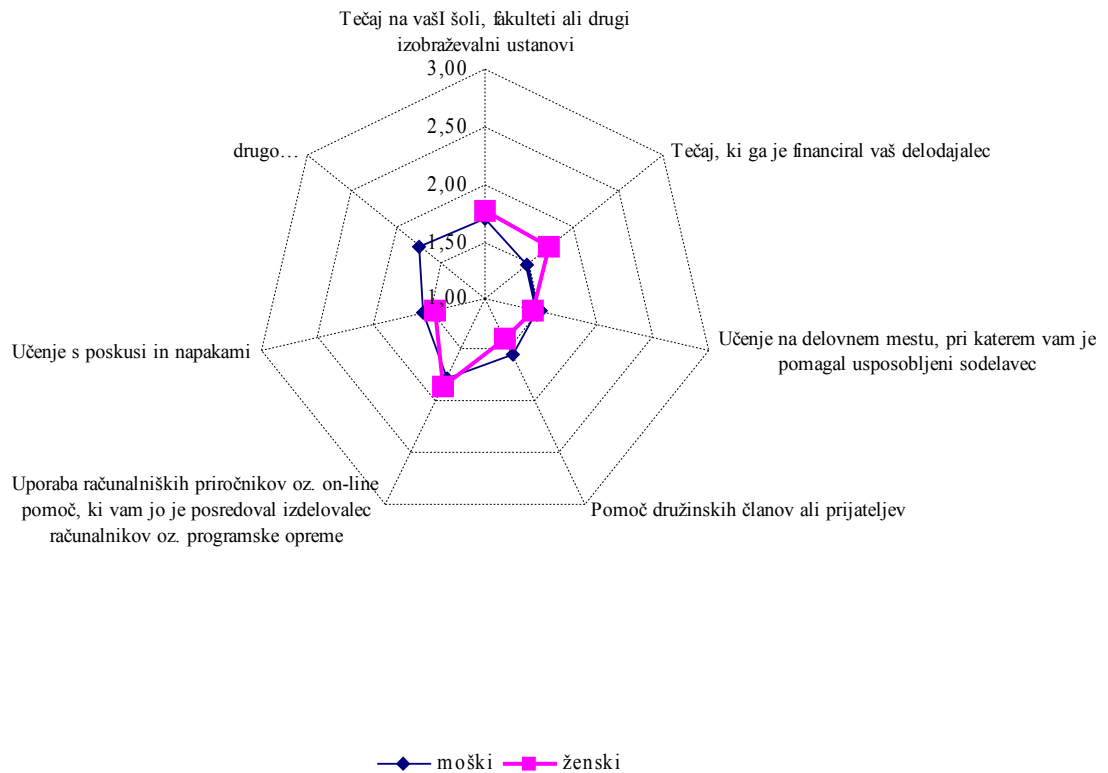

Slika 40: Načini učenja za delo z računalnikom glede na starost - povprečne ocene (december 2002, n=412)

Mlajšim (do 33 let) se zdita najuporabnejša načina učenja za delo z računalniki pomoč družinskih članov ali prijateljev (1.50) in učenje s poskusi in napakami (1.52). Zaposleni populaciji (od 34 in 66 let) pa se zdita najuporabnejša načina učenja za delo z računalnikom učenje na delovnem mestu, pri katerem jim je pomagal usposobljeni sodelavec (1.42) in tečaj, ki ga je financiral njihov delodajalec (1.48). Starejšim od 67 let pa do bolj pomembne pri učenju za delo z računalniki druge metode.

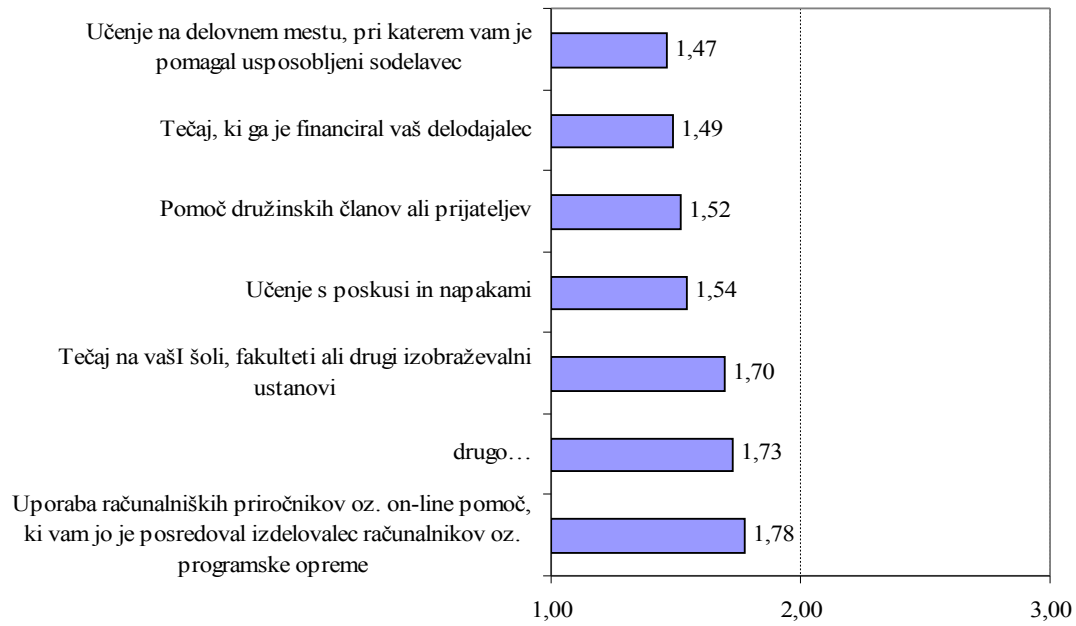
Ženskam se v primerjavi z moškimi zdi bolj uporabna pri učenju za delo z računalniki, pomoč družinskih članov in prijateljev (1.39), kar lahko povežemo z večjo povezanostjo ženske z družino v primerjavi z moškim. Sledita tečaj učenje na delovnem mestu, pri katerem je pomagal usposobljeni sodelavec (1.44) in učenje s poskusi in napakami (1.45).

Moškim pa se zdi v primerjavi z ženskami uporabnejši tečaj, ki ga je financiral njihov delodajalec (1.47).

Slika 41: Načini učenja za delo z računalnikom glede na spol - povprečne ocene (december 2002, n=412)

Najbolj uporabna načina učenja za delo z računalnikom sta za anketirance bila učenje na delovnem mestu, pri katerem jim je pomagal usposobljeni sodelavec in tečaj, ki ga je financiral njihov delodajalec. Najmanj uporabni načini pa so za anketirance uporaba priročnikov oz. on-line pomoč, ki jim jo je posredoval izdelovalec računalnikov, drugi načini ter tečaji v šoli, fakulteti ali drugi izobraževalni ustanovi.

Slika 42: Kako uporabni so bili za vas naslednji načini za delo z računalnikom? (december 2002, n=412)

Tabela 43: Kako uporabni so bili za vas naslednji načini za delo z računalnikom? (december 2002, n=412)

	1-zelo uporabni		2 – delno uporabni		3 - neuporabni		4 – nisem uporabljal(a) tega načina		skupaj	povprečna ocena (na lestvici 1 do 3)
	n	(%)	n	(%)	n	(%)	n	(%)		
Tečaj na vaši šoli, fakulteti ali drugi izobraževalni ustanovi	77	19	118	29	((15))	4	202	49	412	1.70
Tečaj, ki ga je financiral vaš delodajalec	63	15	58	14	•4	1	285	70	410	1.49
Učenje na delovnem mestu, pri katerem vam je pomagal usposobljeni sodelavec	117	29	81	20	((10))	2	201	49	408	1.47
Pomoč družinskih članov ali prijateljev	157	38	127	31	•8	2	119	29	411	1.52
Uporaba računalniških priročnikov oz. on-line pomoč, ki jo je posredoval izdelovalec računalnikov oz. programske opreme	64	15	123	30	(20)	5	205	50	411	1.78
Učenje s poskusi in napakami	155	38	137	33	((17))	4	101	25	410	1.54
Drugo...	•7	2	8	2	•3	1	339	95	356	1.73

Kot zelo uporabna načina za delo z računalnikom je 134,277 oseb dejala, da sta to pomoč družinskih članov in prijateljev ter učenje s poskusi in napakami.

Iz naslednje tabele lahko vidimo, da so bili za ženske in mlajše naštetih načini za delo z računalnikom bolj uporabni kot za moške in za starejše. Bolj uporabni so bili prav tako za bolj izobražene, samozaposlene strokovnjake in anketirance, ki živijo v mestu.

Tabela 44: ¹⁰Načini za delo z računalnikom - sociodemografski dejavniki – povprečne ocene na lestvici od 1 do 3 (december 2002, n=412)

<i>Kako uporabni so bili za vas naslednji načini za delo z računalnikom?</i>	Tečaj na vaši šoli, fakulteti ali drugi izobraževalni i ustanovi	Tečaj, ki ga je financiral vaš delodajalec	Učenje na delovnem mestu, pri katerem vam je pomagal usposobljeni sodelavec	Pomoč družinskih članov ali prijateljev	Uporaba računalniških priročnikov oz. on-line pomoč, ki jo je posredoval izdelovalec računalnikov oz. programske opreme	Učenje s poskusi in napakami	Drugo...
	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena
SPOL							
Moški	1.69	1.47	1.47	1.54	1.77	1.55	1.73
Ženski	1.76	1.72	1.44	1.39	1.85	1.45	
STAROST							
do 33 let	1.81	1.56	1.60	1.50	1.93	1.52	1.73
od 34 do 66 let	1.59	1.48	1.42	1.53	1.68	1.56	1.85
od 67 let naprej	1.25	1.25	1.29	1.86	1.57	1.20	1.00
IZOBRAZBA							
končana OŠ	1.43		1.67	1.40	2.00	1.80	2.00
poklicna šola	1.75	1.39	1.64	1.49	1.73	1.50	1.50
srednja šola	1.63	1.52	1.40	1.49	1.74	1.61	1.75
višja in visoka šola	1.71	1.46	1.34	1.58	1.68	1.50	2.00
magisterij, doktorat	1.50	1.43	1.40	1.67	1.71	1.38	
REGIJA							
osrednja Slovenija	1.67	1.55	1.51	1.52	1.73	1.52	1.83
vzhodno štajerska (MB)	1.66	1.50	1.51	1.48	1.81	1.52	1.80
savinjska (CE)	1.66	1.30	1.35	1.56	1.68	1.51	1.50
gorenjska	1.94	1.46	1.42	1.65	2.00	1.70	3.00
goriška	1.63	1.67	1.47	1.44	1.45	1.37	1.50
Obalna	1.85	1.50	1.42	1.52	1.84	1.68	1.33
dolenjska	1.58	1.50	1.42	1.48	1.82	1.53	
Prekmurje	1.69	1.36	1.53	1.48	1.79	1.50	1.00
ZAPOSLITVENI STATUS							
zaposlen (pri delodajalcu)	1.67	1.49	1.42	1.55	1.73	1.55	1.67
Lastnik podjetja	1.73	1.67	1.45	1.60	1.64	1.42	2.33
Obrtnik, samostojni podjetnik	1.75	1.75	1.58	1.61	1.60	1.67	2.00
samozaposleni strokovnjaki	1.50	1.00	1.00	1.33	1.33	3.00	
svobodni poklici, pogodbeni dela	3.00		1.50	1.50	2.00	2.00	
nezaposlen	1.69	1.33	1.75	1.21	1.89	1.65	
upokojenec	1.50	1.26	1.32	1.41	1.66	1.39	1.00
osnovnošolec, dijak, študent	1.78	1.80	1.74	1.53	2.02	1.52	1.64
vajenec, gospodinja, kmetovalec	2.00	3.00	2.00	1.50	2.50	2.00	2.00
TIP NASELJA							
V Ljubljani ali Mariboru	1.69	1.57	1.53	1.43	1.77	1.42	1.89
drugo mestno naselje	1.74	1.46	1.40	1.58	1.75	1.63	1.78
primestno naselje	1.76	1.37	1.46	1.56	1.70	1.57	1.50
vaško naselje	1.70	1.51	1.48	1.53	1.86	1.54	1.50

¹⁰ manjša vrednost v tabeli pomeni večjo uporabnost

5.8 Odnos do računalnika

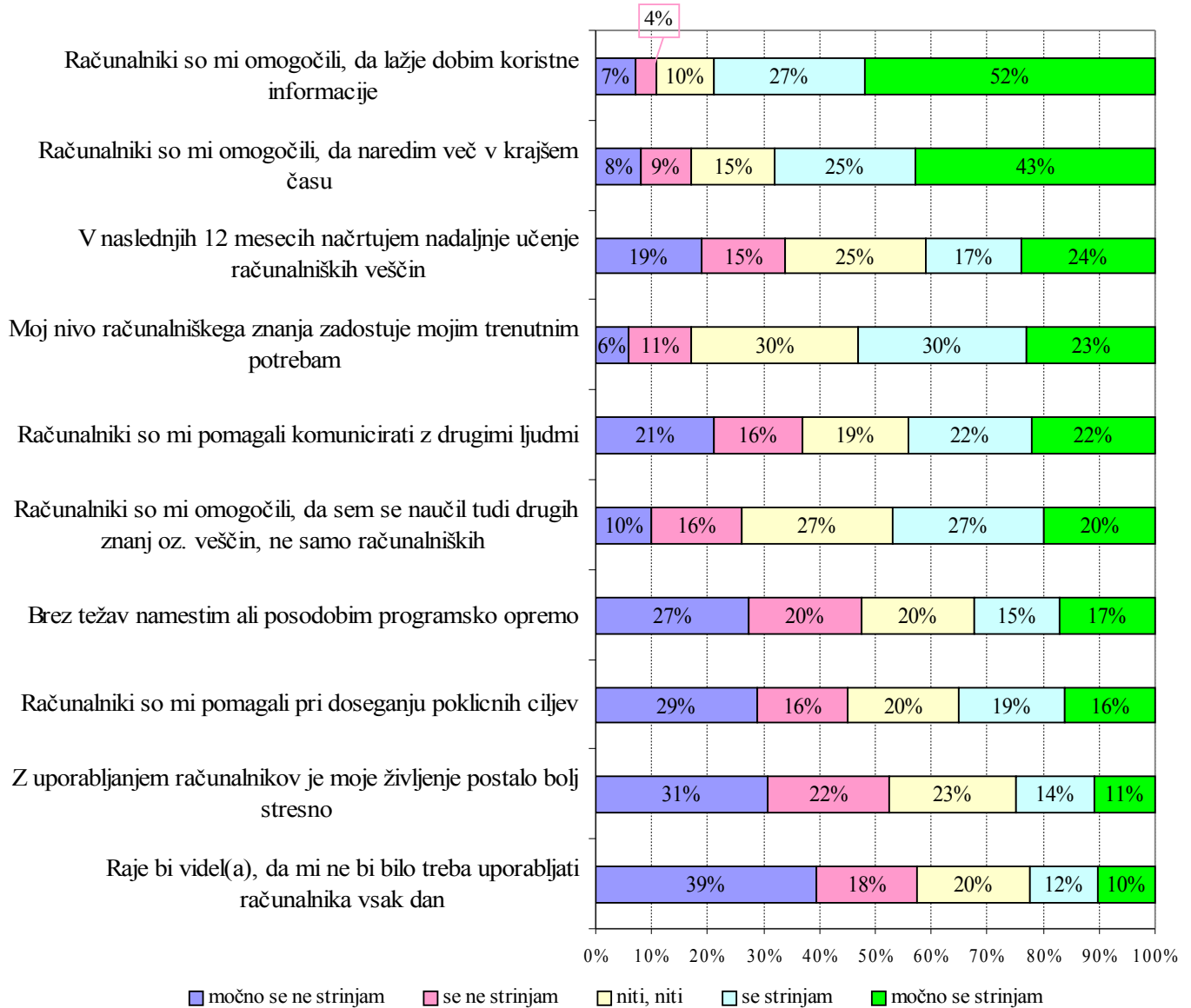
Na vprašanje o strinjanju z naslednjimi trditvami je odgovarjalo 411 respondentov, ki v gospodinjstvu imajo računalnik in osebni dostop do njega.

Dobra polovica (52%) respondentov se močno strinja, da s pomočjo računalnika lažje dobijo koristne informacije in 43%, da s pomočjo računalnika naredijo več v krajšem času. 24% se jih močno strinja, da v naslednjem letu načrtujejo nadaljnje učenje računalniških veščin in da njihov nivo zadostuje njihovim trenutnim potrebam ter, da s pomočjo računalnikov lažje komunicirajo z drugimi ljudmi.

39% respondentov, se močno ne strinjata s trditvijo, da jim ne bi bilo treba uporabljati računalnika vsak dan. Tretjina se močno ne strinja, da je z uporabljanjem računalnika postalo njihovo življenje stresno (31%) in da so jim računalniki pomagali pri doseganju poklicnih ciljev (29%). Da so jim računalniki pomagali komunicirati z drugimi ljudmi, se močno ne strinja 21% respondentov.

Tabela 45: Odnos do računalnika v gospodinjstvih, kjer imajo računalnik in osebni dostop do njega (december 2002, n=411)

Kako se strinjate z naslednjimi trditvami, na lestvici od 1 do 5?	1 – močno se ne strinjam		2 – se ne strinjam		3 – niti, niti		4 – se strinjam		5 – močno se strinjam		skupaj	povprečna ocena
	n	(%)	n	(%)	n	(%)	n	%	n	%		
Moj nivo računalniškega znanja zado- stuje mojim trenu- tnim potrebam	(25)	6	44	11	123	30	125	30	94	23	411	3.54
V naslednjih 12 meseh načrtujem nadaljnje učenje računalniških veščin	76	19	62	15	100	25	71	17	98	24	407	3.13
Brez težav namestim ali posodobim programsko opremo	112	27	83	20	80	20	62	15	71	17	408	2.75
Računalniki so mi omogočili, da naredim več v krajšem času	33	8	36	9	62	15	105	25	175	43	410	3.86
Računalniki so mi omogočili, da lažje dobim koristne informacije	(27)	7	((17))	4	42	10	111	27	213	52	410	4.13
Računalniki so mi omogočili, da sem se naučil tudi drugih znanj oz. veščin, ne samo računalniških	42	10	67	16	108	27	111	27	80	20	408	3.30
Računalniki so mi pomagali komunicirati z drugimi ljudmi	84	21	65	16	77	19	91	22	91	22	408	3.10
Računalniki so mi pomagali pri doseganju poklicnih ciljev	117	29	66	16	83	20	78	19	66	16	409	2.78
Z uporabljanjem računalnikov je moje življenje postalo bolj stresno	126	31	89	22	93	23	58	14	45	11	410	2.53
Raje bi videl(a), da mi ne bi bilo treba uporabljati računalnika vsak dan	159	39	74	18	82	20	49	12	40	10	404	2.35

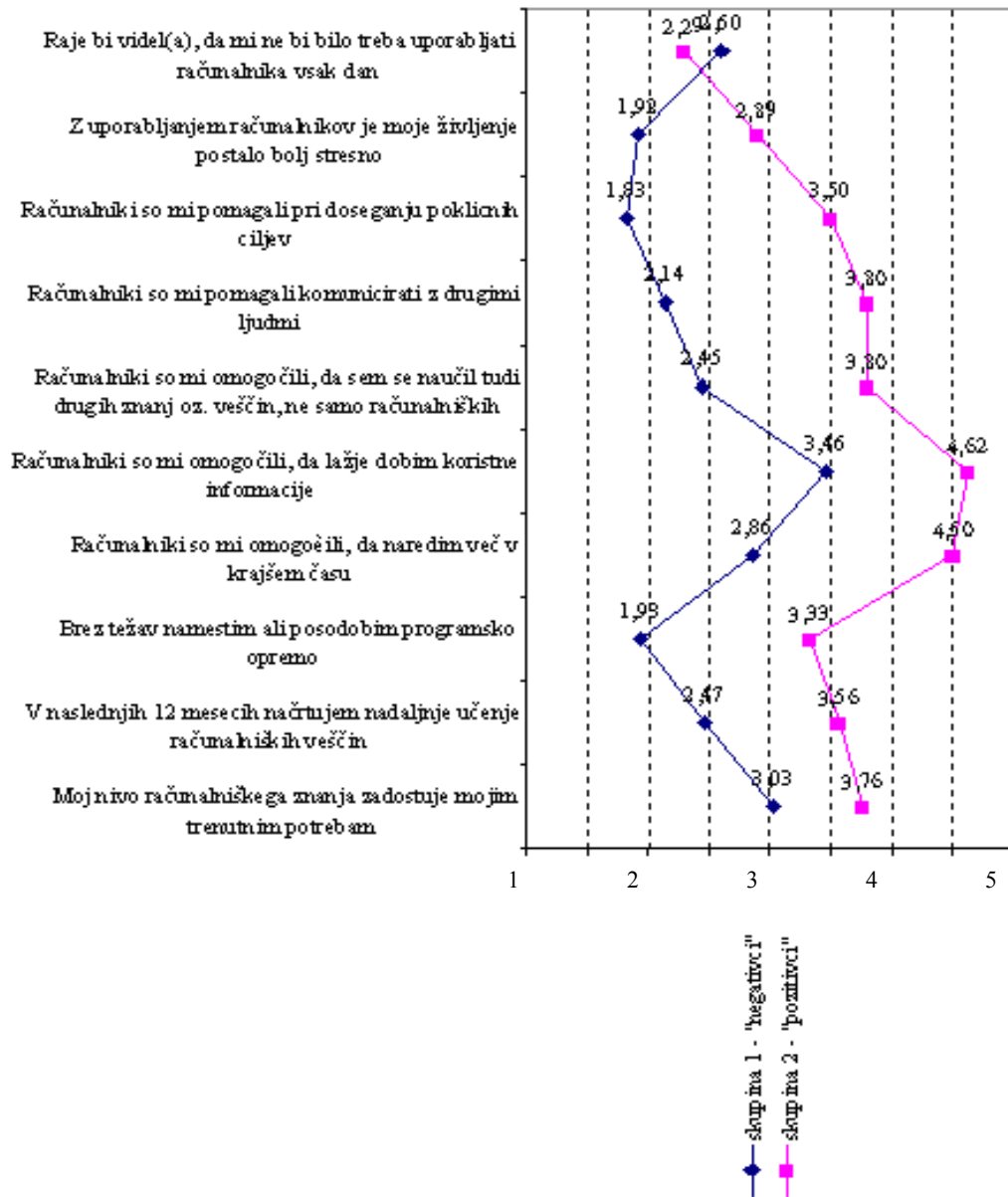

Slika 43: Odnos do računalnika v gospodinjstvih, kjer imajo računalnik in osebni dostop do njega (december 2002, n=411)

Kot lahko vidimo na spodnji sliki, se povprečno gledano respondenti najbolj strinjajo glede trditvev, da so jim računalniki omogočili, da lažje dobijo informacije in da naredijo več v krajšem času. Najmanj pa se strinjajo s trditvama, da bi raje videli, da jim računalnika ne bi bilo potrebno uporabljati vsak dan in da je z uporabljanjem računalnika njihovo življenje postalo stresno. Respondenti torej kažejo pozitiven odnos do računalnikov.

Slika 44: Odnos do računalnika v gospodinjstvih, kjer imajo računalnik in osebni dostop do njega – povprečne ocene (december 2002, n=411)

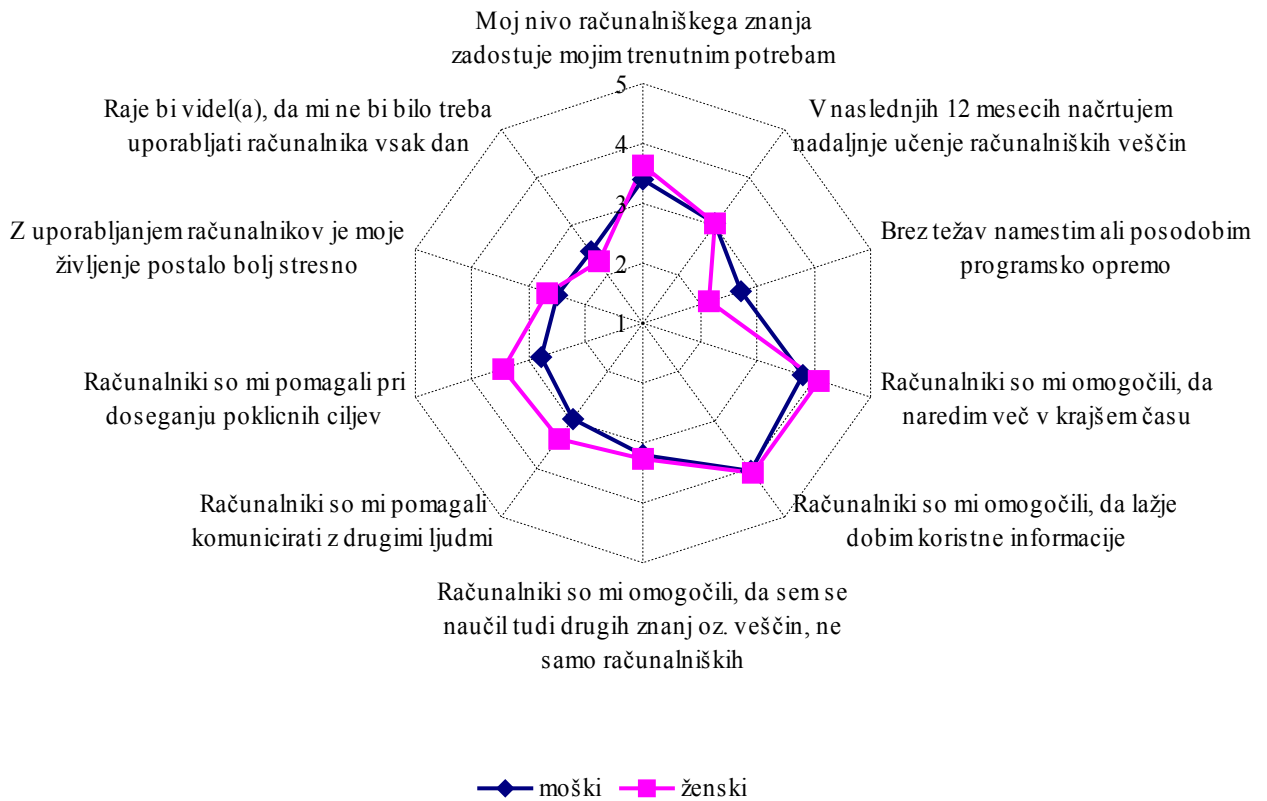

Slika 45: Prikaz na podlagi razvrščanja v skupine (december 2002, n=411)

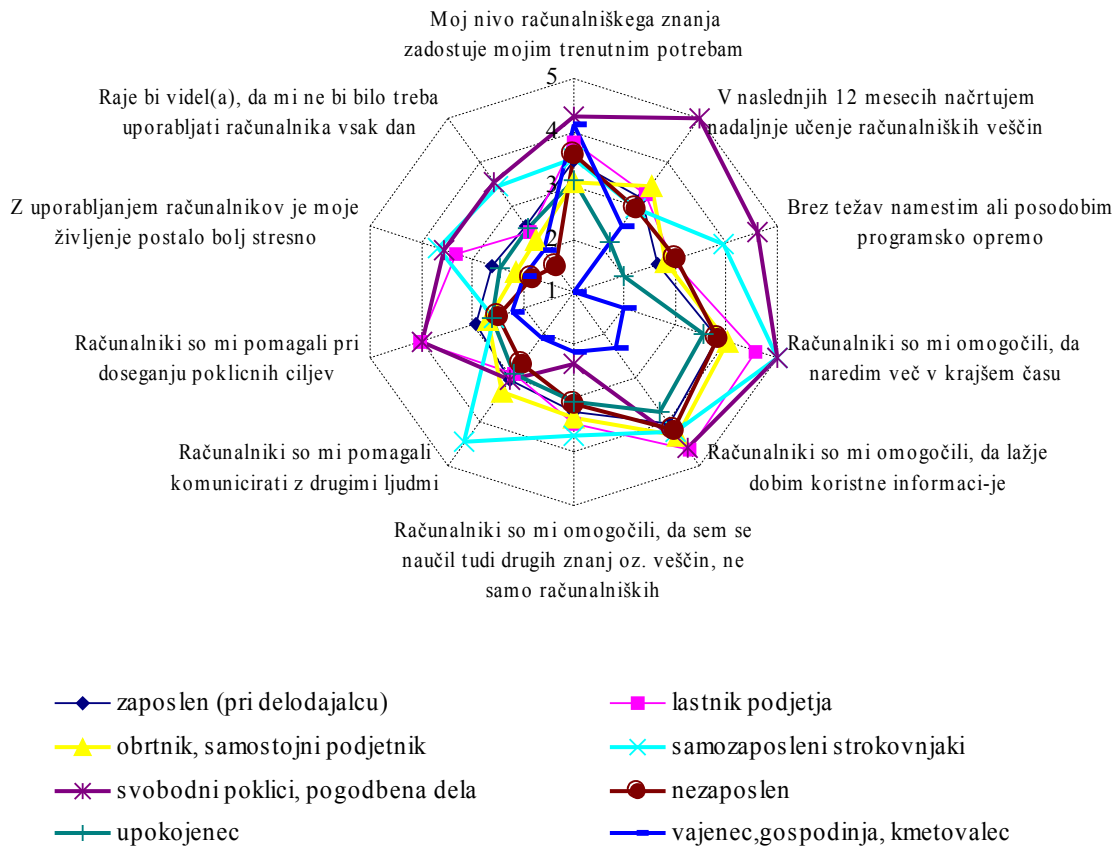
Tabela 46: Razvrščanje v skupine (december 2002, n=411)

STRINJANJE	skupina 1 - "negativci"	skupina 2 - "pozitivci"
	n = 144	n = 267
Moj nivo računalniškega znanja zadostuje mojim trenutnim potrebam	3.03	3.76
V naslednjih 12 mesecih načrtujem nadaljnje učenje računalniških veščin	2.47	3.56
Brez težav namestim ali posodobim programsko opremo	1.93	3.33
Računalniki so mi omogočili, da naredim več v krajšem času	2.86	4.50
Računalniki so mi omogočili, da lažje dobim koristne informacije	3.46	4.62
Računalniki so mi omogočili, da sem se naučil tudi drugih znanj oz. veščin, ne samo računalniških	2.45	3.80
Računalniki so mi pomagali komunicirati z drugimi ljudmi	2.14	3.80
Računalniki so mi pomagali pri doseganju poklicnih ciljev	1.83	3.50
Z uporabljanjem računalnikov je moje življenje postalo bolj stresno	1.92	2.89
Raje bi videl(a), da mi ne bi bilo treba uporabljati računalnika vsak dan	2.60	2.29

Na podlagi razvrščanja v skupine smo dobili dve skupini, in sicer je prva skupina izrazito negativna oziroma neopredeljena (»negativci«), saj se pripadniki te skupine z večino trditev ne strinjajo. Druga skupina pa je naravnana pozitivno (»pozitivci«), saj se pripadniki te skupine strinjajo z večino trditev.

Slika 46: Odnos do računalnika v gospodinjstvih, kjer imajo računalnik in osebni dostop do njega glede na spol – povprečne ocene (december 2002, n=411)

Slika 47: Odnos do računalnika v gospodinjstvih, kjer imajo računalnik in osebni dostop do njega glede na zaposlitveni status – povprečne ocene (december 2002, n=411)

Ženske se v primerjavi z moškimi veliko bolj strinjajo s trditvama, da so jim računalniki pomagali komunicirati z drugimi ljudmi in pomagali pri doseganju poklicnih ciljev. Moški pa se najbolj strinjajo s trditvama, da s pomočjo računalnikov naredijo več v krajšem času in lažje dobijo koristne informacije.

Strinjanje narašča tudi s stopnjo izobrazbe pri trditvah, da v naslednjem letu načrtujejo nadaljnje učenje računalniških veščin, da so jim računalniki omogočili, da naredijo več v krajšem času in da lažje dobijo koristne informacije ter da so jim pomagali pri doseganju poklicnih ciljev.

S starostjo tudi upada strinjanje pri večini trditvah. Mlajši respondenti se tako v primerjavi s starejšimi najbolj strinjajo, da s pomočjo računalnikov lažje dobijo koristne informacije in naredijo več v krajšem času ter da so se naučili tudi drugih znanj in da so jim računalniki pomagali pri doseganju poklicnih ciljev; poleg tega pa v naslednjem letu načrtujejo nadaljnje učenje računalniških veščin ter brez težav namestijo in posodobijo programsko opremo.

Glede na zaposlitveni status pa opazimo močno strinjanje glede večine trditev v kategoriji svobodni poklici, pogodbeno dela, in sicer se omenjena kategorija vsaj strinja s trditvami: »V naslednjih 12 mesecih načrtujem nadaljnje učenje računalniških veščin«, »Brez težav namestim ali posodobim programsko opremo«, »Računalniki so mi omogočili, da naredim več v krajšem času« (s tem se vsaj strinjajo tudi lastniki podjetja, obrtniki in pa samozaposleni strokovnjaki), »Računalniki so mi omogočili, da lažje dobim koristne informacije (s tem se vsaj strinjajo zaposleni, lastniki podjetja, obrtniki, samozaposleni strokovnjaki in nezaposleni)« ter »Računalniki so mi pomagali pri doseganju ciljev« (s tem se vsaj strinjajo tudi lastniki podjetja). Pri komuniciranju z drugimi ljudmi so računalniki pomagali samozaposlenim strokovnjakom. Na tem mest pa velja opozoriti na kategorijo gospodinj in kmetovalcev, ki se vsaj strinja samo s trditvijo, da njihov nivo računalniškega znanja zadostuje njihovim trenutnim potrebam, kar lahko povežemo z dejstvom, da večina nima velikih potreb glede računalnikov, saj jih pri svojih opravilih ne potrebujejo.

Tabela 47: Odnos do računalnika - sociodemografski dejavniki (december 2002, n=411)

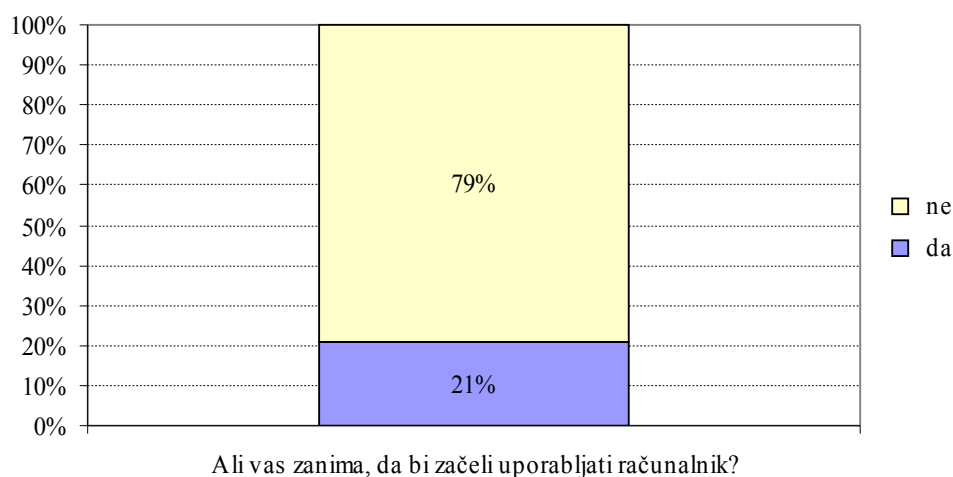
	Moj nivo računalniškega znanja zadostuje mojim trenutnim potrebam	V naslednjih 12 mesecih načrtujem nadaljnje učenje računalniških veščin	Brez težav namestim ali posodim programsko opremo	Računalniki so mi omogočili, da naredim več v krajšem času	Računalniki so mi omogočili, da lažje dobim koristne informacije	Računalniki so mi omogočili, da sem se naučil tudi drugih znanj oz. veščin, ne samo računalniških	Računalniki so mi pomagali komunicirati z drugimi ljudmi	Računalniki so mi pomagali pri doseganju poklicnih ciljev	Z uporabljanjem računalnikov je moje življenje postalo bolj stresno	Raje bi videl(a), da mi ne bi bilo treba uporabljati računalnika vsak dan
	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena	povprečna ocena
SPOL										
moški	3.41	3.07	2.69	3.79	4.06	3.20	2.95	2.80	2.51	2.46
ženski	3.62	3.07	2.16	4.09	4.09	3.27	3.39	3.48	2.65	2.28
STAROST										
do 33 let	3.88	3.38	3.12	3.97	4.28	3.34	3.01	2.94	2.28	2.06
od 34 do 66 let	3.23	2.95	2.40	3.78	3.99	3.16	3.02	2.88	2.64	2.62
od 67 let naprej	3.47	2.35	2.14	3.39	3.50	3.10	2.66	2.38	2.78	2.17
IZOBRAZBA										
končana OŠ	3.65	2.68	2.63	3.07	3.10	2.71	1.78	1.61	2.35	1.98
poklicna šola	3.34	2.96	2.28	3.60	4.00	3.09	2.75	2.61	2.20	2.36
srednja šola	3.36	3.12	2.76	3.95	4.19	3.40	3.19	3.12	2.66	2.64
višja in visoka šola	3.61	3.29	2.79	4.24	4.36	3.19	3.51	3.36	2.84	2.38
magisterij, doktorat	3.87	3.46	2.87	4.54	4.22	3.32	4.18	3.79	2.72	1.77
REGIJA										
osrednja Slovenija	3.56	2.90	2.72	3.93	4.06	3.02	3.03	2.80	2.34	2.30
vzhodno štajerska (MB)	3.53	3.34	2.86	3.79	4.18	3.31	3.06	2.80	2.57	2.29
savinjska (CE)	3.48	2.99	2.56	3.95	4.02	3.50	2.93	2.95	3.03	2.31
gorenjska	3.43	3.50	2.62	3.82	3.91	3.17	3.13	3.26	2.90	2.82
goriška	3.20	3.22	2.53	3.86	4.11	3.02	3.03	3.18	2.23	2.43
obalna	3.17	2.90	2.44	4.03	4.32	3.55	3.16	2.90	2.18	2.37
dolenjska	3.49	2.74	2.26	3.30	4.01	3.09	2.79	2.75	2.51	2.98
Prekmurje	3.02	2.75	2.23	3.54	3.89	3.22	2.70	2.57	2.32	2.44
ZAPOSLOTVENI STATUS										
zaposlen (pri delodajalcu)	3.46	3.18	2.65	3.83	4.08	3.24	3.06	2.94	2.60	2.54
lastnik podjetja	3.79	3.27	2.96	4.59	4.66	3.48	2.90	4.02	3.33	2.37
obrtnik, samostojni podjetnik	3.04	3.47	2.78	4.02	4.31	3.36	3.31	2.69	2.15	2.20
samozaposleni strokovnjaki	3.52	2.94	3.95	5.00	4.20	3.70	4.49	2.57	3.68	3.43
svobodni poklici, pogodbeno dela	4.28	5.00	4.64	5.00	4.64	2.36	3.00	4.00	3.56	3.56
nezaposlen	3.59	2.95	3.03	3.85	4.17	3.11	2.67	2.48	1.81	1.58
upokojenec	3.09	2.15	1.98	3.55	3.77	3.05	2.91	2.62	2.45	2.46
vajenec, gospodinja, kmetovalec	4.13	2.52	1.00	1.98	2.32	2.13	2.04	2.24	1.98	1.98
TIP NASELJA										
V Ljubljani ali Mariboru	3.52	3.14	2.78	4.12	4.16	3.28	3.46	2.95	2.43	2.20
drugo mestno naselje	3.62	3.07	2.62	4.01	4.05	3.28	3.13	3.06	2.53	2.28
primestno naselje	3.50	3.11	2.43	3.67	4.00	3.22	2.98	2.81	2.61	2.60
vaško naselje	3.21	3.01	2.60	3.59	4.06	3.12	2.66	2.76	2.56	2.63

6 Gospodinjstva brez dostopa do interneta

6.1 Zanimanje za uporabo računalnika

Na vprašanje »Ali vas zanima, da bi začeli uporabljati računalnik?« je odgovarjalo 264 respondentov, ki še niso uporabljali osebnega računalnika ali so na vprašanje o uporabi računalnika odgovorili z »ne vem« ali pa so vprašanje zavrnili.

Petina (21%) respondentov, ki še niso uporabljali računalnika, bi želela začeti uporabljati računalnik.

Slika 48: Zanimanje za uporabo računalnika (december 2002, n=264)

Tabela 48: Zanimanje za uporabo računalnika (december 2002, n=264)

	1 - da		skupaj
	n	%	
<i>Ali vas zanima, da bi začeli uporabljati računalnik?</i>	56	21	264

Od 655,200 oseb v starosti od 10 do 75 let, ki računalnika še nikoli niso uporabljali, uporaba računalnika zanima 137,590 oseb.

Moške v primerjavi z ženskami bolj zanima uporaba računalnika prav tako pa bolj zanima uporaba računalnika tudi mlajše anketirance.

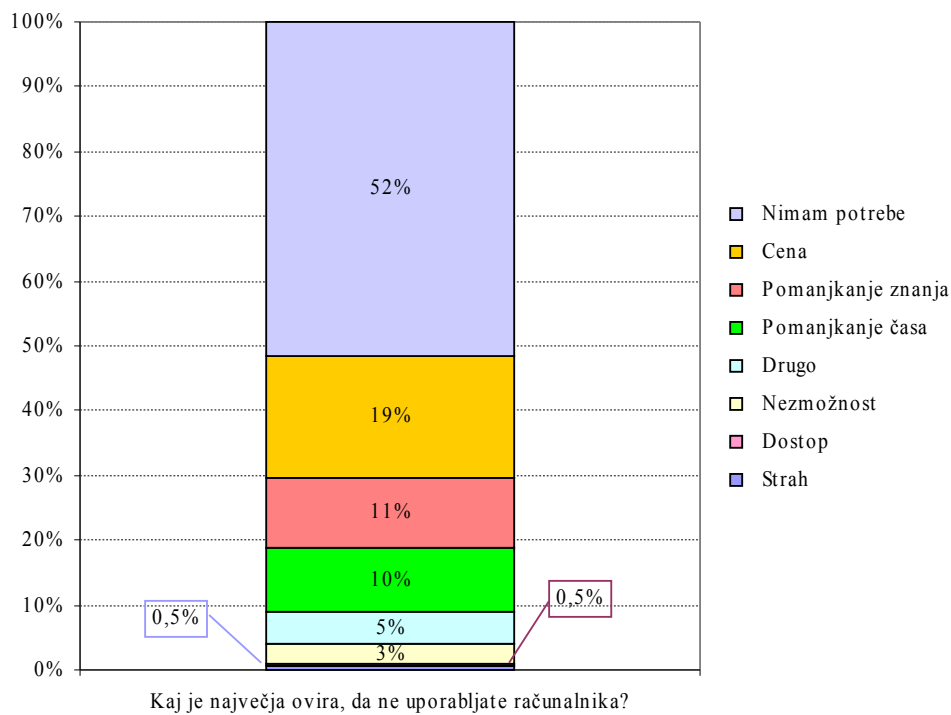
Tabela 49: Zanimanje za uporabo računalnika – sociodemografski dejavniki (december 2002, n=264)

<i>Ali vas zanima, da bi začeli uporabljati računalnik?</i>	DA		SKUPAJ
	Frekvenca (n)	Delež (%)	Frekvenca (n)
SKUPAJ	56	21	264
SPOL			
moški	46	23	202
ženski	•8	14	58
STAROST			
do 33 let	((12))	50	24
od 34 do 66 let	39	23	171
od 67 let naprej	•3	5	65
IZOBRAZBA			
nedokončana OŠ	•0	0	31
končana OŠ	((13))	18	74
poklicna šola	(29)	29	101
srednja šola	•8	18	44
višja in visoka šola	•4	36	11
REGIJA			
osrednja Slovenija	((15))	23	66
vzhodno štajerska (MB)	((13))	22	59
savinjska (CE)	•7	24	29
Gorenjska	•2	8	24
Goriška	•2	9	22
Obalna	•1	5	19
Dolenjska	•5	24	21
Prekmurje	•8	42	19
ZAPOSLOTVENI STATUS			
zaposlen (pri delodajalcu)	31	37	84
obrtnik, samostojni podjetnik	•3	33	9
nezaposlen	•3	17	18
upokojenec	((12))	9	136
vajenec, gospodinja, kmetovalec	•4	33	12
delovno nezmožen - invalid	•1	100	1
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	•9	26	35
drugo mestno naselje	((10))	17	59
primestno naselje	((11))	26	42
vaško naselje	(23)	19	123

6.2 Ovire neuporabe računalnika

Na vprašanje »Kaj je največja ovira, da ne uporabljate računalnika?« je odgovarjalo 265 oseb, ki še ni uporabljala računalnika ali pa so na vprašanje o uporabi računalnika odgovorili z »ne vem« ali pa so vprašanje zavrnili.

Polovica (52%) ne čuti potrebe po uporabi računalnika, medtem ko je za petino (19%) respondentov ovira, zakaj ne uporabljajo računalnika predvsem cena.

Slika 49: Ovire neuporabe računalnika (december 2002, n=265)

Tabela 50: Ovire neuporabe računalnika (december 2002, n=265)

Kaj je največja ovira, da ne uporabljate računalnika?	Frekvenca (n)	Delež (%)
Cena	49	19
Dostop	•1	0,5
Pomanjkanje znanja	30	11
Pomanjkanje časa	(26)	10
Strah	•1	0,5
Nezmožnost	•7	3
Nimam potrebe	138	52
Drugo	((13))	5
Skupaj	265	100,0

Glede na celoto jih od 655,200 oseb, ki še niso uporabljali računalnika, 340,700 oseb ne čuti potrebe po njegovi uporabi. Največja ovira, da ne uporabljajo računalnika, pa je za 124,480 oseb cena, za 72,070 oseb pomanjkanje znanja in za 65,520 oseb pomanjkanje časa.

Tabela 51: Ovire neuporabe računalnika - sociodemografski dejavniki (december 2002, n=265)

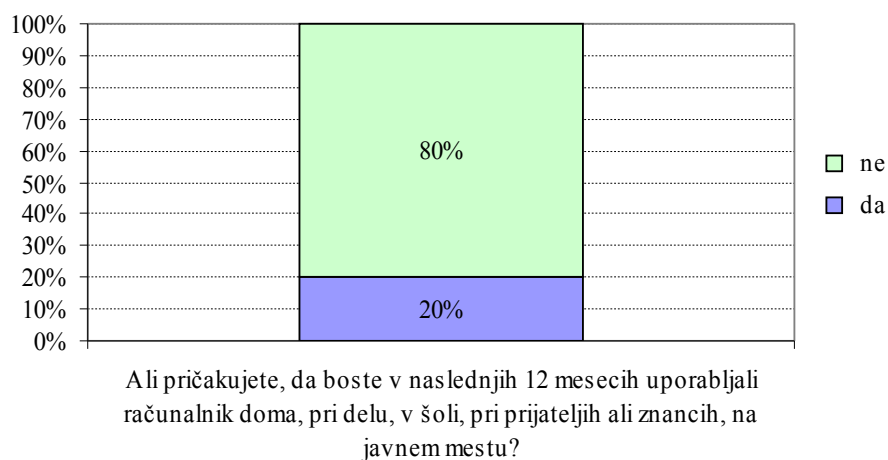
	Cena	Dostop	Pomanjkanje znanja	Pomanjkanje časa	Strah	Nezmožnost	Nimam potrebe	Drugo
	%	%	%	%	%	%	%	%
SPOL								
moški	16.7	0.8	10.8	9.6	0.8	2.1	55.0	4.2
ženski	15.2	0.0	15.2	6.5	0.0	4.3	50.0	8.7
STAROST								
do 33 let	25.0	0.0	4.2	33.3	0.0	0.0	33.3	4.2
od 34 do 66 let	19.1	1.1	11.2	9.0	0.5	2.1	53.2	3.7
od 67 let naprej	6.8	0.0	14.9	1.4	1.4	4.1	63.5	8.1
IZOBRAZBA								
končana OŠ	16.7	0.0	5.6	5.6	0.0	0.0	61.1	11.1
poklicna šola	24.2	0.0	14.5	9.7	0.0	4.8	43.5	3.2
srednja šola	16.2	0.0	13.5	8.1	0.9	2.7	55.0	3.6
višja in visoka šola	13.4	1.5	3.0	9.0	1.5	1.5	64.2	6.0
REGIJA								
osrednja Slovenija	13.5	0.0	9.5	6.8	1.4	1.4	64.9	2.7
vzhodno štajerska (MB)	19.0	1.6	14.3	9.5	0.0	0.0	42.9	12.7
savinjska (CE)	18.2	0.0	12.1	9.1	3.0	3.0	51.5	3.0
gorenjska	6.9	0.0	20.7	3.4	0.0	6.9	58.6	3.4
goriška	0.0	0.0	10.5	15.8	0.0	0.0	73.7	0.0
obalna	15.0	5.0	10.0	15.0	0.0	5.0	45.0	5.0
dolenjska	30.8	0.0	7.7	11.5	0.0	3.8	42.3	3.8
Prekmurje	27.3	0.0	4.5	9.1	0.0	4.5	54.5	0.0
ZAPOSLITVENI STATUS								
zaposlen (pri delodajalcu)	23.5	1.2	15.3	17.6	1.2	0.0	41.2	0.0
lastnik podjetja	30.0	0.0	20.0	10.0	0.0	0.0	30.0	10.0
obrnik, samostojni podjetnik	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0
samozaposleni strokovnjaki	16.7	5.6	16.7	5.6	0.0	5.6	50.0	0.0
svobodni poklici, pogodbeni delavci	11.0	0.0	9.7	1.9	0.6	3.2	66.5	7.1
nezaposlen	0.0	0.0	0.0	50.0	0.0	0.0	25.0	25.0
upokojenec	25.0	0.0	0.0	33.3	0.0	8.3	25.0	8.3
vajenec, gospodinja, kmetovalec	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
TIP NASELJA								
V Ljubljani ali Mariboru	20.0	2.5	10.0	5.0	0.0	0.0	52.5	10.0
drugo mestno naselje	19.0	0.0	15.9	4.8	0.0	4.8	52.4	3.2
primestno naselje	12.5	2.1	10.4	10.4	2.1	2.1	56.3	4.2
vaško naselje	15.6	0.0	10.4	11.9	0.7	2.2	54.8	4.4

Ženskam sta v primerjavi z moškimi, nekoliko večja ovira neuporabe računalnika pomanjkanje znanja in nezmožnost, moškim pa pomanjkanje časa. Mlajšim od 33 let pa pomeni večjo oviro neuporabe računalnika cena, medtem ko starejši od 67 let v večji meri nimajo potrebe po uporabi računalnika.

6.3 Pričakovanje uporabe računalnika

Na vprašanje » *Ali pričakujete, da boste v naslednjih 12 mesecih uporabljali računalnik doma, pri delu, v šoli, pri prijateljih ali znancih, na javnem mestu?*« je odgovarjalo 235 oseb, ki še niso uporabljali računalnika in so na vprašanje o uporabi računalnika odgovorili z »ne vem« ali pa so vprašanje zavrnilo.

Petina (20%) respondentov, ki še ni uporabljala računalnika in v gospodinjstvu tudi nima dostopa do interneta pričakuje, da bodo v prihodnje uporabljali računalnik.

Slika 50: Pričakovana uporaba računalnika v naslednjih 12 mesecih doma, pri delu, v šoli, pri prijateljih ali znancih, na javnem mestu (december 2002, n=253)

Tabela 52: Pričakovana uporaba računalnika v naslednjih 12 mesecih doma, pri delu, v šoli, pri prijateljih ali znancih, na javnem mestu (december 2002, n=253)

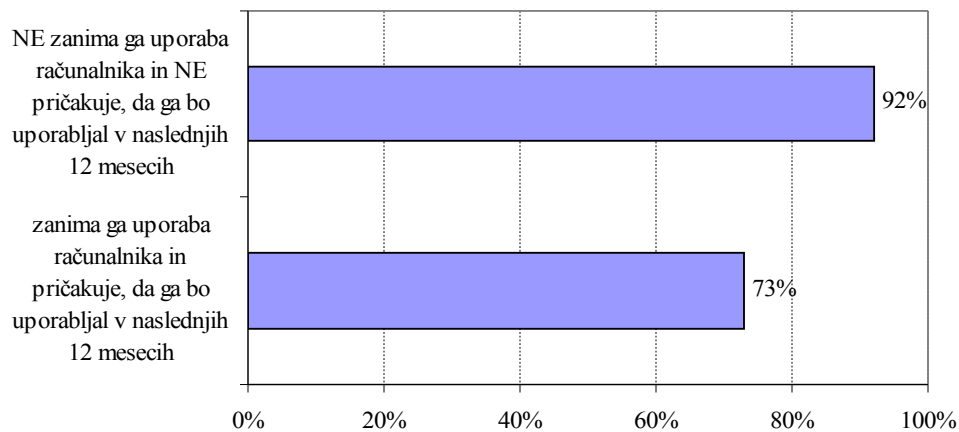
	I - da		skupaj
	n	%	
<i>Ali pričakujete, da boste v naslednjih 12 mesecih uporabljali računalnik doma, pri delu, v šoli, pri prijateljih ali znancih, na javnem mestu?</i>	51	20	253

Glede na celotno populacijo 655,200 oseb, ki osebnega računalnika ni še nikoli uporabljala, 131,040 oseb pričakuje, da bodo v naslednjih 12 mesecih uporabljali računalnik.

Tabela 53: Pričakovana uporaba računalnika v naslednjih 12 mesecih in zanimanje za njegovo uporabo (december 2002, n = 273)

		Ali pričakujete, da boste v naslednjih 12 mesecih uporabljali računalnik doma, pri delu, v šoli, pri prijateljih ali znancih, na javnem mestu?		skupaj - n
		da (n)	ne (n)	
Ali vas zanima, da bi začeli uporabljati računalnik?	da (n)	43	17	60
	ne (n)	16	197	213
skupaj – n		59	214	273

Skupno 73% respondentov, ki jih zanima uporaba računalnika pričakuje, da ga bodo uporabljali v naslednjih 12 mesecih. 92% respondentov, ki jih uporaba računalnika ne zanima tudi ne pričakuje, da ga bodo uporabljali v naslednjih 12 mesecih.

Slika 51: Pričakovana uporaba računalnika v naslednjih 12 mesecih in zanimanje za njegovo uporabo (december 2002, n = 273)

Uporabo računalnika v prihodnje najbolj pričakujejo moški, mlajši in respondenti z višjo izobrazbo.

Tabela 54: Pričakovanje uporabe računalnika v naslednjih 12 mesecih doma, pri delu, v šoli, pri prijateljih ali znancih, na javnem mestu glede na sociodemografske značilnosti (december 2002, n=253)

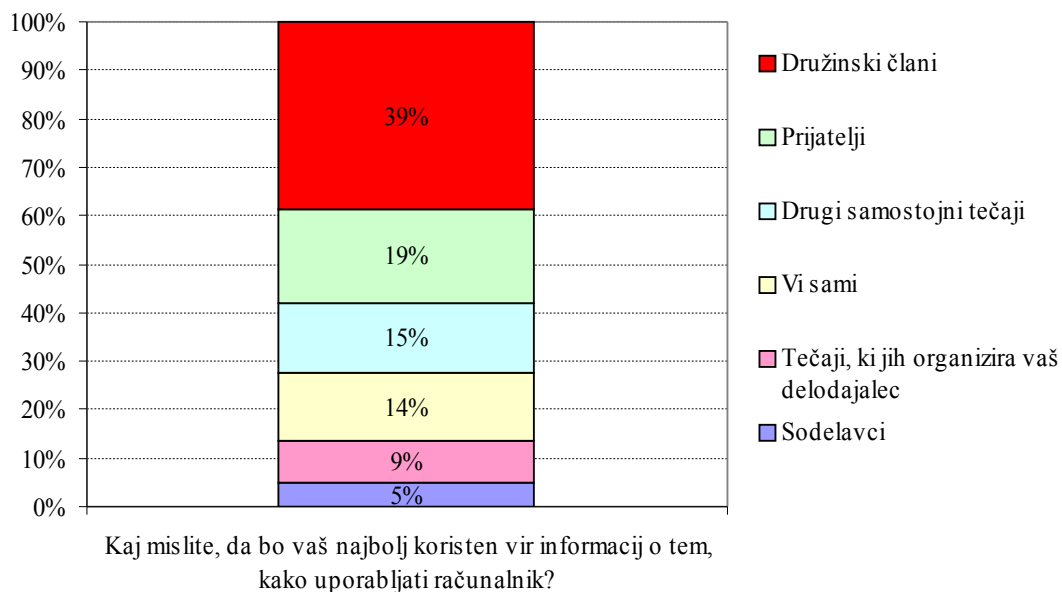
<i>Ali pričakujete, da boste v naslednjih 12 mesecih uporabljali računalnik doma, pri delu, v šoli, pri prijateljih ali znancih, na javnem mestu?</i>	DA		SKUPAJ
	Frekvenca (n)	Delež (%)	Frekvenca (n)
SKUPAJ	51	20	253
SPOL			
moški	40	21	193
Ženski	•8	14	56
STAROST			
do 33 let	((10))	43	23
od 34 do 66 let	37	23	163
od 67 let naprej	•2	3	63
IZOBRAZBA			
nedokončana OŠ	•0	0	31
končana OŠ	((11))	16	69
poklicna šola	(21)	22	94
srednja šola	((12))	28	43
višja in visoka šola	•4	36	11
REGIJA			
Osrednja Slovenija	((10))	17	60
vzhodno štajerska (MB)	((14))	25	55
Savinjska (CE)	•4	13	30
gorenjska	•4	17	24
Goriška	•4	19	21
Obalna	•1	5	19
dolenjska	•5	25	20
Prekmurje	•6	32	19
ZAPOSLOTVENI STATUS			
Zaposlen (pri delodajalcu)	(27)	33	82
obrtnik, samostojni podjetnik	•6	67	9
nezaposlen	•1	7	15
upokojenec	((12))	9	131
vajenec, gospodinja, kmetovalec	•3	27	11
delovno nezmožen - invalid	•0	0	1
TIP NASELJA			
V Ljubljani ali Mariboru	((10))	29	34
drugo mestno naselje	((11))	19	57
primestno naselje	((12))	29	41
vaško naselje	((16))	14	117

6.4 Vir informacij pri uporabi računalnika

Respondenti, ki še niso uporabljali računalnika in v naslednjem letu pričakujejo, da bodo uporabljali računalnik menijo, da bo najbolj koristen vir informacij pri uporabi računalnika: za dve petini (39%) respondentov družinski član, petino (19%) prijatelj, 15% drugi samostojni tečajji in za 14% respondenti sami (samoučenje).

Tabela 55: Najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik¹¹ (december 2002, n=50)

<i>Kaj mislite, da bo vaš najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik?</i>	Frekvenca (n)	Delež (%)
Tečajji, ki jih organizira vaš delodajalec	•4	9
Drugi samostojni tečajji	•7	15
Sodelavci	•2	5
Družinski člani	((19))	39
Prijatelji	((10))	19
Vi sami	•7	14
Skupaj	50	100

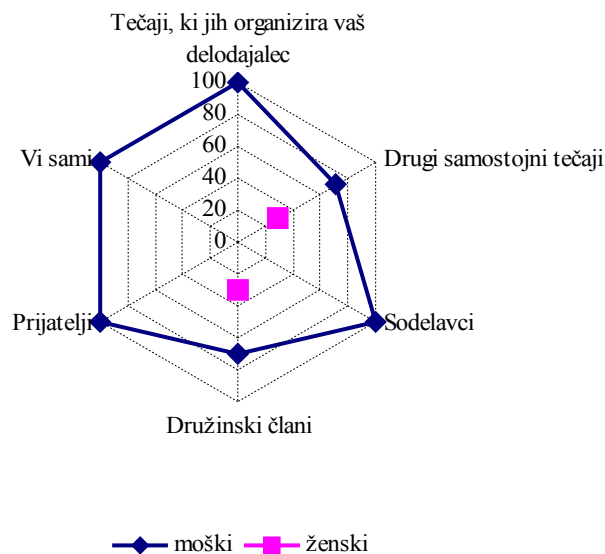
Slika 52: Najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik (december 2002, n=50)

Glede na celotno populacijo 131,040 oseb, ki v naslednjem letu pričakujejo, da bodo uporabljali računalnik, jih 51,106 meni, da so najbolj koristen vir informacij o tem, kako

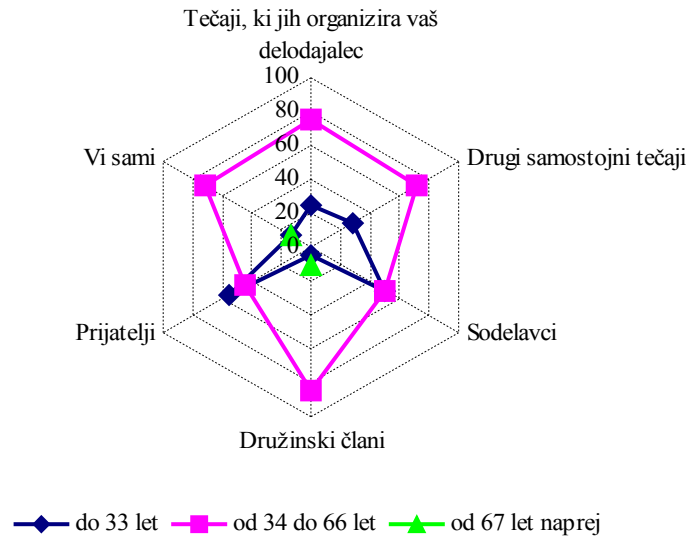
¹¹ *QML vprašanja: »Kaj mislite, da bo vaš najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik? Tečajji, ki jih organizira vaš delodajalec, drugi samostojni tečajji, sodelavci, družinski člani, prijatelji, vi sami, drugo.«*

uporabljati računalnik drugi družinski člani, 24,898 da so prijatelji, 19,656 jih meni, da so to drugi samostojni tečajji, 18,346 jih meni da so to oni sami, 11,794 jih meni, da so to tečajji, ki jih organizira njihov delodajalec, 6,552 pa jih meni da so to sodelavci.

Moški v primerjavi z ženskami v večjem deležu menijo za vse navedene kategorije, da so njihov najbolj koristen vir informacij o tem kako uporabljati računalnik. Medtem ko tisti respondenti v starosti od 34 do 66 let v večjem deležu v primerjavi z drugima starostnima skupinama menijo, da so njihov najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik tečajji, ki jih je organiziral njihov delodajalec, drugi samostojni tečajji, sodelavci, družinski člani in respondenti sami. Prijatelje pa smatrajo kot najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik, mlajši respondenti.

Slika 53: Najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik glede na spol - v deležih (december 2002, n=50)

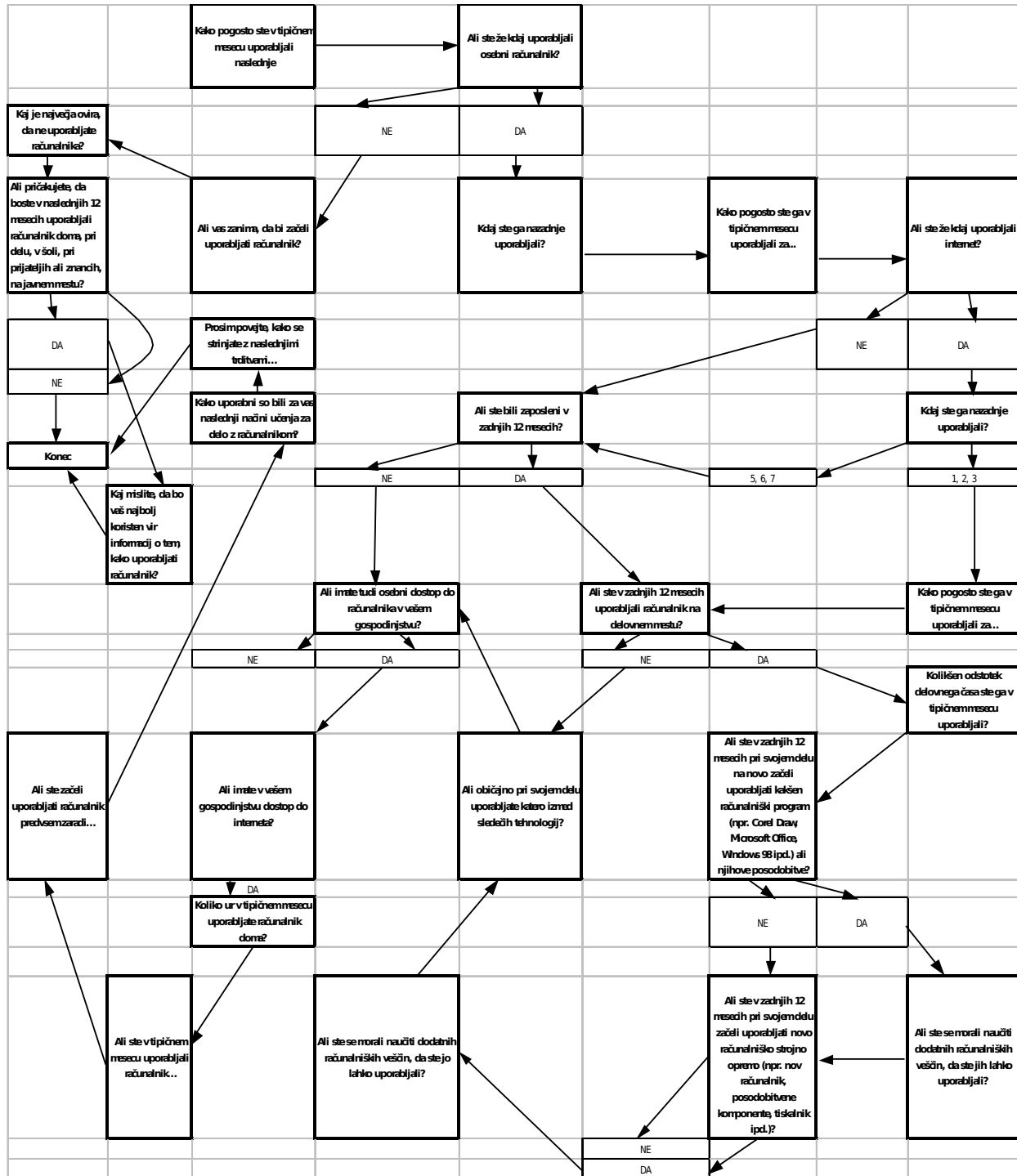
Slika 54: Najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik glede na starost- v deležih (december 2002, n=50)

Tabela 56: Najbolj koristen vir informacij o tem, kako uporabljati računalnik – sociodemografski dejavniki(december 2002, n=50)

	Tečajji, ki jih organizira vaš delodajalec	Drugi samostojni tečajji	Sodelavci	Družinski člani	Prijatelji	Vi sami
	%	%	%	%	%	%
SPOL						
moški	9.6	13.5	5.8	36.5	19.2	15.4
ženski	0.0	33.3	0.0	66.7	0.0	0.0
STAROST						
do 33 let	8.3	25.0	8.3	8.3	41.7	8.3
od 34 do 66 let	9.5	14.3	4.8	45.2	11.9	14.3
od 67 let naprej	0.0	0.0	0.0	75.0	0.0	25.0
IZOBRAZBA						
končana OŠ	0.0	11.1	11.1	33.3	33.3	11.1
poklicna šola	22.7	13.6	4.5	36.4	9.1	13.6
srednja šola	0.0	18.8	6.3	37.5	18.8	18.8
višja in visoka šola	0.0	25.0	0.0	62.5	0.0	12.5
REGIJA						
osrednja Slovenija	0.0	8.3	0.0	50.0	16.7	25.0
vzhodno štajerska (MB)	5.9	11.8	11.8	41.2	17.6	11.8
savinjska (CE)	0.0	16.7	0.0	66.7	16.7	0.0
gorenjska	40.0	0.0	0.0	40.0	0.0	20.0
goriška	0.0	33.3	0.0	33.3	0.0	33.3
obalna	0.0	50.0	0.0	0.0	50.0	0.0
dolenjska	16.7	16.7	0.0	16.7	33.3	16.7
Prekmurje	14.3	28.6	14.3	28.6	14.3	0.0
ZAPOSLOTVENI STATUS						
zaposlen (pri delodajalcu)	16.7	16.7	3.3	36.7	13.3	13.3
lastnik podjetja	0.0	0.0	16.7	16.7	33.3	33.3
obrtnik, samostojni podjetnik	0.0	50.0	0.0	50.0	0.0	0.0
samozaposleni strokovnjaki	0.0	21.4	7.1	50.0	7.1	14.3
svobodni poklici, pogodbeno dela	0.0	0.0	0.0	33.3	66.7	0.0
nezaposlen	0.0	0.0	0.0	66.7	33.3	0.0
upokojenec	16.7	16.7	3.3	36.7	13.3	13.3
vajenec, gospodinja, kmetovalec	0.0	0.0	16.7	16.7	33.3	33.3
TIP NASELJA						
V Ljubljani ali Mariboru	0.0	8.3	0.0	75.0	0.0	16.7
drugo mestno naselje	15.4	23.1	15.4	23.1	15.4	7.7
primestno naselje	7.1	7.1	0.0	35.7	14.3	35.7
vaško naselje	10.5	21.1	5.3	31.6	31.6	0.0

7 Priloga

7.1 Priloga 1 – Potek modula vprašanj o digitalni pismenosti

Slika 55: Potek anketnih vprašanj o digitalni pismenosti (RIS-DECEMBER 2002, n=1752)

7.2 Priloga 2 - Uporabniki interneta in internet v gospodinjstvih

7.2.1 Definicije uporabnikov interneta

Natančno razumevanje definicij je zelo pomembno za razumevanje ocen o številu uporabnikov interneta, saj različne definicije (različni indikatorji oziroma različno postavljena anketna vprašanja) povzročajo znatna razhajanja v oceni deleža uporabnikov interneta. V nadaljevanju so zato podani različni indikatorji uporabe interneta za Slovenijo in njihova primerjava z evropskimi indikatorji informacijske družbe (raziskava *Flash Eurobarometer 125*¹²), na osnovi katerih v okviru projekta RIS sklepamo o deležu uporabnikov interneta v Sloveniji in Evropi.

a) Definicije RIS, oznaka RIS-S, RIS-M

Kot smo že omenili RIS kontinuirano spremlja uporabo interneta v Sloveniji od leta 1996 z naslednjim standardnim vprašanjem, “*Ali uporabljate internet ... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internet storitev?*” Gre za neposredni pristop pri spraševanju o uporabi interneta, ki ga od leta 2002 uporablja tudi družba CATI. Tiste, ki na to vprašanje odgovorijo pritrdilno, se podrobneje vpraša še o pogostosti uporabe interneta, nato pa se na osnovi pogostosti uporabe izloči osebe, ki internet uporabljajo vsaj mesečno (**mesečni uporabniki**) ali pa se upošteva vse uporabnike, ne glede na to, kako pogosto uporabljajo internet (**splošni uporabniki**). Tako imamo lahko splošno in mesečno definicijo uporabnikov interneta, ki jih označujemo z oznako **RIS-S** (splošni) oziroma **RIS-M** (mesečni). Kadar so v poročilu navedene ocene po definiciji RIS, ki izhajajo iz meritev družbe CATI, jih označujemo s **CATI-S** oziroma **CATI-M**. Poudariti velja, da so razlike med njima majhne, na primer 31% vs. 33%.

b) Definicija EUROSTAT, oznake EU-S in EU-M

Ker v nekaterih grafih uporabljamo tudi definicijo Eurostata, si jo oglejmo nekoliko podrobneje, čeprav v tokratni anketi ni bila uporabljena. Junija 2002 je bilo v RIS-ovo telefonsko anketo gospodinjstev vključen tudi sklop vprašanj iz Eurostat-ove raziskave, kjer se je vprašanje o uporabi interneta glasilo: »*Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih v povprečju uporabljali internet (respondent za vsako lokacijo odgovarja posebej), kategorije odgovorov pa so bile: doma, na delovnem mestu, v šoli (ali kjer se izobražujete), s prenosnim računalnikom na poti, z dlančnim računalnikom na poti, z WAP mobilnim telefonom na poti, na drugih lokacijah (knjižnice, cybercafeji, od prijateljev, ipd)?*«¹³. Za

¹² http://europa.eu.int/information_society/eeurope/benchmarking/list/source_data_pdf/report_eb125_en.pdf

¹³ Pri prevajanju iz Eurostat-ove raziskave evropskega statističnega urada je v RIS-ovem sklopu Eurostat-ovih vprašanj glede uporabe interneta prišlo do napake pri kategoriji “na drugih lokacijah”. Respondenti, ki so odgovorili, da so uporabljali internet tudi iz drugih lokacij niso imeli možnosti, da bi natančneje navedli, katere so bile te druge lokacije.

uporabnika interneta velja vsaka oseba, ki je vsaj na eni lokaciji potrdila rabo interneta. Če izločimo tiste, ki na vseh lokacijah uporabljajo internet redkeje kot mesečno, dobimo Eurostatovo mesečno definicijo, ki jo označujemo z **EU-M**, sicer pa govorimo o splošni Eurostatovi definiciji **EU-S**.

c) Definicija FLASH EUROBAROMETER, oznake FEB-S in FEB-M

V okviru evropske raziskave o spremljanju informacijske družbe FLASH EUROBAROMETER 125 je vprašanje o uporabi interneta postavljeno tako, da so vsi respondenti, ki odgovarjajo na vprašanje glede osebne uporabe interneta,¹⁴ za vsako možno lokacijo uporabe interneta vprašani posebej. Za razliko od Eurostatove definicije se ne omenja uporabe v zadnjih treh mesecih, ampak sprašuje za uporabo interneta v tistem trenutku. Gre torej za lokacijsko definicijo uporabnikov interneta, ki je glede na pogostost uporabe spet lahko splošna (označujemo jo z **FEB-S**) oziroma mesečna (**FEB-M**).

Razlike med evropskimi definicijami uporabnikov interneta (EUROSTAT, FLASH EUROBAROMETER) in njihova primerjava z definicijami, ki se uporabljajo v Sloveniji (RIS, CATI, SJM) so podrobneje obravnavane v poročilu *RIS 2002 Gospodinjstva: Primerjava Slovenija – EU* (<http://www.ris.org/publikacije/sieu.html>).

d) Definicija Adult Literacy and Lifeskills Survey, oznake RIS-ALL-S, RIS-ALL-M

V decembrski RIS-ovi anketi gospodinjstev je bil vključen tudi sklop vprašanj iz mednarodne raziskave Adult Literacy and Lifeskills Survey, kjer je uporaba interneta merjena na nekoliko drugačen način. Vprašanje v tem primeru se je glasilo: *Ali ste že kdaj uporabljali internet?*¹⁵. Pri tej definiciji gre torej za uporabnike, ki so kadarkoli v preteklosti uporabljali internet. Če so na to vprašanje odgovorili pritrdilno, pa so dobili še podrobnejše vprašanje o tem, *“kdaj so ga uporabljali nazadnje?”* (možni odgovori: v tem tednu, v tem mesecu, 1 do 3 mesece nazaj, 4 do 6 mesecev nazaj, 7 do 12 mesecev nazaj, več kot eno leto nazaj). Na osnovi tega, kdaj so ga uporabljali nazadnje, ločimo uporabnike interneta po tej definiciji na mesečne (nazadnje so uporabljali internet v tem mesecu ali pogosteje) in jih označujemo z **RIS-ALL-M**, oziroma vse uporabnike interneta, ki so kadarkoli uporabljali internet in jih označujemo z **RIS-ALL-S**.

¹⁴ „The following questions refer to your personal use of the internet. Do you personally use the internet (respondent za vsako lokacijo odgovarja posebej). Kategorije odgovorov: at home, at work, at school, college, university, from a public access point (library, City Hall, etc.), in a cybercafe, at a friend's, an acquaintance's, a relative's place, on the move from laptop, on the move handheld/pocket, on the move mobile phone, elsewhere?”

¹⁵ *Have you ever used the internet? (Yes, No, Don't know, Refused) When was the last time you used the internet? (In the past week, In the past month, 1 to 6 month ago, 7 to 12 month ago, More than a year ago, Don't know, Refused).*

e) SIBIS

SIBIS-ova raziskava loči med *rednimi* in *občasnimi* internetnimi uporabniki. In sicer so prvi definirani na osnovi vprašanja »Ali ste v zadnjih tednih vsaj enkrat uporabljali internet doma, v šoli, v službi ali kjerkoli drugje?¹⁶«. Po tej definiciji gre torej za uporabnike, ki so internet uporabljali v zadnjih 4 tednih. Občasni internetni uporabniki pa so definirani na osnovi vprašanja »Ali ste uporabljali internet vsaj enkrat v zadnjih 12 mesecih?¹⁷«. Gre torej za internetne uporabnike, ki so slednjega uporabljali v zadnjem letu.

Opozoriti torej velja na znatne metodološke razlike v pogledu definicije uporabnikov interneta. Posebej neugodno je, da se med seboj razlikujejo celo v evropskem okviru uveljavljene definicije uporabnikov interneta (Eurostata in Flash Eurobarometer), kar še dodatno otežuje primerjave. Poleg različnih definicij uporabnikov je pri ocenjevanju deleža uporabnikov interneta pomembna tudi starostna skupina, na osnovi katere sklepamo o uporabi interneta za celotno populacijo. V različnih raziskavah se namreč anketira različne starostne skupine, na njihovi osnovi pa se nato preračuna delež uporabnikov v celotni populaciji (glej poročilo *Primerjava SI:EU junij 2002, RIS2002/1*). Različni deleži uporabnikov interneta so torej predvsem posledica različno postavljenega anketnega vprašanja (**definicija**), pogostosti uporabe interneta (**tip uporabnika**) in starostne skupine, na osnovi katere sklepamo o deležu uporabnikov (**starostna skupina vzorca**).

Če upoštevamo zgolj mesečne uporabnike interneta (po katerikoli definiciji), so deleži nekoliko nižji, kot pa če upoštevamo vse, splošne uporabnike interneta, ne glede na pogostost uporabe.

Razlike v deležih so tudi posledica razlik v starostni strukturi vzorca, ki ga anketiramo: v raziskavah EU so podatki praviloma navedeni za deleže v populaciji 15 let in več, medtem ko nekatere ocene projekta RIS upoštevajo le uporabnike v starosti 12-65 let (sicer v raziskavi ALL od 10 do 75 let). Pri tem gre v populaciji 12-65 let pričakovati večji delež uporabnikov kot v populaciji 15 let in več. Seveda pa je vedno mogoče izvesti ustrezen preračun od populacije 12-65 na populacijo 10-75 oziroma 15 let in več. Odstotki uporabnikov interneta v populaciji od 10 do 75 let so približno taki kot v celotni populaciji.

Na osnovi tega gre v Sloveniji – če vzamemo definicije RIS – v primerjavi z EU na eni strani za nižjo oceno deleža uporabnikov interneta, po drugi strani pa lahko tudi za višjo oceno deleža, če je ta osnovan zgolj na starostni skupini od 12 do 65 let.

V splošnem se izkaže, da če sprašujemo za vsako lokacijo posebej, ali je tam anketiranec uporabljal internet, dobimo več pritrdilnih odgovorov, kot če vprašamo samo enkrat, na splošno, »ali uporabljate internet?«, in so zato deleži uporabnikov interneta po definicijah Eurostat in Flash Eurobarometer nekoliko višji. Neposredna primerjava izvedena v aprilu 2003, ko so bili isti respondenti vprašani o uporabi interneta na oba načina, je pokazala, da razlika med Eurobarometrovo definicijo FEB-S in RISovo definicijo RIS-S, znaša približno 5% uporabnikov v populaciji 15 let in več.

¹⁶ Have you used the Internet at least once in the last four weeks, at home, at school or work or at any other place? (Yes, No, Don't know)

¹⁷ Have you used it in the last 12 months at least once? (Yes, No, Don't know)

V nadaljevanju prikazujemo deleže uporabnikov interneta po različnih definicijah in primerjave med Slovenijo in EU. Da bi bila primerjava med Slovenijo in EU mogoča, smo nekatere deleže uporabnikov interneta smiselno priredili splošnim oziroma mesečnim uporabnikom interneta, prav tako pa smo konsistentno ocenili deleže uporabnikov interneta po različnih starostnih kategorijah.

7.2.2 Deleži uporabnikov interneta - trendi

V naslednjih dveh tabelah so prikazani razpoložljivi RISovi podatki o deležu uporabnikov interneta za obdobje zadnjih 15 mesecev, od decembra 2001 do aprila 2003. Do decembra 2001 pa so za Slovenijo na voljo samo podatki o deležu uporabnikov po definiciji RIS, ki v primerjavi z mednarodnimi definicijami (FEB, EU) kažejo na nižji delež uporabnikov interneta in niso neposredno primerljivi z evropskim povprečjem.

O evropskem povprečju deleža uporabnikov interneta (definicija FEB-S) za april 2003 žal še nimamo podatkov, vendar pa lahko na osnovi zadnjega podatka (53% splošnih uporabnikov v populaciji nad 15 let iz decembra 2002) in enakomerne rasti za 2 odstotni točki na polletje vse od leta 2000 sklepamo, da se povprečje uporabnikov interneta v EU v aprilu 2003 giblje okoli 55 % populacije nad 15 let. Podatki o deležu uporabnikov za Slovenijo pa so različni, odvisno katero definicijo uporabnikov interneta gledamo.

Tabela 57: Delež uporabnikov interneta v populaciji nad 15 let

	December 2001	Junij 2002	December 2002	April 2002
Slovenia (RIS-S)	33%	28%	-	
Slovenia (CATI-S)	33%	31%	32%	37%
Slovenia (CATI-M)				36%
Slovenia (ES-S)	-	35%	-	
Slovenia (FEB-S)	-	-	45%	42%
EU (FEB-S)	48%	51%	53%	54%*

*ocena

Tabela 58: Delež uporabnikov interneta v celotni populaciji (brez uporabnikov pod 15 let)

	December 2001	Junij 2002	December 2002	April 2002
Slovenia (RIS-S)	26%	23%	-	
Slovenia (CATI-S)	26%	26%	27%	31%
Slovenia (CATI-M)				30%
Slovenia (ES-S)	-	29%		
Slovenia (FEB-S)	-	-	38%	35%
Slovenia (RIS-ALL-S)	-	-	38%	
Slovenia (RIS-ALL-M)	-	-	34%	
EU (FEB-S)	41%	44%	45,5%	47%*

*ocena

V juniju 2002 se je izkazalo, da je ocena po definiciji RIS-S in meritvah družbe CATI za 4 odstotne točke nižja od ocene po definiciji EU-S. Ocena po definiciji RIS-S v meritvah RISa je še nekoliko nižja od ocene družbe CATI (za 7 odstotnih točk od ocene EU-S in 3

odstotne točke od ocene družbe CATI), vendar pa razlika po meritvah RISa in družbe CATI ni statistično značilna.

Še nekoliko večja razlika v deležu splošnih uporabnikov interneta pa se kaže med definicijami RIS-S po meritvah družbe CATI (32%) in evropsko lokacijsko definicijo FEB-S (46%) iz decembra 2002, in sicer kar za 13 odstotnih točk. Zadnji podatki iz aprila 2003, ko sta bila deleža uporabnikov interneta po obeh definicijah (RIS in FEB) merjena na istem vzorcu, vendarle kažejo, da je razlika med RISovo in Evropsko definicijo uporabnikov interneta nekoliko manjša, saj aprila znaša le 5 odstotnih točk, kar pa je v določeni meri tudi posledica metodologije merjenja, saj so isti respondenti dobili najprej vprašanje RIS in nato pa še vprašanje FEB, kar je vzrok večji konsistentnosti v odgovorih respondentov (glej shemo v metodologiji).

Da bi pokazali na razmerje med splošnimi in mesečnimi uporabniki interneta, je v zgornjih tabelah vključena tudi ocena deleža mesečnih uporabnikov. Po podatkih CATI iz aprila 2003 razlika med mesečnimi in splošnimi uporabniki znaša samo še 1 odstotno točko vseh uporabnikov. Ker je v preteklosti veljalo, da je delež mesečnih uporabnikov po vseh definicijah za 2 do 3 odstotne točke manjši od deleža splošnih uporabnikov interneta, lahko sklepamo da uporaba interneta med osebami, ki se opredelijo za uporabnike, postaja vedno bolj pogosta.

Ob primerjavi Slovenije z Evropo se po zadnjih podatkih iz aprila 2003 po eni strani kaže, da Slovenija zmanjšuje zaostanek za EU. Upoštevač definicijo RIS, ki sicer ni neposredno primerljiva z evropskimi podatki, je v zadnjih 6 mesecih delež uporabnikov interneta v Sloveniji statistično značilno narasel (za 5 odstotnih točk). Iz značilno ustaljene in počasne rasti uporabnikov interneta v Evropi pa takega porasta v tem obdobju ne gre pričakovati. Po drugi strani pa upoštevač evropsko definicijo uporabnikov FEB, ki je neposredno primerljiva s podatki za EU, ugotovimo, da delež uporabnikov v Sloveniji od decembra ostaja nespremenjen in Slovenija ni zmanjšala zaostanka za Evropo, ter še vedno zaostaja za dobrih 10 odstotnih točk uporabnikov interneta v populaciji 15 let in več (SLO:42% - EU:54%). Še več, kaže se celo upadanje. Nakazan upad deleža uporabnikov po definiciji FEB v aprilu 2003 sicer ni statistično značilen in je najverjetneje posledica metodoloških posebnosti v aprilskih meritvah, predvsem vrstnega reda vprašanj v anketi, saj so respondenti najprej dobili vprašanje o rabi interneta po RISovi definiciji in šele nato po evropski definiciji (glej shemo v poglavju metodologija), v decembru pa so dobili samo vprašanje FEB brez predhodnega »spominjanja« na uporabo interneta z vprašanjem RIS. Ker je po RISovi definiciji delež uporabnikov praviloma manjši (npr. decembra 2002 je razlika znašala 10 odstotnih točk) in so nanj respondenti odgovarjali najprej, je to lahko vzrok tudi manjšemu deležu po vprašanju FEB, na katerega so odgovarjali respondenti za RISovim vprašanjem.

Pri deležu uporabnikov interneta tako obstajajo določena razhajanja med mednarodnimi definicijami in definicijo RISa, ki pa bi bile lahko pojasnjene samo, če bi bila mogoča popolna rekonstrukcija trenda rasti uporabnikov Interneta v Sloveniji od leta 1996 iz RISove definicije na evropske definicije. Taka rekonstrukcija bo mogoča šele, ko bodo na voljo manjkajoči podatki (npr. delež uporabnikov v EU za 2003 po definiciji FEB) in pa nekaj daljša časovna vrsta o deležu uporabnikov po evropskih definicijah za Slovenijo.

V naslednji tabeli so povzete vse razpoložljive in primerljive ocene deležev z absolutnimi številkami uporabnikov interneta in oceno natančnosti podatkov, za obdobje zadnjih 18 mesecev. Naj še enkrat poudarimo, da se deleži nanašajo na starostno skupino 15 let in več, ki jo uporabljajo za primerjave v državah EU.

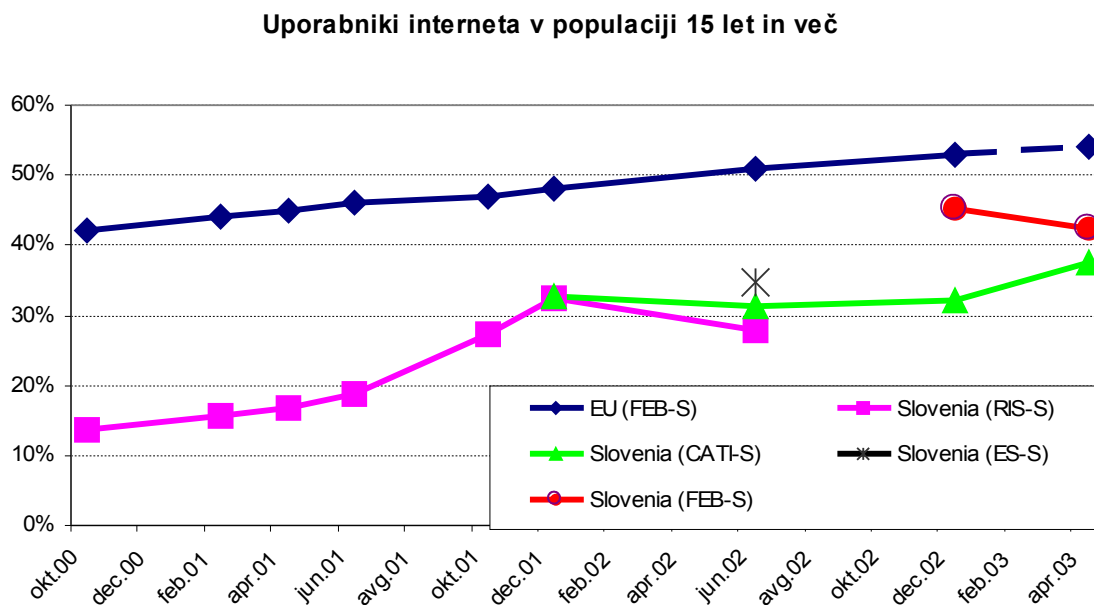
Tabela 59: Ocene števila splošnih uporabnikov v populaciji nad 15 let

	Delež v populaciji nad 15 let	95% interval zaupanja	Ocena števila splošnih uporabnikov	Napaka ocene
Slovenia (CATI-S) - april 2003	37%	± 2%	599,618	± 14083
Slovenia (FEB-S) - april 2003	42%	± 3%	680,648	± 20754
Slovenija (RIS-S) - junij 2002	28%	± 2%	453,765	± 34,301
Slovenija (CATI-S) - december 2002	32%	± 2%	518,589	± 35,637
Slovenija (ES-S) - junij 2002	35%	± 2%	567,207	± 39,916
Slovenija (FEB-S) - december 2002	45%	± 3%	729,266	± 49,180
Slovenija (RIS-ALL-S) - december 2002	46%	± 4%	745,471	± 62,085
Slovenija (RIS-ALL-M) - december 2002	41%	± 4%	664,442	± 61,267
EU (FEB-S) - december 2002	53%	± 0,3%	167,278,600	±1,810,161
EU (FEB-S) - junij 2002	51%	± 0,3%	160,966,200	±1,813,066

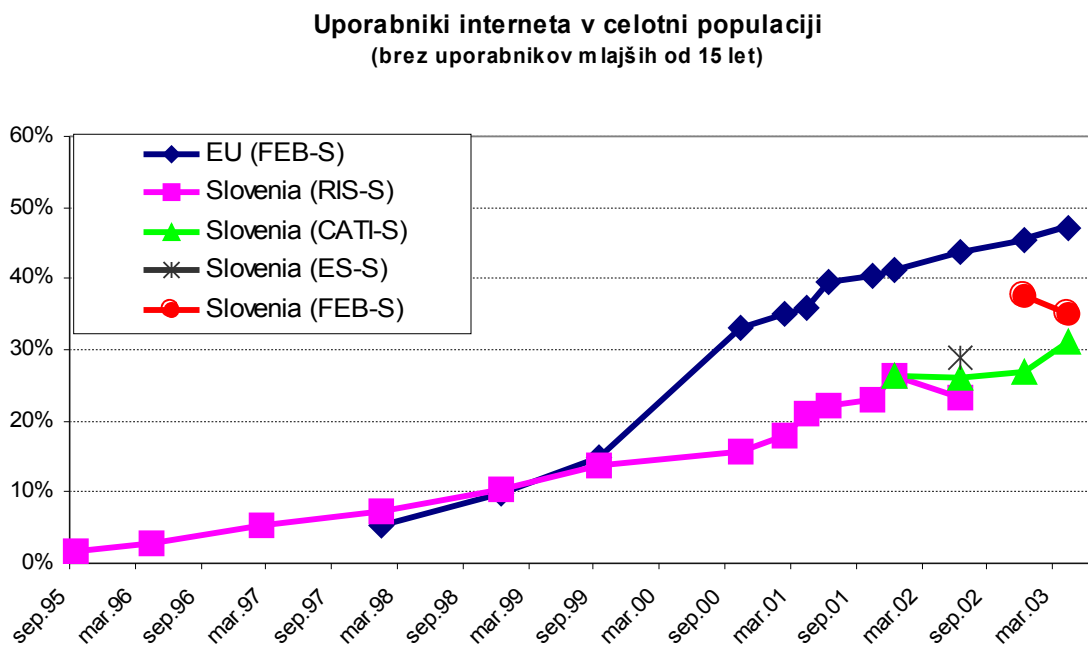
Po podatkih iz aprila 2003 je v populaciji 15 let in več (po RISovi definiciji) pri 5% tveganju intervalna ocena med 585,000 in 615,000 uporabnikov interneta. Po evropski definiciji (FEB-S) pa je število uporabnikov v tej populaciji še za 5 odstotnih točk višje in znaša med 660,000 in 700,000 splošnih uporabnikov interneta. Po podatkih iz decembra 2002 pa je v isti populaciji v Evropi (po FEB-S definiciji) 53% uporabnikov interneta, kar znaša absolutno od 165 do 169 milijonov uporabnikov. Ocene veljajo ob upoštevanju dejstva, da ima Slovenija 2 milijona prebivalcev, EU15 pa 367 milijonov prebivalcev¹⁸.

¹⁸ Eurostat, januar 2001.

Spodaj pa so trendi deležev uporabnikov interneta prikazani še grafično.

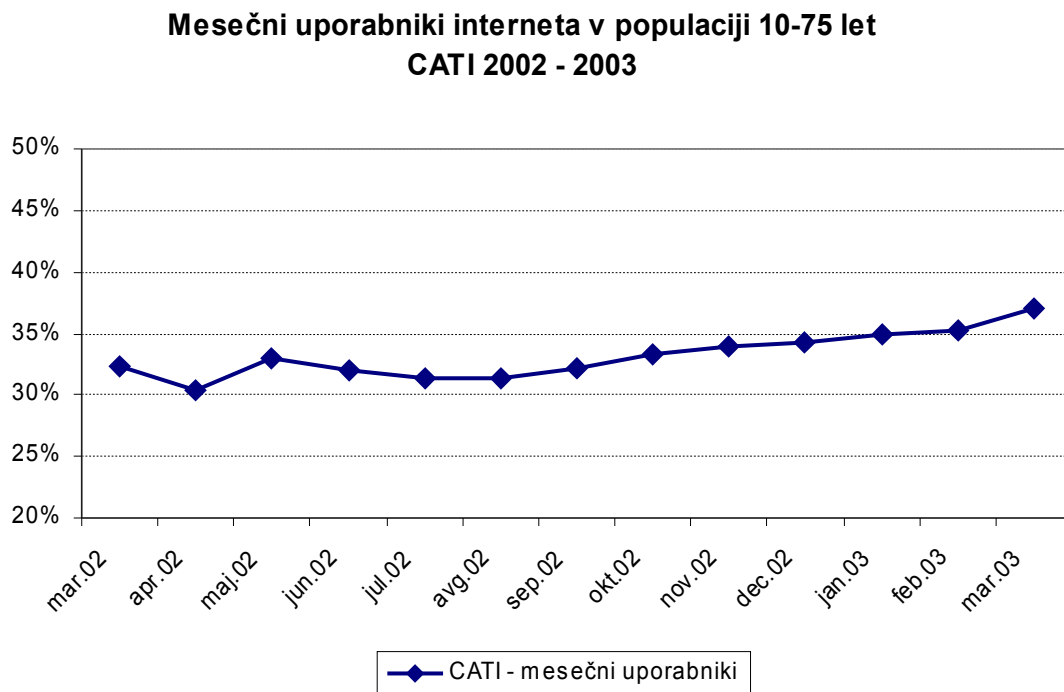

Slika 56: Uporabniki interneta v populaciji 15 let in več, primerjava SLO – EU (2000 – 2003)

Slika 57: Uporabniki interneta v celotni populaciji (brez uporabnikov mlajših od 15 let) Si- U (1996 – 2003)

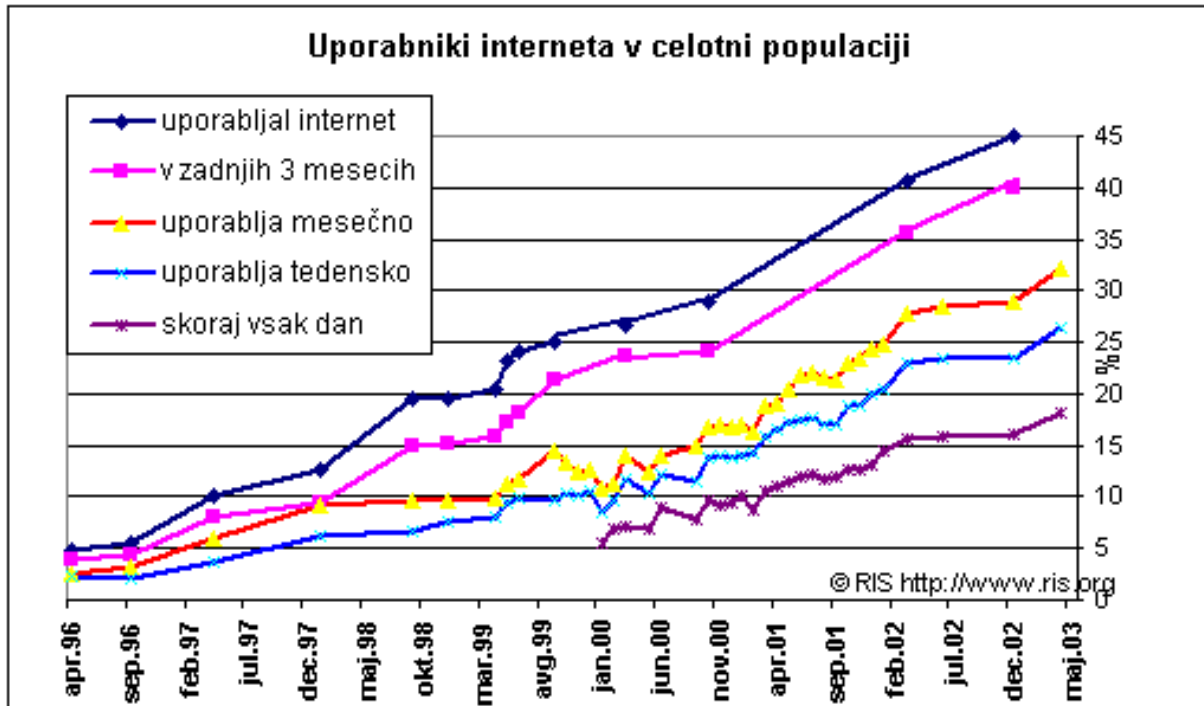
Na spodnji sliki pa je z dovoljenjem družbe CATI prikazan trend rasti deleža mesečnih uporabnikov interneta in po meritvah družbe CATI, kjer se uporablja definicija RIS-M.

Slika 58: Mesečni uporabniki interneta v populaciji od 10 – 75 let, CATI (2002 – 2003)

Na osnovi trenda družbe CATI razberemo, da je od marca do septembra 2002 delež uporabnikov stagniral, nato se je začel počasi dvigovati, na začetku leta 2003 pa je rast bolj živahna, kar se ujema tudi z drugimi meritvami in podatki predstavljenimi na prejšnjih slikah. V vsakem primeru pa se pri širjenju interneta očitno nahajamo v fazi povsem upočasnjene letne rasti, ki znaša zgolj 10-15 odstotnih točk letno.

Da je bila skoraj enoletna stagnacija 2002/2002 preseževa šele v obdobju december 2002-april 2003, potrjuje tudi klasični RIS graf, kjer je prikazana rast deleža uporabnikov interneta v celotni populaciji glede na pogostost uporabe interneta, za obdobje od aprila 1996 do maja 2003. Deleži so v tem primeru osnovani na populaciji nad 10 let. Naj spomnimo, da gre za RISovo definicijo uporabnikov interneta, ki v primerjavi z evropsko definicijo delež uporabnikov interneta podcenjuje za najmanj 5 odstotnih točk.

Slika 59: Uporabniki interneta v celotni populaciji glede na pogostost uporabe Interneta, RIS, 1996 – 2003

Standardna definicija projekta RIS, kjer se upoštevajo vsi uporabniki v starosti 10 in več (in ne le nad 15 let) in kjer se upoštevajo le mesečni uporabniki, kaže da je v Sloveniji teh 642,000, tedenskih uporabnikov je 528,000, in dnevnih (vsak dan ali skoraj vsak dan) pa 362,000. O vsaj eni uporabi interneta pa po teh podatkih poroča že 900,000 oseb.

7.3 Priloga 3 – Timsko delo

Na prvo vprašanje o timskem delu je odgovarjalo 19 respondentov.

Tabela 60: Timskemu delu bi morali posvetiti več pozornosti na delovnem mestu (december 2002, n=19)

<i>Timskemu delu bi morali posvetiti več pozornosti na delovnem mestu</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	1	5.3
2	1	5.3
nit, niti	3	15.8
4	8	42.1
močno se strinjam	6	31.6
skupaj	19	100.0
povprečna ocena	3.89	

Tabela 61: Timi sprejemajo boljše odločitve kot posamezniki (december 2002, n=19)

<i>Timi sprejemajo boljše odločitve kot posamezniki</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	0	0
nit, niti	4	21.1
4	9	47.4
močno se strinjam	6	31.6
skupaj	19	100.0
povprečna ocena	4.11	

Tabela 62: Če bi imel na izbiro, bi raje delal sam kot v timu (december 2002, n=19)

<i>Če bi imel na izbiro, bi raje delal sam kot v timu</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	6	31.6
2	8	42.1
nit, niti	2	10.5
4	2	10.5
močno se strinjam	1	5.3
skupaj	19	100.0
povprečna ocena	2.16	

Tabela 63: Nemogoče je delovati v današnjem času, če ne deluješ dobro v timu (december 2002, n=19)

<i>Nemogoče je delovati v današnjem času, če ne deluješ dobro v timu</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	1	5.3
ni, ni	8	42.1
4	6	31.6
močno se strinjam	4	21.1
skupaj	19	100.0
povprečna ocena	3.68	

Tabela 64: Raje sodelujem v dejavnostih, ki potekajo timsko (december 2002, n=19)

Raje sodelujem v dejavnostih, ki potekajo timsko	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	1	5.3
2	2	10.5
ni, ni	3	15.8
4	9	47.4
močno se strinjam	4	21.1
skupaj	19	100.0
povprečna ocena	3.68	

Tabela 65: Timi so vedno bolj uspešni kot posamezniki (december 2002, n=19)

Timi so vedno bolj uspešni kot posamezniki	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	1	5.3
2	0	0
ni, ni	6	31.6
4	6	31.6
močno se strinjam	6	31.6
skupaj	19	100.0
povprečna ocena	3.84	

Tabela 66: Vsakega bi morali usposobiti, da bi dobro deloval v timu (december 2002, n=19)

<i>Vsakega bi morali usposobiti, da bi dobro deloval v timu</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	2	10.5
ni, ni	5	26.3
4	5	26.3
močno se strinjam	7	36.8
skupaj	19	100.0
povprečna ocena	3.89	

Tabela 67: Timsko delo 1 - sociodemografski dejavniki (december 2002, n=19) (večja vrednost v tabeli pomeni večje strinjanje s trditvijo)

	<i>Timskemu delu bi morali posvetiti več pozornosti na delovnem mestu</i>	<i>Timi sprejemajo boljše odločitve kot posamezniki</i>	<i>Če bi imel na izbiro, bi raje delal sam kot v timu</i>	<i>Nemogoče je delovati v današnjem času, če ne deluješ dobro v timu</i>	<i>Raje sodelujem v dejavnostih, ki potekajo timsko</i>	<i>Timi so vedno bolj uspešni kot posamezniki</i>	<i>Vsakega bi morali usposobiti, da bi dobro deloval v timu</i>
SPOL							
moški	3.89	4.11	2.06	3.72	3.67	3.89	3.83
ženski	4.00	4.00	4.00	3.00	4.00	3.00	5.00
STAROST							
do 33 let	4.43	4.00	1.71	3.71	3.86	4.00	4.00
od 34 do 66 let	3.58	4.17	2.42	3.67	3.58	3.75	3.83
IZOBRAZBA							
končana OŠ	3.00	3.50	1.00	3.00	2.50	2.50	3.00
poklicna šola	4.25	4.50	1.75	4.75	4.25	4.50	4.25
srednja šola	4.00	4.20	3.20	3.20	4.20	3.80	4.20
višja in visoka šola	3.83	4.17	2.17	3.50	3.50	4.00	3.50
REGIJA							
osrednja Slovenija	4.00	4.00	3.00	3.50	4.00	3.75	3.75
vzhodno štajerska (MB)	5.00	5.00	1.00	5.00	5.00	5.00	5.00
savinjska (CE)	1.00	3.00	1.00	3.00	1.00	1.00	2.00
gorenjska	3.50	4.50	2.25	4.25	3.75	4.00	4.00
goriška	4.00	3.67	2.67	3.00	3.33	3.67	3.67
obalna	5.00	3.50	2.00	3.00	3.50	4.00	3.50
dolenjska	4.00	4.50	1.50	4.00	3.50	4.50	5.00
Prekmurje	4.00	4.50	1.50	4.00	4.50	4.00	4.00
ZAPOSLOTVENI STATUS							
zaposlen (pri delodajalcu)	3.88	4.18	2.24	3.65	3.76	3.88	3.82
osnovnošolec, dijak, študent	4.00	3.50	1.50	4.00	3.00	3.50	4.50
TIP NASELJA							
V Ljubljani ali Mariboru	4.00	4.00	3.00	3.00	4.00	4.00	4.00
drugo mestno naselje	4.50	5.00	1.50	4.50	4.50	5.00	5.00
primestno naselje	4.25	4.00	2.25	3.50	4.00	3.75	4.00
vaško naselje	3.67	4.00	2.17	3.67	3.42	3.67	3.67

Na drugo vprašanje o timskem delu je odgovarjalo 12 respondentov.

Tabela 68: Raje delam v timih, v katerih posamezniki samostojno opravljajo naloge kot pa da delajo skupaj (december 2002, n=11)

<i>Raje delam v timih, v katerih posamezniki samostojno opravljajo naloge kot pa da delajo skupaj</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	0	0
niti, niti	3	27.3
4	6	54.5
močno se strinjam	2	18.2
skupaj	11	100.0
povprečna ocena	3.91	

Tabela 69: Kot član tima delam bolj učinkovito (december 2002, n=12)

<i>Kot član tima delam bolj učinkovito</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	1	8.3
2	0	0
niti, niti	4	33.3
4	4	33.3
močno se strinjam	3	25.0
skupaj	12	100.0
povprečna ocena	3.67	

Tabela 70: Delo v produktivnem timu mi je v zadovoljstvo (december 2002, n=12)

<i>Delo v produktivnem timu mi je v zadovoljstvo</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	0	0
niti, niti	3	25.0
4	6	50.0
močno se strinjam	3	25.0
skupaj	12	100.0
povprečna ocena	4.00	

Tabela 71: Sposobnost delati v timu je ena od najbolj pomembnih veščin v življenju (december 2002, n=12)

<i>Sposobnost delati v timu je ena od najbolj pomembnih veščin v življenju</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	0	0
niti, niti	4	33.3
4	3	25.0
močno se strinjam	5	41.7
skupaj	12	100.0
povprečna ocena	4.08	

Tabela 72: Raje sem nagrajen za svoje tujsko delo kot za svoje individualno delo (december 2002, n=12)

<i>Raje sem nagrajen za svoje tujsko delo kot za svoje individualno delo</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	0	0
niti, niti	5	41.7
4	4	33.3
močno se strinjam	3	25.0
skupaj	12	100.0
povprečna ocena	3.83	

Tabela 73: Ljudje, ki imajo razvite veščine za timsko delo so pogosteje uspešnejši (december 2002, n=12)

<i>Ljudje, ki imajo razvite veščine za timsko delo so pogosteje uspešnejši</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	0	0
niti, niti	5	41.7
4	2	16.7
močno se strinjam	5	41.7
skupaj	12	100.0
povprečna ocena	4.00	

Tabela 74: Timi načrtujejo boje kot posamezniki (december 2002, n=12)

<i>Timi načrtujejo boje kot posamezniki</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	0	0
2	0	0
niti, niti	2	16.7
4	4	33.3
močno se strinjam	6	50.0
skupaj	12	100.0
povprečna ocena	4.33	

Tabela 75: Raje delam v timu kot sam (december 2002, n=12)

<i>Raje delam v timu kot sam</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
močno se ne strinjam	1	8.3
2	0	0
ni, ni	4	33.3
4	3	25.0
močno se strinjam	4	33.3
skupaj	12	100.0
povprečna ocena	3.75	

Tabela 76: Timsko delo 2 - sociodemografski dejavniki (december 2002, n=12) (večja vrednost v tabeli pomeni večje strinjanje s trditvijo)

	<i>Raje delam v timih, v katerih posamezniki samostojno opravljajo naloge kot pa da delajo skupaj</i>	<i>Kot član tima delam bolj učinkovito</i>	<i>Delo v produktivnem timu mi je v zadovoljstvo</i>	<i>Sposobnost delati v timu je ena od najbolj pomembnih veščin v življenju</i>	<i>Raje sem nagrajen za svoje timsko delo kot za svoje individualno delo</i>	<i>Ljudje, ki imajo razvite veščine za timsko delo so pogosteje uspešnejši</i>	<i>Timi načrtujejo boje kot posamezniki</i>	<i>Raje delam v timu kot sam</i>
SPOL								
moški	3.78	3.50	4.00	4.00	3.80	3.80	4.20	3.90
ženski	4.50	4.50	4.00	4.50	4.00	5.00	5.00	3.00
STAROST								
do 33 let	4.00	5.00	5.00	5.00	4.00	5.00	5.00	5.00
od 34 do 66 let	3.90	3.55	3.91	4.00	3.82	3.91	4.27	3.64
IZOBRAZBA								
poklicna šola	3.67	4.33	4.00	4.00	4.33	3.67	4.33	4.00
srednja šola	3.75	3.60	4.20	3.60	3.40	3.60	4.00	3.60
višja in visoka šola	4.25	3.25	3.75	4.75	4.00	4.75	4.75	3.75
REGIJA								
osrednja Slovenija	3.75	3.50	3.50	4.25	3.25	3.75	4.50	3.25
vzhodno štajerska (MB)	4.00	4.33	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.33
savinjska (CE)		3.00	4.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
gorenjska	4.33	3.00	4.33	4.00	4.33	4.33	4.67	4.33
dolenjska	3.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	3.00
ZAPOSLOTVENI STATUS								
zaposlen (pri delodajalcu)	4.00	3.75	4.13	4.13	4.00	4.25	4.50	3.63
nezaposlen	0	3.00	4.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
upokojenec	3.67	3.67	3.67	4.33	3.67	3.67	4.33	4.33
TIP NASELJA								
V Ljubljani ali Mariboru	3.67	4.00	3.67	5.00	3.33	4.67	4.67	3.33
drugo mestno naselje	4.20	3.20	4.20	3.80	4.00	3.80	4.60	4.20
vaško naselje	3.67	4.00	4.00	3.75	4.00	3.75	3.75	3.50

KAZALO TABEL IN SLIK

TABELA 1: MOBILNI TELEFON, KALKULATOR, FAX, FIKSNI TELEFON, BANKOMAT (DECEMBER 2002, N=677).....	10
TABELA 2: MOBILNI TELEFON, KALKULATOR, FAX, FIKSNI TELEFON, BANKOMAT – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=677).....	13
TABELA 3: UPORABA OSEBNEGA RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=677).....	15
TABELA 4: UPORABA OSEBNEGA RAČUNALNIKA – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=677).....	16
TABELA 5: ZADNJA UPORABA RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=424).....	18
TABELA 6: ZADNJA UPORABA RAČUNALNIKA – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=424).....	19
TABELA 7: NAMENI UPORABE OSEBNEGA RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=422).....	20
TABELA 8: NAMENI UPORABE OSEBNEGA RAČUNALNIKA – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI – DELEŽI (DECEMBER 2002, N=422) (VEČJI DELEŽ V TABELI POMENI VEČJO POGOSTOST UPORABE).....	22
TABELA 9: UPORABA INTERNETA (DECEMBER 2002, N=419).....	25
TABELA 10: UPORABA INTERNETA (»ŽE UPORABLJAL«) MED UPORABNIKI OSEBNEGA RAČUNALNIKA– SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=419).....	27
TABELA 11: ZADNJA UPORABA INTERNETA OSEBAMI, KI SO ŽE UPORABLJALE INTERNET (DECEMBER 2002, N=320).....	28
TABELA 12: ZADNJA UPORABA INTERNETA – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI – DELEŽI UPORABE (DECEMBER 2002, N=320) (VEČJI DELEŽ V TABELI POMENI VEČJO POGOSTOST UPORABE INTERNETA V ZADNJEM TEDNU).....	29
TABELA 13: NAMEN UPORABE INTERNETA V TIPIČNEM MESECU (DECEMBER, N=309).....	31
TABELA 14: NAMEN UPORABE INTERNETA V TIPIČNEM MESECU MED UPORABNIKI INTERNETA, KI SO SLEDNJEGA UPORABLJALI V ZADNJIH TREH MESECIH – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI – DELEŽI VSAJ OBČASNE UPORABE (DECEMBER 2002, N=328) – 1. DEL (VEČJI DELEŽ V TABELI POMENI VEČJO POGOSTOST UPORABE INTERNETA ZA...).....	33

TABELA 15: NAMEN UPORABE INTERNETA V TIPIČNEM MESECU MED UPORABNIKI INTERNETA, KI SO SLEDNJEGA UPORABLJALI V ZADNJIH TREH MESECIH – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI – DELEŽI VSAJ OBČASNE UPORABE (DECEMBER 2002, N=309) – 2. DEL (VEČJI DELEŽ V TABELI POMENI VEČJO POGOSTOST UPORABE INTERNETA ZA...)	34
TABELA 16: UPORABA RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU MED DELAVNO AKTIVNIMI (DECEMBER 2002, N=345)	38
TABELA 17: UPORABA RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=345)	41
TABELA 18: POGOSTOST UPORABE RAČUNALNIKA V TIPIČNEM MESECU MED DELAVNO AKTIVNIMI, KI NA DELOVNEM MESTU UPORABLJAJO RAČUNALNIK (DECEMBER 2002, N=255)	42
TABELA 19: ODSOTOTEK MESEČNE UPORABE RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=255)	45
TABELA 20: UPORABA NOVEGA RAČUNALNIŠKEGA PROGRAMA ALI NJEGOVE POSODOBITVE PRI SVOJEM DELU MED UPORABNIKI RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU (DECEMBER 2002, N=258)	46
TABELA 21: UPORABA NOVEGA RAČUNALNIŠKEGA PROGRAMA ALI NJIHOVIH POSODOBITEV PRI SVOJEM DELU – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=258)	46
TABELA 22: UČENJE DODATNIH RAČUNALNIŠKIH VEŠČIN ZA UPORABO NOVIH RAČUNALNIŠKIH PROGRAMOV (DECEMBER 2002, N=100)	48
TABELA 23: UČENJE DODATNIH RAČUNALNIŠKIH VEŠČIN ZA UPORABO NOVIH RAČUNALNIŠKIH PROGRAMOV – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=100)	49
TABELA 24: UPORABA NOVE RAČUNALNIŠKE STROJNE OPREME PRI SVOJEM DELU (DECEMBER 2002, N=259)	51
TABELA 25: UPORABA NOVE RAČUNALNIŠKE STROJNE OPREME PRI SVOJEM DELU – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=259)	52
TABELA 26: UČENJE DODATNIH RAČUNALNIŠKIH VEŠČIN ZA UPORABO NOVE STROJNE OPREME (DECEMBER 2002, N=113)	53
TABELA 27: UČENJE DODATNIH RAČUNALNIŠKIH VEŠČIN ZA UPORABO NOVE STROJNE OPREME - SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=113)	54

TABELA 28: UPORABA IN UČENJE ZA UPORABO NOVIH RAČUNALNIŠKIH PROGRAMOV IN NOVE STROJNE OPREME.....	54
TABELA 29: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU (DECEMBER 2002, N=265).....	56
TABELA 30: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU - SOCIODEMOGRAFSKE DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=265).....	57
TABELA 31: OSEBNI RAČUNALNIK IN ‚NOTEBOOK‘ V GOSPODINJSTVU (DECEMBER 2002, N=675).....	63
TABELA 32: OSEBNI RAČUNALNIK IN ‚NOTEBOOK‘ V GOSPODINJSTVU (DECEMBER 2002, N=675).....	64
TABELA 33: OSEBNI DOSTOP DO RAČUNALNIKA V GOSPODINJSTVU (DECEMBER 2002, N=392).....	66
TABELA 34: OSEBNI DOSTOP DO RAČUNALNIKA – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=392).....	68
TABELA 35: DOSTOP DO INTERNETA V GOSPODINJSTVIH, KJER IMAJO OSEBNI RAČUNALNIK (DECEMBER 2002, N=395).....	69
TABELA 36: DOSTOP DO INTERNETA V GOSPODINJSTVU – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=395).....	70
TABELA 37: GLAVNI NAČINI DOSTOPA DO INTERNETA (DECEMBER, N=251).....	71
TABELA 38: UPORABA RAČUNALNIKA DOMA GLEDE NA URE (DECEMBER 2002, N1=308, N2 = 675).....	72
TABELA 39: MESEČNA UPORABA RAČUNALNIKA DOMA GLEDE NA URE – POVPREČNE OCENE – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=308) (VEČJA VREDNOST V TABELI POMENI VEČJO MESEČNO UPORABO RAČUNALNIKA).....	74
TABELA 40: UPORABA RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=402).....	76
TABELA 41: RAZLOGI ZA UPORABO RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=409).....	77
TABELA 42: RAZLOGI ZA UPORABO RAČUNALNIKA – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI(DECEMBER 2002, N=409).....	80
TABELA 43: KAKO UPORABNI SO BILI ZA VAS NASLEDNJI NAČINI ZA DELO Z RAČUNALNIKOM? (DECEMBER 2002, N=412).....	85
TABELA 44: NAČINI ZA DELO Z RAČUNALNIKOM - SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI – POVPREČNE OCENE NA LESTVICI OD 1 DO 3 (DECEMBER 2002, N=412).....	86

TABELA 45: ODNOS DO RAČUNALNIKA V GOSPODINJSTVIH, KJER IMAJO RAČUNALNIK IN OSEBNI DOSTOP DO NJEGA (DECEMBER 2002, N=411).....	88
TABELA 46: RAZVRŠČANJE V SKUPINE (DECEMBER 2002, N=411).....	92
TABELA 47: ODNOS DO RAČUNALNIKA - SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=411).....	96
TABELA 48: ZANIMANJE ZA UPORABO RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=264).....	97
TABELA 49: ZANIMANJE ZA UPORABO RAČUNALNIKA – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=264).....	98
TABELA 50: OVIRE NEUPORABE RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=265).....	99
TABELA 51: OVIRE NEUPORABE RAČUNALNIKA - SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=265).....	100
TABELA 52: PRIČAKOVANA UPORABA RAČUNALNIKA V NASLEDNJIH 12 MESECIH DOMA, PRI DELU, V ŠOLI, PRI PRIJATELJIH ALI ZNANCIH, NA JAVNEM MESTU (DECEMBER 2002, N=253).....	101
TABELA 53: PRIČAKOVANA UPORABA RAČUNALNIKA V NASLEDNJIH 12 MESECIH IN ZANIMANJE ZA NJEGOVO UPORABO (DECEMBER 2002, N = 273).....	102
TABELA 54: PRIČAKOVANJE UPORABE RAČUNALNIKA V NASLEDNJIH 12 MESECIH DOMA, PRI DELU, V ŠOLI, PRI PRIJATELJIH ALI ZNANCIH, NA JAVNEM MESTU GLEDE NA SOCIODEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI (DECEMBER 2002, N=253).....	103
TABELA 55: NAJBOLJ KORISTEN VIR INFORMACIJ O TEM, KAKO UPORABLJATI RAČUNALNIK (DECEMBER 2002, N=50).....	104
TABELA 56: NAJBOLJ KORISTEN VIR INFORMACIJ O TEM, KAKO UPORABLJATI RAČUNALNIK – SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI(DECEMBER 2002, N=50).....	107
TABELA 57: DELEŽ UPORABNIKOV INTERNETA V POPULACIJI NAD 15 LET	112
TABELA 58: DELEŽ UPORABNIKOV INTERNETA V CELOTNI POPULACIJI (BREZ UPORABNIKOV POD 15 LET).....	112
TABELA 59: OCENE ŠTEVILA SPLOŠNIH UPORABNIKOV V POPULACIJI NAD 15 LET.....	114
TABELA 60: TIMSKEMU DELU BI MORALI POSVETITI VEČ POZORNOSTI NA DELOVNEM MESTU (DECEMBER 2002, N=19).....	118
TABELA 61: TIMI SPREJEMAJO BOLJŠE ODLOČITVE KOT POSAMEZNIKI (DECEMBER 2002, N=19).....	118

TABELA 62: ČE BI IMEL NA IZBIRO, BI RAJE DELAL SAM KOT V TIMU (DECEMBER 2002, N=19).....	118
TABELA 63: NEMOGOČE JE DELOVATI V DANAŠNJEM ČASU, ČE NE DELUJEŠ DOBRO V TIMU (DECEMBER 2002, N=19).....	119
TABELA 64: RAJE SODELUJEM V DEJAVNOSTIH, KI POTEKAJO TIMSKO (DECEMBER 2002, N=19).....	119
TABELA 65: TIMI SO VEDNO BOLJ USPEŠNI KOT POSAMEZNIKI (DECEMBER 2002, N=19).....	119
TABELA 66: VSAKEGA BI MORALI USPOSOBITI, DA BI DOBRO DELOVAL V TIMU (DECEMBER 2002, N=19).....	119
TABELA 67: TIMSKO DELO 1 - SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=19) (VEČJA VREDNOST V TABELI POMENI VEČJE STRINJANJE S TRDITVIJO).....	120
TABELA 68: RAJE DELAM V TIMIH, V KATERIH POSAMEZNIKI SAMOSTOJNO OPRAVLJAJO NALOGE KOT PA DA DELAJO SKUPAJ (DECEMBER 2002, N=11).....	121
TABELA 69: KOT ČLAN TIMA DELAM BOLJ UČINKOVITO (DECEMBER 2002, N=12).....	121
TABELA 70: DELO V PRODUKTIVNEM TIMU MI JE V ZADOVOLJSTVO (DECEMBER 2002, N=12).....	121
TABELA 71: SPOSOBNOST DELATI V TIMU JE ENA OD NAJBOLJ POMEMBNIH VEŠČIN V ŽIVLJENJU (DECEMBER 2002, N=12).....	122
TABELA 72: RAJE SEM NAGRAJEN ZA SVOJE TUIMSKO DELO KOT ZA SVOJE INDIVIDUALNO DELO (DECEMBER 2002, N=12).....	122
TABELA 73: LJUDJE, KI IMAJO RAZVITE VEŠČINE ZA TIMSKO DELO SO POGOSTEJE USPEŠNEJŠI (DECEMBER 2002, N=12).....	122
TABELA 74: TIMI NAČRTUJEJO BOJE KOT POSAMEZNIKI (DECEMBER 2002, N=12).....	122
TABELA 75: RAJE DELAM V TIMU KOT SAM (DECEMBER 2002, N=12).....	123
TABELA 76: TIMSKO DELO 2 - SOCIODEMOGRAFSKI DEJAVNIKI (DECEMBER 2002, N=12) (VEČJA VREDNOST V TABELI POMENI VEČJE STRINJANJE S TRDITVIJO).....	124
SLIKA 1: MOBILNI TELEFON, KALKULATOR, FAX, FIKSNI TELEFON, BANKOMAT (DECEMBER 2002, N=677).....	9

SLIKA 2: UPORABA MOBILNEGA TELEFONA, KALKULATORJA, FAXA, FIKSNEGA TELEFONA, BANKOMATA, OSEBNEGA RAČUNALNIKA IN INTERNETA V TIPIČNEM MESECU.....	12
SLIKA 3: UPORABA OSEBNEGA RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=677).....	15
SLIKA 4: ZADNJA UPORABA RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=424).....	18
SLIKA 5: NAMENI UPORABE OSEBNEGA RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=422).....	20
SLIKA 6: UPORABA INTERNETA (DECEMBER 2002, N=419).....	25
SLIKA 7: DELEŽI UPORABE OZIROMA NEUPORABE OSEBNEGA RAČUNALNIKA IN INTERNETA	26
SLIKA 8: ZADNJA UPORABA INTERNETA MED OSEBAMI, KI SO ŽE UPORABLJALE INTERNET (DECEMBER 2002, N=320).....	28
SLIKA 9: NAMEN UPORABE INTERNETA V TIPIČNEM MESECU (DECEMBER 2002, N=309)..	30
SLIKA 10: UPORABA RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU MED DELAVNO AKTIVNIMI (DECEMBER 2002, N=345).....	38
SLIKA 11: UPORABA RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU – KDO JE ODGOVARJAL NA VPRAŠANJE (DECEMBER 2002, N=345).....	39
SLIKA 12: UPORABA RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU MED DELOVNO AKTIVNIMI – POSAMEZNE KATEGORIJE (DECEMBER 2002, N=345).....	39
SLIKA 13: UPORABA RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU MED DELOVNO AKTIVNIMI GLEDE NA ZAPOSLOTVENI STATUS (DECEMBER 2002, N=345).....	40
SLIKA 14: POGOSTOST UPORABE RAČUNALNIKA V TIPIČNEM MESECU MED DELAVNO AKTIVNIMI, KI NA DELOVNEM MESTU UPORABLJAJO RAČUNALNIK (DECEMBER 2002, N=255).....	42
SLIKA 15: POGOSTOST UPORABE RAČUNALNIKA V TIPIČNEM MESECU MED DELAVNO AKTIVNIMI.....	43
SLIKA 16: POGOSTOST UPORABE RAČUNALNIKA V TIPIČNEM MESECU MED VSEMI RESPONDENTI.....	43
SLIKA 17: UPORABA NOVEGA RAČUNALNIŠKEGA PROGRAMA ALI NJEGOVE POSODOBITVE PRI SVOJEM DELU MED UPORABNIKI RAČUNALNIKA NA DELOVNEM MESTU (DECEMBER 2002, N=258).....	46
SLIKA 18: UČENJE DODATNIH RAČUNALNIŠKIH VEŠČIN ZA UPORABO NOVIH RAČUNALNIŠKIH PROGRAMOV (DECEMBER 2002, N=100).....	48

SLIKA 19: UPORABA NOVE RAČUNALNIŠKE STROJNE OPREME PRI SVOJEM DELU (DECEMBER 2002, N=259).....	50
SLIKA 20: DELEŽ UPORABNIKOV NOVE RAČUNALNIŠKE STROJNE OPREME PRI DELU, MED DELOVNO AKTIVNIMI (DECEMBER 2002, N=266).....	50
SLIKA 21: UČENJE DODATNIH RAČUNALNIŠKIH VEŠČIN ZA UPORABO NOVE STROJNE OPREME (DECEMBER 2002, N=113).....	53
SLIKA 22: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU (DECEMBER 2002, N=265).....	55
SLIKA 23: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU GLEDE NA SPOL V DELEŽIH (DECEMBER 2002, N=265).....	58
SLIKA 24: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU GLEDE NA REGIJO V DELEŽIH – 1. DEL (DECEMBER 2002, N=265).....	59
SLIKA 25: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU GLEDE NA REGIJO V DELEŽIH – 2. DEL (DECEMBER 2002, N=265).....	60
SLIKA 26: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU GLEDE NA TIP KRAJEVNE SKUPNOSTI V DELEŽIH (DECEMBER 2002, N=265).....	61
SLIKA 27: UPORABA TEHNOLOGIJ PRI DELU GLEDE NA IZOBRAZBO V DELEŽIH (DECEMBER 2002, N=265).....	62
SLIKA 28: OSEBNI RAČUNALNIK IN 'NOTEBOOK' V GOSPODINJSTVU (DECEMBER 2002, N=675).....	63
SLIKA 29: OSEBNI RAČUNALNIK IN 'NOTEBOOK' V GOSPODINJSTVU (DECEMBER 2002, N=675).....	64
SLIKA 30: OSEBNI DOSTOP DO RAČUNALNIKA V GOSPODINJSTVU (DECEMBER 2002, N=392).....	66
SLIKA 31: DOSTOP DO INTERNETA V GOSPODINJSTVIH, KJER IMAJO OSEBNI RAČUNALNIK (DECEMBER 2002, N=395).....	69
SLIKA 32: GLAVNI NAČINI DOSTOPA DO INTERNETA (DECEMBER, N=251).....	71
SLIKA 33: UPORABA RAČUNALNIKA DOMA GLEDE NA URE (DECEMBER 2002, N=308).....	72
SLIKA 34: RESPONDENTI GLEDE NA MESEČNO UPORABO RAČUNALNIKA DOMA (DECEMBER 2002, N=308).....	73
SLIKA 35: UPORABA RAČUNALNIKA (DECEMBER, N=402).....	75
SLIKA 36: RAZLOGI ZA UPORABO RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=409).....	77

SLIKA 37: RAZLOGI ZA UPORABO RAČUNALNIKA GLEDE NA SPOL V DELEŽIH (DECEMBER 2002, N=409).....	78
SLIKA 38: RAZLOGI ZA UPORABO RAČUNALNIKA GLEDE NA TIP KRAJEVNE SKUPNOSTI V DELEŽIH (DECEMBER 2002,N=409).....	79
SLIKA 39: KAKO UPORABNI SO BILI ZA VAS NASLEDNJI NAČINI ZA DELO Z RAČUNALNIKOM? (DECEMBER 2002, N=412).....	81
SLIKA 40: NAČINI UČENJA ZA DELO Z RAČUNALNIKOM GLEDE NA STAROST - POVPREČNE OCENE (DECEMBER 2002, N=412)	82
SLIKA 41: NAČINI UČENJA ZA DELO Z RAČUNALNIKOM GLEDE NA SPOL - POVPREČNE OCENE (DECEMBER 2002, N=412).....	83
SLIKA 42: KAKO UPORABNI SO BILI ZA VAS NASLEDNJI NAČINI ZA DELO Z RAČUNALNIKOM? (DECEMBER 2002, N=412).....	84
SLIKA 43: ODNOS DO RAČUNALNIKA V GOSPODINJSTVIH, KJER IMAJO RAČUNALNIK IN OSEBNI DOSTOP DO NJEGA (DECEMBER 2002, N=411).....	89
SLIKA 44: ODNOS DO RAČUNALNIKA V GOSPODINJSTVIH, KJER IMAJO RAČUNALNIK IN OSEBNI DOSTOP DO NJEGA – POVPREČNE OCENE (DECEMBER 2002, N=411).....	90
SLIKA 45: PRIKAZ NA PODLAGI RAZVRŠČANJA V SKUPINE (DECEMBER 2002, N=411).....	91
SLIKA 46: ODNOS DO RAČUNALNIKA V GOSPODINJSTVIH, KJER IMAJO RAČUNALNIK IN OSEBNI DOSTOP DO NJEGA GLEDE NA SPOL – POVPREČNE OCENE (DECEMBER 2002, N=411).....	93
SLIKA 47: ODNOS DO RAČUNALNIKA V GOSPODINJSTVIH, KJER IMAJO RAČUNALNIK IN OSEBNI DOSTOP DO NJEGA GLEDE NA ZAPOSLOTVENI STATUS – POVPREČNE OCENE (DECEMBER 2002, N=411).....	94
SLIKA 48: ZANIMANJE ZA UPORABO RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=264).....	97
SLIKA 49: OVIRE NEUPORABE RAČUNALNIKA (DECEMBER 2002, N=265).....	99
SLIKA 50: PRIČAKOVANA UPORABA RAČUNALNIKA V NASLEDNJIH 12 MESECIH DOMA, PRI DELU, V ŠOLI, PRI PRIJATELJIH ALI ZNANCIH, NA JAVNEM MESTU (DECEMBER 2002, N=253).....	101
SLIKA 51: PRIČAKOVANA UPORABA RAČUNALNIKA V NASLEDNJIH 12 MESECIH IN ZANIMANJE ZA NJEGOVO UPORABO (DECEMBER 2002, N = 273).....	102
SLIKA 52: NAJBOLJ KORISTEN VIR INFORMACIJ O TEM, KAKO UPORABLJATI RAČUNALNIK (DECEMBER 2002, N=50).....	104

SLIKA 53: NAJBOLJ KORISTEN VIR INFORMACIJ O TEM, KAKO UPORABLJATI RAČUNALNIK GLEDE NA SPOL - V DELEŽIH (DECEMBER 2002, N=50).....	105
SLIKA 54: NAJBOLJ KORISTEN VIR INFORMACIJ O TEM, KAKO UPORABLJATI RAČUNALNIK GLEDE NA STAROST- V DELEŽIH (DECEMBER 2002, N=50).....	106
SLIKA 55: POTEK ANKETNIH VPRAŠANJ O DIGITALNI PISMENOSTI (RIS-DECEMBER 2002, N=1752).....	108
SLIKA 56: UPORABNIKI INTERNETA V POPULACIJI 15 LET IN VEČ, PRIMERJAVA SLO – EU (2000 – 2003).....	115
SLIKA 57: UPORABNIKI INTERNETA V CELOTNI POPULACIJI (BREZ UPORABNIKOV MLAJŠIH OD 15 LET) SI- U (1996 – 2003).....	115
SLIKA 58: MESEČNI UPORABNIKI INTERNETA V POPULACIJI OD 10 – 75 LET, CATI (2002 – 2003).....	116
SLIKA 59: UPORABNIKI INTERNETA V CELOTNI POPULACIJI GLEDE NA POGOSTOST UPORABE INTERNETA, RIS, 1996 – 2003	117